

- της οδηγίας 64/221, είναι ουσιώδες να αποδεικνύεται σαφώς ότι η αρχή ασκεί τά καθήκοντά της με πλήρη ανεξαρτησία και ότι δεν υπόκειται, άμεσα ή έμμεσα, κατά την άσκηση των καθηκόντων της, στον έλεγχο της αρχής, ή όποια καλείται να λάβει τά προβλεπόμενα στην οδηγία μέτρα.
6. Ένώ τό άρθρο 9 παράγραφος 2 της οδηγίας 64/221 δέν αποκλείει τήν άπ' εϋθείας προσφυγή τοϋ ένδιαφερομένου ένώπιον της άρμοδίας αρχής, έν τούτοις δέν τό επιβάλλει και αφήνει στά Κράτη μέλη τήν σχετική ευχέρεια έπιλογής, έφ' όσον διασφαλίζεται ή άσκηση της προσφυγής αυτής, όταν τό ζητεί ό ένδιαφερόμενος.
7. Οι προϋποθέσεις υπό τίς όποιες ό ένδιαφερόμενος πρέπει νά δύναται νά προβάλλει τά μέσα υπερασπίσεώς του της άρμοδίας αρχής και νά επικουρείται ή νά εκπροσωπείται κατά τούς διαδικαστικούς όρους πού προβλέπονται στην ένθνηκή νομοθεσία δέν δύνανται νά είναι δυσμενέστεροι γιά τόν ένδιαφερόμενο από τούς εφαρμοζόμενους ένώπιον άλλων ένθνηκών άρχών του ίδιου τύπου.

Στίς συνεκδικαζόμενες ύποθέσεις 115 και 116/81, πού έχουν ως άντικείμενο αίτηση τοϋ προέδρου τοϋ Tribunal de première instance της Λιέγης, δικάζοντας κατά τήν διαδικασία των άσφαλιστικών μέτρων, πρós τό Δικαστήριο κατ' έφαρμογή τοϋ άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ, μέ τήν όποια ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς πού έκκρεμεί ένώπιον τοϋ αίτούντος δικαστηρίου μεταξύ, άφ' ενός,

REZGUIA ADOUI

και

1. ΒΕΛΓΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, εκπροσωπούμενου από τόν Ύπουργό Δικαιοσύνης, και
 2. ΔΗΜΟΥ ΛΙΕΓΗΣ, εκπροσωπούμενου από τόν Δήμαρχο,
- και, άφ' έτέρου,

DOMINIQUE CORNUAILLE

και

ΒΕΛΓΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, εκπροσωπούμενου από τόν Ύπουργό Δικαιοσύνης,

ή έκδοση προδικαστικής απόφάσεως ως πρós τήν έρμηνεία των άρθρων 7, 48 παράγραφος 3, 56 παράγραφος 1 και 66 της συνθήκης και της οδηγίας τοϋ Συμβουλίου 64/221, της 25ης Φεβρουαρίου 1964, περί τοϋ συντονισμού των ειδικών μέτρων γιά τήν διακίνηση και τήν διαμονή άλλοδαπων, τά όποια δικαιολογούνται από λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας άσφαλείας ή δημοσίας υγείας (ΕΕ είδ. έκδ. 05/001, σ. 16) και ίδίως των άρθρων 3, 6, 8 και 9,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τούς J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, G. Bosco και A. Touffait, προέδρους τμήματος, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, T. Koopmans, U. Everling και A. Χλωρό, δικαστές,

γενικός εισαγγελεύς: F. Carotorti
γραμματεύς: P. Heim

εκδίδει τήν ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Οι αποφάσεις παραπομπής, ή εξέλιξη της διαδικασίας και οι παρατηρήσεις που κατέθεσαν δυνάμει του άρθρου 20 του Οργανισμού του Δικαστηρίου έχουν συνοπτικώς ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

1. Η Adoui, γαλλικής ιθαγενείας, υπέβαλε, στις 3 Ιουνίου 1980 ενώπιον των αρμοδίων αρχών της Λιέγης, αίτηση περί χορηγήσεως άδειας εγκαταστάσεως στο Βέλγιο. Η έν λόγω αίτηση δέν έγινε δεκτή μέ απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, ή οποία έκοινοποιήθη στις 15 Οκτωβρίου 1980 και μέ τήν όποία έντέλλετο ή ένδιαφερομένη νά εγκαταλείψει τήν χώρα έντός 15 ήμερών, μέ τήν αίτιολογία ότι ή άτομική συμπεριφορά

της καθιστούσε άνεπιθύμητη τήν εγκατάσταση της γιά λόγους δημοσίας τάξεως και ότι είργάζετο σέ ύποπτο από άποψη ήθών μάρ, στό όποιο οι σερβιτόρες εκτίθενται σέ προθήκη και έχουν τήν δυνατότητα νά άπομονώνονται μέ τόν πελάτη, συμπεριφορά άντίθετη πρός τήν άστυνομική διαταγή της 25ης Μαρτίου 1977 του Δήμου Λιέγης. Στην δικογραφία δέν διευκρινίζεται άν ή έντολή εγκαταλείψεως της χώρας περιείχε και άπαγόρευση επανόδου.

Η ένδιαφερομένη συνεμορφώθη πρός τήν έντολή αυτή στις 28 Οκτωβρίου 1980, επανήλθε όμως στό Βέλγιο ένα μήνα άργότερα δηλώνοντας τήν επιστροφή της στην δημοτική αρχή. Στις 27 Νοεμβρίου της έκοινοποιήθη ή έντολή νά εγκαταλείψει τήν χώρα έντός 4 ήμερών. Μέ συστημένη έπιστολή της 1ης Δεκεμβρίου 1980, υπέβαλε αίτηση, μέ τήν όποία έζήτει τήν έκδοση γνώμης από τήν συμβουλευτική έπιτροπή

άλλοδαπων, αίτηση ή όποια έθεωρήθη ως έκπρόθεσμη από τό Υπουργείο Δικαιοσύνης, τό όποιο, συνεπώς, ήρνήθη νά υποβάλει τήν υπόθεση στην έν λόγω έπιτροπή και, στις 3 Δεκεμβρίου 1980 και 15 Ιανουαρίου 1981, επανέλαβε τήν έντολή νά εγκαταλείψει τήν χώρα. Η ένδιαφερομένη ήρνήθη νά συμμορφωθεί προς τίς έντολές αυτές και θεωρώντας ότι ήταν θύμα αυθαιρεσίας, έστράφη κατά του Βελγικού Δημοσίου και του Δήμου Λιέγης ένώπιον του δικάζοντος, κατά τήν διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, δικαστού.

2. Η Cornuaille, γαλλικής ιθαγενείας, διαμένει στό Βέλγιο από τίς 2 Ιουνίου 1978. Στην από 13ης Ιουνίου 1979 αίτησή της περί άδειας εγκαταστάσεως δέν έδόθη άπάντηση. Έν τούτοις, ή δεβαίωση περί της έγγραφης της στά σχετικά μητρώα παρατάθη επανειλημμένως. Τό κέντρο άλλοδαπων, άφου έλαβε από τήν άστυνομία πληροφορίες, οι όποιες περιέγραφαν τήν ένδιαφερομένη ως ύποπτη από άποψη ήθών σεργιτόρα σέ μάρ πού «έμφανίζεται ένώπιον των πελατών σχεδόν γυμνή», έζήτησε από τήν συμβουλευτική έπιτροπή άλλοδαπων τήν γνώμη πού εκφέρεται πριν από ένα μέτρο απέλάσεως. Φαίνεται ότι, άν και ή ένδιαφερομένη δέν ήταν κάτοχος της άδειας εγκαταστάσεως, τό κέντρο άλλοδαπων τήν έξομοίωσε μέ κάτοχο άδειας εγκαταστάσεως. Στο ύπόμνημα πού συνέταξε στις 25 Απριλίου 1979 για τήν λόγω έπιτροπή, τό κέντρο άλλοδαπων αναφέρεται στην εφαρμοζόμενη τώρα πολιτική έναντι του κύκλου της πορνείας για νά θεωρησει ότι, λόγω της άτομικής της συμπεριφοράς, ή παρουσία της ένδιαφερομένης στό Βέλγιο είναι επιβλαβής για τήν δημοσία υγεία.

Έπειτα από πολλές άρνήσεις, επέτυχε νά της κοινοποιηθεί ό φάκελλος χάρις σέ διαδικασία λήψεως ασφαλιστικών μέτρων πού έκίνησε κατά του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Η έξέταση της υποθέσεως άνεβλήθη επανειλημμένως από τήν έπιτροπή. Τελικώς, εκλήθη ή ένδιαφερομένη νά παραστεί στην συνεδρίαση της έπιτροπής στις 11 Σεπτεμβρίου 1980. Η ένδιαφερομένη έζήτησε, έν τούτοις, άναβολή, στηριζόμενη στό γεγονός ότι είχε υποβάλει έγκληση ένώπιον του εισαγγελέως Λιέγης κατά των συντακτών των πληροφοριών πού διεδιδάσθησαν στό κέντρο άλλοδαπων για πλαστογραφία, δυσφήμιση, έξύδριση και συκοφαντία. Η συμβουλευτική έπιτροπή άλλοδαπων έξέδωσε, στις 11 Σεπτεμβρίου 1980, έρήμην της ένδιαφερομένης και του πληρεξουσίου της, γνώμη υπέρ της απέλάσεως χωρίς νά λάβει 'ύπ' όψη τά περιστατικά πού απέτέλεσαν τό άντικείμενο της έγκλήσεως. Θεωρώντας ότι τό Βελγικό Δημόσιο ήταν έννοχο αυθαιρεσιών, ή ένδιαφερομένη προσέφυγε στον δικάζοντα, κατά τήν διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, δικαστή.

3. Ο βελγικός νόμος της 28ης Μαρτίου 1952 όρίζει ότι «κανείς άλλοδαπός δέν δύναται νά εγκατασταθεί στό Βασίλειο χωρίς νά έχει λάβει σχετική άδεια από τον Υπουργό Δικαιοσύνης». Τό κύριο χαρακτηριστικό της άδειας εγκαταστάσεως, συγκρινομένης μέ τό πιστοποιητικό έγγραφης στά μητρώα, έγκειται στό γεγονός ότι ό κάτοχος της πρώτης δέν δύναται νά άπομακρυνθεί από τήν χώρα παρά μόνο για ένα περιορισμένο αριθμό νομίμων λόγων και συχνά μόνο μετά από γνώμη της συμβουλευτικής έπιτροπής άλλοδαπων.

Η ένδιαφερομένη διεμαρτυρήθη και έζήτησε νά της κοινοποιηθεί ό φάκελλος.

Όσον άφορά τά μέτρα δημοσίας τάξεως, ό νόμος διακρίνει τά μέτρα πού δύναται νά ληφθούν αναλόγως μέ τό άν έχει χορηγηθεί

στόν άλλοδαπό άδεια εγκαταστάσεως ή όχι. Στην πρώτη περίπτωση τό μέτρο της άπομακρύνσεως συνίσταται στην άπέλαση μέ βασικό διάταγμα κατόπιν υποχρεωτικής γνώμης της έπιτροπής, ενώ στην δεύτερα περίπτωση, ό Υπουργός Δικαιοσύνης διαθέτει ένα όπλοστάσιο από μέτρα (άπαγόρευση είσόδου, έκτόπιση, έντολή έγκαταλείψεως της χώρας και άποπομπή).

Τό άρθρο 3α του νόμου (τροποποίηση του έτους 1969) όρίζει ότι ή άρνηση χορηγήσεως άδειας εγκαταστάσεως σε άλλοδαπό ύπήκοο Κράτους μέλους της ΕΟΚ, όπως και κάθε άπόφαση περί άπομακρύνσεως από την επικράτεια του άλλοδαπου αυτού πρό της έκδόσεως της έν λόγω άδειας, εξετάζεται, κατόπιν αίτήσεως του ένδιαφερομένου, από την έπιτροπή. Ό ένδιαφερόμενος δύναται να ζητήσει την γνώμη της έν λόγω έπιτροπής μέ συστημένη έπιστολή προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης έντός προθεσμίας 8 ήμερών από την ήμερομηνία κατά την όποία ό άλλοδαπός έλαβε γνώση της άρνήσεως έκδόσεως της άδειας εγκαταστάσεως ή του μέτρου άπομακρύνσεως πρό της έκδόσεως της άδειας.

Ό νόμος της 28ης Μαρτίου 1952 έτροποποιήθη από τον νόμο της 15ης Δεκεμβρίου 1980. Οι τροποποιήσεις πάντως δέν έχουν επίπτωση στην περίπτωση των προσφευγουσών στην κυρία δίκη.

Η έπιτροπή σύγκεται από ένα δικαστή, ένα δικηγόρο και ένα υπάλληλο του Υπουργείου Έξωτερικών (άρθρο 10α). Τά μέλη της έπιτροπής διορίζονται για 3 χρόνια από τον βασιλέα. Η διαδικασία και ή λειτουργία της έπιτροπής ρυθμίζονται από τό «arrêté royal» (βασιλικό διάταγμα) της 22ας Δεκεμβρίου 1969. Η έπιτροπή έπιλαμβάνεται των υποθέσεων κατά τον τρόπο που αναφέρεται άνωτέρω. Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Ό Υπουργός διατυπώνει τίς παρατηρήσεις του σε

υπόμνημα που άπευθύνει στον πρόεδρο της έπιτροπής, αντίγραφο δέ του έν λόγω υπόμνηματος κοινοποιείται στον άλλοδαπό. Ό τελευταίος καλείται να έμφανισθει ένώπιον της Έπιτροπής κατόπιν όδηγιών της διευθύνσεως δημοσίας άσφαλείας και έπιμελεία της δημοτικής άρχης του τόπου διαμονής του ή του διευθυντού του καταστήματος στο όποιο κρατείται. Δύναται να έπικουρείται ή αντιπροσωπεύεται από δικηγόρο. Ό άλλοδαπός χάνει τό δικαίωμα άκροάσεως από την έπιτροπή, άν αυτός ή ό πληρεξούσιός του δέν έμφανισθουν, άδικαιολογητως, κατά την άποψη της έπιτροπής. Η γνώμη της έπιτροπής κοινοποιείται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, στον άλλοδαπό και στον πληρεξούσιό του έντός 8 ήμερών. Καθίκοντα γραμματέως της έπιτροπής άσκει υπάλληλος του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

4. Κατά την διάρκεια της διαδικασίας άσφαλιστικών μέτρων, ή Αδουί Ισχυρίσθη ότι, δεδομένου ότι ή άτομική συμπεριφορά της ούδέποτε προσέβαλε την δημοσία τάξη, ή άρνηση χορηγήσεως άδειας εγκαταστάσεως ήταν αυθαίρετη και ότι ή διαδικασία που ακολούθησε τό Υπουργείο Δικαιοσύνης από τίς 22 Νοεμβρίου 1980 ήταν άντικανονική. Από τά άνωτέρω συνήγαγε ότι πρέπει να διαταχθουν οι καδ' ών στην κυρία δίκη να της χορηγήσουν άδεια εγκαταστάσεως για χρονική διάρκεια πέντε έτων και να τους άπαγορευθει να λάβουν οιονδήποτε μέτρο, προκειμένου να την έξαναγκάσουν να εγκαταλείψει την χώρα, τουλάχιστον έφ' όσον δέν έχει κριθεί ή δεύτερα αίτηση περί χορηγήσεως άδειας εγκαταστάσεως, την όποία Ισχυρίζεται ότι υπέβαλε.

5. Η Cornuaille, κατά την διάρκεια της διαδικασίας των άσφαλιστικών μέτρων, υπεστήριξε ότι προσέβληθη τό δικαίωμα υπερασπίσεώς της στην μόνη διαδικασία, ή όποία έπρεπε να προηγηθεί της έκτελέσεως του διοικητικού μέτρου της άπομακρύν-

σεως από την επικράτεια. Έν ὄψει τῆς κατεπειγουσῆς ἀνάγκης πού ἀπέρρεε ἀπό τό γεγονός ὅτι ἐπρόκειτο νά ληφθεῖ εἰς ἄραρος τῆς ἀπόφαση ἀπελάσεως, ἀμέσως ἐκτελεστή, ἐζήτησε νά τῆς ἀναγνωρισθεῖ τό δικαίωμα νά λάβει ἄδεια ἐγκαταστάσεως καί νά μὴ συνεχισθεῖ ἡ διαδικασία ἀπελάσεως, πρὶν γίνει γνωστό τό ἀποτέλεσμα τῆς ἀνακρίσεως ἢ, τουλάχιστον, πρὶν ἡ ὑπόθεση συζητηθεῖ, πράγματι, κατ' ἀντιμωλία, ἐνώπιον τῆς συμβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ἀλλοδαπῶν.

6. Μὲ διάταξη τῆς 8ης Μαΐου 1981, ὁ πρόεδρος τοῦ Tribunal de première instance τῆς Λιέγης, δικάζων κατὰ τὴν διαδικασία τῶν ἀσφαλιστικῶν μέτρων, ἀφοῦ ἔθεσε ἐκτός δίκης τὸν Δῆμο Λιέγης στὴν ὑπόθεση 115/81 μὲ τὴν αἰτιολογία ὅτι ἡ συμμετοχὴ τοῦ περιορίζετο στὰ καθήκοντα ἀπλοῦ ἐκτελεστικοῦ ὄργανου τοῦ κράτους στὸν τομέα τῆς ἀστυνομεύσεως τῶν ἀλλοδαπῶν, ἀπεφάσισε, νά ἀναβάλλει τὴν ἐκδοση ὀριστικῆς ἀποφάσεως στὶς δύο ὑποθέσεις καί νά ὑποβάλλει στὸ Δικαστήριον, κατ' ἐφαρμογὴ τοῦ ἀρθροῦ 177, τὰ ἀκόλουθα προδικαστικὰ ἐρωτήματα:

Α — Ὡς πρὸς τὴν ἔννοια τῆς δημοσίας τάξεως

- 1) Δύναται τὸ Δικαστήριον νά δώσει ὄρισμό τῆς ἐννοίας τῆς δημοσίας τάξεως, ἔτσι ὥστε νά δύναται κανεὶς νά τὴν ἐπικαλεσθεῖ δυνάμει τῶν ἀρθρῶν 48 καί 56 τῆς συνθήκης; (ὑπόθεση 115/81)

Δύναται τὸ Δικαστήριον νά ὀρίσει τὴν ἔννοια τῆς δημοσίας τάξεως κατὰ τὰ ἀρθρα 48 καί 56 τῆς συνθήκης; (ὑπόθεση 116/81)

- 2) Ἐπανελημμένα τὸ Δικαστήριον ἔκρινε ὅτι ἡ ἔννοια τῆς δημοσίας τάξεως δύναται νά ἀποτελέσει ἀντικείμενον ἐκτιμήσεως ἐκ μέρους τῶν Κρατῶν μελῶν ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου. Δύναται τὸ Δικαστήριον νά διευκρινίσει τὰ ὅρια αὐτά;

- 3) Μὲ ποῖο τρόπο φρονεῖ τὸ Δικαστήριον ὅτι δύναται νά συμβιβασθοῦν τὰ πορίσματα τῆς ἀποφάσεως Van Duyn (ὑπόθεση 41-74) μὲ τὴν ἀρχὴ τῆς μὴ διακρίσεως τοῦ ἀρθροῦ 7 τῆς συνθήκης, πού καθιερώθη, ἐξ ἄλλου, στὰ ἀρθρα 48 ἐπ.; Ὑπὸ ποῖες προϋποθέσεις καί καθορισμένα ὅρια δύναται νά ὑφίσταται στὴν νομοθεσίᾳ καί στὴν πρακτικὴ Κράτους μέλους διάκριση μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τοῦ καί τῶν ὑπηκόων ἄλλων Κρατῶν μελῶν, ὅταν πρόκειται γιὰ τὴν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν προσώπων, ὅπως τὴν ἐγγυᾶται ἡ συνθήκη; (ὑπόθεση 115/81)

Μὲ ποῖο τρόπο φρονεῖ τὸ Δικαστήριον ὅτι δύναται νά συμβιβασθοῦν τὰ πορίσματα τῆς ἀποφάσεως Van Duyn (ὑπόθεση 41-74) μὲ τὴν ἀρχὴ τῆς μὴ διακρίσεως τοῦ ἀρθροῦ 7 τῆς συνθήκης, πού καθιερώθη, ἐξ ἄλλου, στὰ ἀρθρα 48 ἐπ.; Ὑπὸ ποῖες προϋποθέσεις καί καθορισμένα ὅρια δύναται νά ὑφίσταται στὴν νομοθεσίᾳ καί στὴν πρακτικὴ Κράτους μέλους διάκριση μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τοῦ καί τῶν ὑπηκόων ἄλλων Κρατῶν μελῶν, ὅταν πρόκειται γιὰ τὴν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν προσώπων, ὅπως τὴν ἐγγυᾶται ἡ συνθήκη; (ὑπόθεση 116/81)

- 4) Εἶναι νοητὸ «μία ἀτομικὴ συμπεριφορὰ πού συνιστᾶ πραγματικὴ καί ἀρκετὰ σοβαρὴ ἀπειλή, ἡ ὁποία θίγει θεμελιώδες συμφέρον τῆς κοινότητος» (ὑπόθεση Bouchereau 30/77), νά μὴ ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ποινικῆς κυρώ-

σεως εντός του Κράτους μέλους που θέλει να χαρακτηρίσει έτσι την συμπεριφορά αυτή, προκειμένου να απομακρύνει υπήκοο άλλου Κράτους μέλους; (υπόθεση 115/81)

Είναι νοητό «μία άτομική συμπεριφορά που συνιστά πραγματική και άρκετά σοβαρή απειλή, ή οποια θίγει θεμελιώδεις συμφέροντες της κοινωνίας» (υπόθεση Bouchereau 30/77), να μη αποτελεί αντικείμενο ποινικής κυρώσεως εντός του Κράτους μέλους, που θέλει να χαρακτηρίσει έτσι την συμπεριφορά αυτή, προκειμένου να απομακρύνει υπήκοο άλλου Κράτους μέλους; (υπόθεση 116/81)

- 5) Δύναται να θεωρηθεί ότι πρόκειται περί θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας, αν τό συμφέρον αυτό δέν έχει προηγουμένως καθιερωθεί σάν τέτοιο από νόμο, κανονισμό ή ισοδύναμη πρακτική του κράτους που τό επικαλείται, ακόμα και αν ή συμπεριφορά αυτή δέν κολάζεται ποινικά; (υπόθεση 115/81)

Δύναται να θεωρηθεί ότι πρόκειται περί θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας, αν τό συμφέρον αυτό δέν έχει προηγουμένως καθιερωθεί σάν τέτοιο από νόμο, κανονισμό ή ισοδύναμη πρακτική του κράτους που επικαλείται; (υπόθεση 116/81)

- 6) Δεδομένου ότι τό μέτρο απομακρύνσεως από την επικράτεια έχει συχνά χαρακτήρα κυρώσεως, μερικές φορές σοβαρότερης από μία ποινική κύρωση, δέν πρέπει, κατ' αναλογία, να εφαρμοσθεί τό άρθρο 7 της ευρωπαϊκής συμβάσεως προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να θεωρηθεί ότι ή συμπεριφορά πρέπει την στιγμή που εκδηλώνεται να συνιστά τιμωρη-

τέα κατά νόμο παράδοση; Ποιά άλλη λύση θά πρότεινε επικουρικώς τό Δικαστήριο για να αποκλείσει, επί του προκειμένου, την αυθαιρεσία των έθνικών διοικητικών υπηρεσιών; (υπόθεση 115/81)

Δεδομένου ότι τό μέτρο απομακρύνσεως από την επικράτεια έχει συχνά επιπτώσεις, μερικές φορές σοβαρότερες από μία ποινική κύρωση, δέν πρέπει, κατ' αναλογία, να εφαρμοσθεί τό άρθρο 7 της ευρωπαϊκής συμβάσεως προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να θεωρηθεί ότι ή συμπεριφορά πρέπει την στιγμή που εκδηλώνεται να συνιστά τιμωρητέα κατά νόμο παράδοση; Σε αντίθετη περίπτωση, ποιά άλλη λύση θά πρότεινε τό Δικαστήριο για να αποκλείσει, επί του προκειμένου, την αυθαιρεσία των έθνικών διοικητικών υπηρεσιών; (υπόθεση 116/81)

- 7) Τό Δικαστήριο, χρησιμοποιώντας τον όλο «άρκετά σοβαρή απειλή» εισάγει μέ τη χρήση του επιρρήματος «άρκετά» την ιδέα της αναλογικότητας. Έννοει τό Δικαστήριο ότι πρέπει να υπολογισθεί, αφ' ενός ή σοβαρότης της διαταράξεως που απειλεί την δημόσια τάξη και αφ' ετέρου ή σοβαρότης που δύναται να διαφέρει από περίπτωση σε περίπτωση, του μέτρου απομακρύνσεως;

- 8) Σε όρισμένες περιπτώσεις, δέν εγγίζει ή απομάκρυνση τά όρια τέτοιας σοβαρότητας, ώστε να μη δύναται να αντιμετωπισθεί λόγω του ότι θά συνιστούσε απάνθρωπη μεταχείριση; Πατέρας ή μητέρα πολυμελούς οικογενείας, σύζυγος ή γονεύς υπήκοου του απελαύνοντος κράτους, ανήλικος, πρόσωπο που για λόγους ηλικίας ή υγείας δέν θά έχει πιθανότητες να προσρμοσθεί σε άλλη χώρα, πρόσωπο

πού ἐγεννήθη καί ἔζησε ἐπί σημαντικό χρονικό διάστημα στήν ἐπικράτεια τοῦ ἀπελαύνοντος κράτους ...; (ὕπόθεση 115/81).

Σέ ὀρισμένες περιπτώσεις, δέν ἐγγίζει ἡ ἀπομάκρυνση τὰ ὄρια τέτοιας σοβαρότητος, ὥστε νά συνιστᾶ ἀπάνθρωπη μεταχείριση: πατέρας ἢ μητέρα πολυμελοῦς οἰκογενείας, σύζυγος ἢ γονεὺς ὑπῆκτου τοῦ ἀπελαύνοντος κράτους, ἀνήλικος, πρόσωπο πού γιά λόγους ἡλικίας ἢ ὑγείας δέν θά ἔχει πιθανότητες νά προσαρμοσθεῖ σέ ἄλλη χώρα, πρόσωπο πού ἐγεννήθη καί ἔζησε ἐπί σημαντικό χρονικό διάστημα στήν ἐπικράτεια τοῦ ἀπελαύνοντος κράτους ...; (ὕπόθεση 116/81)

- 9) Κατά πόσο ἔχουν τὰ Κράτη μέλη τὸ δικαίωμα νά λαμβάνουν ὑπ' ὄψη τους, προκειμένου νά βασίσουν ἄρνηση ἐκδόσεως ἢ ἀνάκληση ἀδείας διαμονῆς, τὸ ἦθος τῶν προσώπων γιά τὰ ὁποῖα πρόκειται, ἂν τὸ ἦθος αὐτὸ δέν δύναται νά δημιουργήσει στὸ κράτος ὑποδοχῆς διαταράξεις, πού νά δύναται νά διαπιστωθοῦν οὐσιαστικῶς καί ἀντικειμενικῶς δημοσίως; Ὁ προσδιορισμὸς «δημοσίως» ἀποκλείει μῆπως κάθε κρίση ἐπὶ τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς, τοῦ ἦθους καί τῶν πεποιθήσεων τῶν ἀτόμων γιά τὰ ὁποῖα πρόκειται, ἂν ἡ ἰδιωτικὴ ζωή, τὸ ἦθος καί οἱ πεποιθήσεις αὐτές δέν ἐκδηλώνονται κανονικά με ἐξωτερικὴ συμπεριφορὰ πού δύναται νά δημιουργεῖ διαταράξεις, οἱ ὁποῖες δύναται νά διαπιστωθοῦν οὐσιαστικῶς καί ἀντικειμενικῶς δημοσίως;

- 10) Ἐν Κράτος μέλος, πού ἐνδιαφέρεται νά ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸ ἔδαφός του τίς πόρνες πού προέρχονται ἀπὸ ὀρισμένη

χώρα, ἐπειδὴ ἐνδέχεται νά συμβάλλουν στήν ἐγκληματικότητα, τίς ἐκδιώκει συστηματικά, θεωρώντας ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τῆς πόρνης ἀποτελεῖ κίνδυνο γιά τὴν δημόσια τάξη, καί χωρὶς νά λάβει τὸν κόπο νά ἐξετάσει ἂν δύναται ἢ ὄχι οἱ ἐνδιαφερόμενες νά εἶναι ὑποπτες σχέσεων με τὸν «ὑπόκοσμο», αὐτὸ τὸ κράτος δέν ἀσκεῖ μῆπως γενικὴ πρόληψη, ἢ ὁποῖα ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὰ πορίσματα τῆς ἀποφάσεως *Bonsignore* (ὕπόθεση 67/74) καί βασίζει καλῶς τὸ μέτρο πού ἔλαβε ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ἐνδιαφερομένου; (ὕπόθεση 115/81)

Ἐν Κράτος μέλος, πού ἐνδιαφέρεται νά ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸ ἔδαφός του τίς πόρνες πού προέρχονται ἀπὸ ὀρισμένη χώρα, ἐπειδὴ ἐνδέχεται νά συμβάλλουν στήν ἐγκληματικότητα, τίς ἐκδιώκει συστηματικά, θεωρώντας ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τῆς πόρνης ἀποτελεῖ κίνδυνο γιά τὴν δημόσια τάξη, καί χωρὶς νά ἐξετάσει ἂν δύναται ἢ ὄχι οἱ ἐνδιαφερόμενες νά εἶναι ὑποπτες σχέσεων με τὸν «ὑπόκοσμο» αὐτὸ τὸ κράτος δέν ἀσκεῖ μῆπως γενικὴ πρόληψη, ἢ ὁποῖα ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὰ πορίσματα τῆς ἀποφάσεως *Bonsignore* (ὕπόθεση 67/64) καί βασίζει καλῶς τὸ μέτρο πού ἔλαβε ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ἐνδιαφερομένου; (ὕπόθεση 116/81)

- 11) Δύναται ἓνα Κράτος μέλος νά θεωρήσει ἀπροσδόκητα ὅτι τὰ πρόσωπα πού ἀσκούν ὀρισμένο ἐπάγγελμα ἐκδηλώνουν ἀτομικὴ συμπεριφορὰ πού συνιστᾶ πραγματικὴ καί ἀρκετὰ σοβαρὴ ἀπειλή, ἢ ὁποῖα θίγει θεμελιώδεις συμφέρον τῆς κοινωνίας, ἐνῶ τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ δέν ἀπαγορεύεται στὸ ἔδαφός του, ἀσκεῖται χωρὶς ἐμπόδιο ἀπὸ ἀρκετὲς χιλιάδες πρόσωπα, ἔχει ἐπιτραπεί ἐπὶ πολλὰ χρόνια σέ ἄλλοδαπούς νά τὸ ἀσκούν, τὰ εἰσοδήματα ἀπὸ

τήν άσκηση του επαγγέλματος αυτού υποβάλλονται κανονικά σέ φορολογία και όχι μόνο δέν απαγορεύει τό έν λόγω κράτος τήν άσκησή του, αλλά έθέσπισε και μέτρα προκειμένου νά προστατεύσει εκείνους πού τό άσκούν έναντι όρισμένων μορφών εκμεταλλεύσεως και, ακόμα, δύνανται πάντοτε νά άσκούν τό έν λόγω επαγγελμα άλλοδαποι μιάς όρισμένης ίθαγενείας; (υπόθεση 115/81)

Δύνανται Κράτος μέλος νά θεωρήσει άπροσδόκητα ότι τά πρόσωπα πού άσκούν όρισμένο επαγγελμα εκδηλώνουν άτομική συμπεριφορά πού συνιστά πραγματική και άρκετά σοβαρή απειλή, ή όποία θίγει θεμελιώδες συμφέρον τής κοινωνίας ακόμα

— και άν τό επαγγελμα αυτό δέν απαγορεύεται στό έδαφος του, αλλά άντιθέτως άσκείται χωρίς έμπόδιο από άρκετές χιλιάδες πρόσωπα,

— και άν έχει έπιτραπει επί πολλά χρόνια σέ άλλοδαπούς ύπηκόους νά τό άσκούν,

— και άν τά εισοδήματα από τήν άσκηση του επαγγέλματος αυτού υποβάλλονται κανονικά σέ φορολογία,

— και άν ή νομοθεσία προστατεύει εκείνους πού τό άσκούν έναντι όρισμένων μορφών εκμεταλλεύσεως ή και άν συνεχίζουν νά τό άσκούν όρισμένοι άλλοδαποι; (υπόθεση 116/81)

12) Ό γενικός εισαγγελεύς χρησιμοποιώντας στήν υπόθεση *Bonsignore* (υπόθεση 67/74) τόν όρο «παρουσία πού κατέστη άφόρητη» και «άναγκαία λύση», εκφράζει κατ' όρθό τρόπο τόν βαθμό τής άναγκαίας σοβαρότητας προκειμένου νά δικαιολογηθεί άπομάκρυνση από τήν επικράτεια Κράτους μέλους;

13) Υπό ποιες προϋποθέσεις ένα πρόσωπο στό όποιο δέν χορηγείται ή άνακαλείται ή άδεια διαμονής, επειδή ή άτομική του συμπεριφορά άποτελεί κίνδυνο γιά τή δημόσια τάξη του κράτους ύποδοχής, δύνανται άργότερα νά εισέλθει εκ νέου στήν επικράτεια του κράτους γιά τό όποιο πρόκειται και νά ζητήσει νέα άδεια διαμονής; Δύνανται νά ληφθεί γιά ένα ύπήκοο Κράτους μέλους, όριστική άπόφαση άπομακρύνσεως από τήν επικράτεια;

14) Τό άρθρο 6 τής όδηγίας 64/221 όρίζει ότι πρέπει νά γνωστοποιούνται στους εύρωπαϊους ύπηκόους οι λόγοι δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφάλειας και δημοσίας ύγείας, στους όποιους βασίζεται μιά άπόφαση πού τούς άφορά. Πρέπει ή γνωστοποίηση αυτή νά γίνει στήν μητρική γλώσσα του ένδιαφερομένου; Πρέπει ή γνωστοποίηση αυτή, εκτός από τήν περίπτωση πού ύπάρχει λόγος σχετικός μέ τήν ασφάλεια του κράτους, νά είναι πλήρης, λεπτομερής και ειλικρινής; Δύνανται ένα κράτος νά χρησιμοποιεί γενικά ύποδείγματα αίτιολογιών πού επαναλαμβάνονται σέ μεγάλο αριθμό περιπτώσεων; (υπόθεση 115/81)

Τό άρθρο 6 τής όδηγίας 64/221 όρίζει ότι πρέπει νά γνωστοποιούνται στους εύρωπαϊους ύπηκόους οι λόγοι δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφάλειας και δημοσίας ύγείας στους όποιους βασί-

ζεται μιά απόφαση πού τούς αφορά. Πρέπει ή γνωστοποίηση αυτή νά γίνει στην μητρική γλώσσα του ενδιαφερομένου; Πρέπει ή γνωστομοίηση αυτή, εκτός από την περίπτωση πού υπάρχει λόγος σχετικός μέ την ασφάλεια του κράτους, νά είναι πλήρης, λεπτομερής καί είλικρινής; Δύναται ένα κράτος νά χρησιμοποιεί γενικά υποδείγματα αιτιολογιών πού επαναλαμβάνονται σέ μεγάλο αριθμό περιπτώσεων;

τάσεως τών προσφυγών πού προβλέπονται στά άρθρα 8 καί 9 τής οδηγίας;

B — Ώς πρὸς τίς δικονομικές ἐγγυήσεις

1) Στην απόφασή του Pecastaing τής 5ης Μαρτίου 1980, τό Δικαστήριο διευκρίνισε ὅτι οἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τής οδηγίας 64/221 ἔχουν ὡς ἀντικείμενο νά ἐξασφαλίσουν τό *minimum* τών δικονομικῶν ἐγγυήσεων στά πρόσωπα πού πλήττονται ἀπό ἕνα μέτρο ἀνακλήσεως ἢ ἀρνήσεως χορηγήσεως ἀδείας πρὸς ἐγκατάσταση. Δύναται τό Δικαστήριο νά υποδείξει, διευκρινίσει καί ἀπαριθμήσει τίς δικονομικές ἐγγυήσεις πού πρέπει τά Κράτη μέλη νά ἐξασφαλίσουν στόν ἄλλοδαπό, ὁ ὁποῖος ἀσκεῖ τήν προσφυγή πού προβλέπεται στό ἄρθρο 9 τής οδηγίας;

2) Ἡ οδηγία ἀναφέρεται σέ μιά «ἄλλη ἀρχή». Συνεπάγεται αὐτό ὅτι πρέπει ἡ προσφυγή νά δύναται νά ἀσκεῖται ἐνώπιον ἀρχῆς ἀμερόληπτης καί τελείως ἀνεξάρτητης ἀπό τήν ἀρχή πού λαμβάνει τήν ἀπόφαση; Δύναται νά γίνει λόγος περί ἐπαρκούς ἀνεξαρτησίας, ὅταν τά μέλη πού συνθέτουν «τήν ἄλλη ἀρχή» διορίζονται ἀπό τήν ἀρχή πού λαμβάνει τήν ἀπόφαση; Δέν εἶναι εἰκταίο νά ἀναθέσουν τά Κράτη μέλη στην δικαστική ἀρχή τήν φροντίδα ἐξε-

3) Στίς προτάσεις πού ἀνέπτυξε στό Δικαστήριο στό πλαίσιο τής υποθέσεως Pecastaing, ὁ γενικός εἰσαγγελεὺς ὑπεστήριξε ὅτι ἡ πραγματική ἀνεξαρτησία τής «ἄλλης ἀρχῆς» δέν δύναται νά ἐξασφαλισθεῖ παρά μόνο μέ τήν παντελή ἔλλειψη κάθε μορφῆς ἐξαρτήσεως ἀπό τήν ἀρχή, ἡ ὁποία καλεῖται νά λάβει τήν ἀπόφαση. Κρίνει τό Δικαστήριο, ὅπως τό ὑποστηρίζει ὁ γενικός εἰσαγγελεὺς, ὅτι ἕνας ὑπάλληλος τής διοικήσεως στόν ὁποῖο ἔχει ἀνατεθεῖ ἡ λήψη τής ἀποφάσεως, δέν δύναται νά εἶναι μέλος τής ἀρχῆς αὐτῆς; Ὑπάλληλος τής διοικήσεως ὁ ὁποῖος λαμβάνει τήν ἀπόφαση, δύναται νά ἀσκήσει καθήκοντα στην γραμματεία τής ἀρχῆς αὐτῆς; Ἄν ἀπαγορεύονται οἱ ἱεραρχικές σχέσεις μεταξύ τών μελῶν τής «ἄλλης ἀρχῆς» καί τής ἀρχῆς, ἡ ὁποία λαμβάνει τήν ἀπόφαση, στίς χώρες ὅπου τά σχετικά θέματα ὑπάρχουν στην ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, δέν πρέπει νά ἀπαγορεύεται νά συνεδριάζουν στην ἀρχή αὐτή δικαστικοί, οἱ ὁποῖοι ἀσκούν τά καθήκοντα τής εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς; Δημόσιος ὑπάλληλος, πού ὁμοῦς ὑπάγεται σέ ἄλλη διοικητική ὑπηρεσία, δύναται νά συνεδριάζει ὡς μέλος τής «ἀρχῆς»; Πρέπει οἱ διορισμοί τών μελῶν τής ἀρχῆς νά γίνονται γιά μικρότερο ἢ μεγαλύτερο διάστημα καί ἐν πάση περιπτώσει καθορισμένο; Εἶναι κανονικό ἡ ἀρχή, ἡ ὁποία λαμβάνει τίς ἀποφάσεις, νά εἶναι ἐκείνη πού ἀμείβει τά μέλη τής «ἄλλης ἀρχῆς»;

4) Ὁ ὑπῆκοος Κράτους μέλος, ὁ ὁποῖος πλήττεται ἀπό ἕνα μέτρο, δέν πρέπει νά ἔχει τήν δυνατότητα νά προσφύγει ὁ ἴδιος στην «ἄλλη ἀρχή»; Εἶναι κανονικό ἡ ἀρχή πού λαμβάνει τήν ἀπόφαση, νά εἶναι ἡ μόνη ἀρχή, ἡ ὁποία δύναται νά προσφύγει στην «ἄλλη ἀρχή», νά καλέσει τόν ἄλλοδαπό σέ

συνεδρίαση ενώπιον της αρχής και κατά συνέπεια να είναι η μόνη αρμοδία να καθορίσει την περισσότερο ή λιγότερο ταχεία πρόοδο της διαδικασίας;

- 5) Οι αποφάσεις της «άλλης αρχής» πρέπει να είναι αιτιολογημένες. Αυτό δεν συνεπάγεται ότι έχει τό δικαίωμα ο άλλοδαπός να παραλαμβάνει αντίγραφο, με την υπογραφή των μελών της αρχής, στο όποιο να αναφέρονται ή ταυτότητα και η ιδιότητά τους; (υπόθεση 115/81)

Οι αποφάσεις της «άλλης αρχής» πρέπει να είναι αιτιολογημένες. Αυτό δεν συνεπάγεται ότι έχει τό δικαίωμα ο άλλοδαπός να παραλαμβάνει αντίγραφο, στο όποιο να αναφέρονται ή ταυτότητα των μελών της αρχής και η ιδιότητά τους; (υπόθεση 116/81)

- 6) Έκτός από έπειγουσα περίπτωση δόντως αιτιολογημένη, ο άλλοδαπός ή ο πληρεξούσιός του πού έχουν εμπόδιο να συμμετάσχουν σε συνεδρίαση της «άλλης αρχής» με έγκυρη και σοβαρή αιτιολογία, έχουν τό δικαίωμα να επιτύχουν αναβολή για άλλη συνεδρίαση προς εξέταση της υποθέσεως;

- 7) Η απόφαση της «άλλης αρχής» πρέπει να αναφέρει με ακρίβεια και επαρκώς όλους τούς νομικούς και πραγματικούς ισχυρισμούς πού προέβαλε ο άλλοδαπός; Πρέπει αυτός να έχει την ευχέρεια να καταθέσει έγγραφα με τά όποια να έκθέτει τούς ισχυρισμούς του καθώς και ένα σχετικό φάκελλο;

- 8) Η αρχή πού λαμβάνει την απόφαση έχει την υποχρέωση να καταθέσει στην «άλλη αρχή» στοιχεία πού να αποδει-

κνούν ότι η απόφαση ανακλήσεως ή άρνήσεως χορηγήσεως άδειας έγκαταστάσεως, ή όποια υπόκειται στην κρίση της άλλης αρχής, στηρίζεται σε πραγματικά, ακριδή και σοβαρά περιστατικά; Η απόδειξη των περιστατικών, επί των όποιών στηρίζεται ή αρχή πού λαμβάνει την απόφαση, πρέπει να είναι πλήρης και άναμφισβήτητη; Ο άλλοδαπός, ό όποιος άμφισβητεί την έπάρκεια των αποδεικτικών στοιχείων, δύναται να επικαλεσθεί προς όφελός του λόγους άμβιβολίας; Οι άνώνυμες καταγγελίες και οι άστυνομικές έκθέσεις, πού δεν υποδεικνύουν τίς πηγές τους, δύνανται να χρησιμοποιηθούν από την αρχή πού λαμβάνει την απόφαση; (υπόθεση 115/81)

Η αρχή πού λαμβάνει την απόφαση έχει την υποχρέωση να καταθέσει στην «άλλη αρχή» στοιχεία πού να αποδεικνύουν ότι η απόφαση ανακλήσεως ή άρνήσεως χορηγήσεως άδειας έγκαταστάσεως, ή όποια υπόκειται στην κρίση της άλλης αρχής, στηρίζεται σε πραγματικά ακριδή και σοβαρά περιστατικά; Η απόδειξη των περιστατικών, επί των όποιών στηρίζεται ή αρχή πού λαμβάνει την απόφαση, πρέπει να είναι πλήρης και άναμφισβήτητη; Ο άλλοδαπός, ό όποιος άμφισβητεί την έπάρκεια των αποδεικτικών στοιχείων, δύναται να επικαλεσθεί προς όφελός του λόγους άμβιβολίας; Οι άνώνυμες καταγγελίες και οι άστυνομικές έκθέσεις, πού δεν υποδεικνύουν τίς πηγές τους, δύνανται να χρησιμοποιηθούν από την αρχή πού λαμβάνει την απόφαση; (υπόθεση 116/81)

- 9) Άν, σύμφωνα με τό άρθρο 3 της όδηγίας 64/221, ή ύπαρξη ποινικών καταδικών δεν δύναται να αιτιολογήσει αυτόματα τό μέτρο άρνήσεως ή ανακλήσεως άδειας έγκαταστάσεως, δεν δύναται να υποστηριχθεί ότι, όταν τά

- περιστατικά για τὰ ὁποῖα κατηγορεῖται ὁ ἄλλοδαπός, συνιστοῦν ποινικὲς παραβάσεις, εἶναι ὑποχρεωμένη ἡ ἀρχή, ἡ ὁποία λαμβάνει τὴν ἀπόφαση, νὰ θεμελιώσει τὰ περιστατικά αὐτὰ στὴν ὑπαρξὴ ποινικῆς καταδίκης;
- 10) Δύναται κανεὶς νὰ συναγάγει ἀπὸ μιά ἐκθεση περὶ ἡθους τὴν ἀπόδειξη ἀτομικῆς συμπεριφορᾶς ἀντίθετης πρὸς τὴν δημοσίᾳ τάξη;
- 11) Ὁ ἄλλοδαπός καὶ ὁ πληρεξούσιός του ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτήσουν τὴν κοινοποίησιν τοῦ φακέλλου πού ἔχει καταθέσει ἡ ἀρχὴ πού λαμβάνει τὴν ἀπόφαση στὴν «ἄλλη ἀρχή»; Ἄν λόγοι ἀσφάλειας τοῦ κράτους ἐπιτρέπουν στὴν ἀρχὴ πού λαμβάνει τὴν ἀπόφαση νὰ μὴ ἀνακοινώσῃ στὸν ἄλλοδαπὸ ἢ στὸν πληρεξούσιό του ὀρισμένα στοιχεῖα, δύναται, ἐν τούτοις, ἡ ἴδια ἀρχὴ νὰ ἐπικαλεῖται πληροφορίες, οἱ ὁποῖες περιέχονται σὲ ἔγγραφο πού ἀρνεῖται νὰ καταθέσῃ ἐνώπιον τῆς «ἄλλης ἀρχῆς»;
- 12) Ἡ ἀναγκαιότης ἀποτελεσματικῆς περσπίσεως δὲν συνεπάγεται ὅτι δύνανται ὁ ἄλλοδαπός ἢ ὁ πληρεξούσιός του νὰ ζητήσουν νὰ τοὺς κοινοποιηθοῦν τὰ πρωτότυπα ἢ ἀντίγραφα τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου, ἐνδεχομένως ἔναντι ὄχι ὑπέρμετρης ἀμοιβῆς; Τὸ νὰ ἀπαιτήσῃ κανεὶς ἀπὸ τὸν πληρεξούσιό του ἄλλοδαποῦ νὰ μετακινηθεῖ στὴν πρωτεύουσα τοῦ Κράτους μέλους, ἰδίως ὅταν πρόκειται γιὰ Κράτος μέλος μεγάλης ἐκτάσεως, προκειμένου νὰ μελετήσῃ τὸν φάκελλο πού ἔχει τεθεῖ στὴν διάθεσή του, δὲν δημιουργεῖ, πράγματι, ὑπέρμετρες δαπάνες γιὰ τὸν ἄλλοδαπὸ, οἱ ὁποῖες δύνανται νὰ θέσουν σὲ κίνδυνο τὰ δικαιώματα ὑπερσπίσεως;
- 13) Ἐντὸς ποίας προθεσμίας πρὶν ἀπὸ τὴν συνεδρίαση, πρέπει νὰ ἀνακοινώνεται ὁ φάκελλος στὸν ἄλλοδαπὸ ἢ στὸν πληρεξούσιό του; Ἡ προθεσμία ἐνός μηνός δὲν συνιστᾷ εὐλογία προθεσμίας γιὰ νὰ μπορέσῃ ὁ ἄλλοδαπός νὰ προετοιμάσῃ τὴν ὑπεράσπισή του, νὰ συγκροτήσῃ τὸν φάκελλό του συγκεντρώνοντας τὰ στοιχεῖα του καὶ ἐνδεχομένως νὰ συντάξῃ σχετικὸ ἔγγραφο;
- 14) Ὑπὸ τὸ πρόσχημα λόγων πού ἀφοροῦν τὴν ἀσφάλεια τοῦ κράτους, θὰ ἠδύνατο ἡ ἀρχὴ πού λαμβάνει τὴν ἀπόφαση νὰ περιλάβῃ στὸν φάκελλό της στοιχεῖο πού δὲν ἔχει ἀνακοινωθεῖ στὸν ἄλλοδαπὸ ἢ στὸν πληρεξούσιό του, μέ σκοπὸ νὰ μὴ γίνῃ γνωστὴ ἡ ταυτότης πληροφοριοδότη τῆς ἀστυνομίας; Δὲν πρέπει νὰ ἀποκλεισθεῖ τῶν συζητήσεων στοιχεῖο, τὸ ὁποῖο ὁ ἄλλοδαπός ἀμφισβήτησε ὡς πλαστό;
- 15) Δὲν ἐπιβάλλεται νὰ εἰδοποιεῖται ὁ ἄλλοδαπός ἢ ὁ πληρεξούσιός του γιὰ τὴν ἡμερομηνία συνεδριάσεως ἀρκετὰ ἐνωρίτερα ἀπὸ αὐτὴν, προκειμένου νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἀποτελεσματικὴ προετοιμασία της, π.χ. ἐντὸς προθεσμίας, ἐνός μηνός;
7. Οἱ διατάξεις τοῦ προέδρου τοῦ Tribunal de première instance τῆς Λιέγης περιήλθαν στὴν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 12 Μαΐου 1981.
8. Σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περὶ τοῦ Ὄργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου ΕΟΚ, γραπτὲς παρατηρήσεις κατέθεσαν οἱ αἰτούσες, στὴν κυρία δίκη, ἐκπροσωπούμενες ἀπὸ τοὺς δικηγόρους Λιέγης J. Levaux καὶ L. Misson, τὸ Βελγικὸ Δημόσιο, ἐκπροσωπούμενο ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Δικαιοσύνης μὲ πληρεξούσιο στὴν ὑπόθεση 115/81 τὸν δικηγόρο Λιέγης

J.-P. Soumagne, καί στήν υπόθεση 116/81 τόν δικηγόρο Λιέγης E. E. Jeunehomme, ή κυβέρνηση τής Γαλλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενη από τόν G. Geoffroy, μέλος τής διϋπουργικής παρά τῷ πρωθυπουργῷ ἐπιτροπῆς ἐπί θεμάτων εὐρωπαϊκῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας, ή κυβέρνηση τής Ἰταλικῆς Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενη ἀπό τόν A. Squillante, προϊστάμενο τῆς ὑπηρεσίας διπλωματικῶν διαφορῶν, συνθηκῶν καί νομοθετικῶν ὑποθέσεων, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν O. Fiumara, Avvocato dello Stato, ή κυβέρνηση τοῦ Βασιλείου τῶν Κάτω Χωρῶν, εκπροσωπούμενη ἀπό τόν F. Italianer, γενικό γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ή κυβέρνηση τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη ἀπό τόν R. N. Ricks, τοῦ Treasury Solicitor's Department καί ή Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη ἀπό τόν νομικό σύμβουλο, J. Amphoux, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν F. Herbert, δικηγόρο Βρυξελλῶν.

9. Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καί μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, τό Δικαστήριον ἀπεφάσισε τήν ἐναρξή τῆς προφορικῆς διαδικασίας χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή ἀποδείξεων.

II — Γραπτές παρατηρήσεις πού κατετέθησαν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου

A — Παρατηρήσεις πού κατέθεσαν οἱ αἰτούσες στήν κυρία δίκη

Ἐρωτήματα A 1 καί 2. Οἱ αἰτούσες στήν κυρία δίκη φρονοῦν ὅτι ή ἔννοια τῆς δημο-

σίας τάξεως δύναται νά προσδιορισθεῖ βάσει τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ· ἐπιτρέπει στό κράτος νά παρεκκλίνει ἀπό τόν σεβασμό ἀπό τό κράτος καί τίς ἀρχές τῶν δικαιωμάτων τῶν ἰδιωτῶν, ἐφ' ὅσον, ἂν δέν ἐνεργήσῃ κατ' αὐτόν τόν τρόπο, ἀπειλεῖται ή ὑπαρξή ή ή οὐσία τῆς κοινότητος δικαίου.

Λαμβανομένης ὑπ' ὄψη τῆς νομολογίας τοῦ Δικαστηρίου, δύναται νά διευκρινισθοῦν μέ τόν ἀκόλουθο τρόπο τά ὄρια στήν ἐκτίμηση τῶν Κρατῶν μελῶν, προκειμένου νά δύναται νά καλύουν τήν ἀσκηση τοῦ δικαιώματος διαμονῆς ή ἐγκαταστάσεως, πού ἐγγυᾶται ή συνθήκη, ἐπικαλούμενα τήν δημοσία τάξη· πρέπει νά ἀπειλεῖται ή ἴδια ή δημοσία τάξη τοῦ ἐνδιαφερομένου κράτους· ή ἀπειλή πρέπει νά ἀφορᾶ τό μέλλον, δεδομένου ὅτι δέν δύναται νά ἐπιβληθοῦν κυρώσεις γιά παρελθούσα συμπεριφορά, στηριζόμενες ἐπί τῆς ἐννοίας τῆς δημοσίας τάξεως· πρέπει νά ἀπορρέει ἀπό τήν ἀτομική συμπεριφορά τοῦ ἐνδιαφερομένου· δέν δύναται νά γίνει ἐπίκληση τῆς ἐννοίας τῆς δημοσίας τάξεως πρὸς ἐξυπηρέτηση οἰκονομικῶν σκοπῶν, χωρίς νά τεθοῦν σέ κίνδυνο οἱ ἴδιοι οἱ στόχοι τῆς συνθήκης· ή ἀπειλή γιά τήν δημοσία τάξη πρέπει νά εἶναι πραγματική καί ἀρκετά σοβαρή, δηλαδή νά ἀφορᾶ «θεμελιώδες συμφέρον τῆς κοινῶνίας» (πρβλ. ἀπόφαση στήν υπόθεση 30/77, Bouchereau, Rec. σ. 1999)· ή ἔννοια τῆς δημοσίας τάξεως πρέπει νά ἐρμηνεύεται αὐστηρῶς καί περιοριστικῶς· πρέπει νά ἐφαρμόζεται κατὰ τρόπο πού δέν εἰσάγει διακρίσεις· δύναται νά ἀποτελεῖ ἀντικείμενο τῆς ἐξουσίας ἐκτιμήσεων τῶν Κρατῶν μελῶν, ἀσκουμένης ὑπό τόν ἐλεγχό τῶν κοινοτικῶν ὀργάνων· δέν δύναται νά τεθεῖ σέ ἐφαρμογή παρά μόνον κατόπιν τήρησεως ὀρισμένων κανόνων ὅσον ἀφορᾶ τοὺς τύπους καί τίς διαδικασίες· πρέπει ή συμπεριφορά τοῦ ἐνδιαφερομένου νά συνιστᾶ ἀπειλή γιά τήν οὐσιαστική δημοσία τάξη τῶν Κρατῶν μελῶν·

γιά νά είναι δυνατή ή επίκληση τής έν λόγω έννοιας, πρέπει νά δύναται ή σχετική συμπεριφορά νά αποτελέσει άντικείμενο ποινικής κυρώσεως· τέλος, ή έννοια τής δημοσίας τάξεως δέν δύναται νά χρησιμεύσει πρός περιορισμό τής άσκήσεως τών δημοσίων έλευθεριών στην έπικράτεια τής χώρας ύποδοχής.

Έρωτήματα Α 3, 4, 5 και 6. Από την προαναφερθείσα απόφαση στην ύπόθεση Bouchereau προκύπτει ότι ή έπικρινομένη συμπεριφορά, ή όποια συνιστά πραγματική και άρκετά σοβαρή άπειλή πού θίγει θεμελιώδες συμφέρον τής κοινωνίας, πρέπει νά δύναται νά αποτελέσει άντικείμενο ποινικής καταδίκης. Πράγματι, άν τό συμφέρον δέν έχει καθιερωθεί νομοθετικά, τό κράτος θά τό έπικαλείται κατά τρόπο πού εισάγει διακρίσεις. Η άπαίτηση τής προηγούμενης καθιερώσεως μέ ποινικό νόμο είναι, έξ άλλου, ό μόνος τρόπος γιά νά άποφευχθεί ή αυθαιρεσία τών Κρατών μελών, την όποία απέκλεισε τό Δικαστήριο μέ την νομολογία του. Προκειμένου νά δημιουργηθεί σέ κάθε ύποψήφιο μετανάστη τό αίσθημα άσφαλείας του δικαίου και ή έμπιστοσύνη στο δικαίωμα διαμονής και εγκαταστάσεως πού του παρέχει ή συνθήκη, θά πρέπει νά λεχθεί ότι δέν δύναται νά άμφισβητηθούν τά δικαιώματά τους, παρά μόνον άν διαπράξουν ιδιαίτέρως σοβαρές πράξεις, και ότι τους παρέχεται ή εγγύηση ότι τίποτα δέν δύναται νά τους προσαφθεί, εκτός από την συμπεριφορά κατά τής όποίας είναι δυνατή, νομοθετικά, ή έπιβολή κυρώσεων, δάσει νόμου προϋπάρχοντος τής συμπεριφοράς. Έπιτρέποντας την άπέλαση γιά κάθε μή ποινικά τιμωρητέα συμπεριφορά, θά παρείχεται ή δυνατότητα άπελάσεων, γιά συγκεκριμένους λόγους. Η άπέλαση όμως συνιστά συχνά κύρωση πολύ σοβαρότερη γιά τούς ένδιαφερομένους και την οικογένειά τους από μία ποινική κύρωση. Οι συνέπειες είναι τέτοιες, ώστε θά πρέπει νά θεωρηθεί

ότι στην πραγματικότητα ή έπιφύλαξη τής δημοσίας τάξεως τών άρθρων 48 και 56 τής συνθήκης εισάγει στην κοινοτική έννομη τάξη κανόνες ποινικού δικαίου.

Η έκφραση «ίσοδύναμη πρακτική του κράτους» πού περιέχεται στο 5ο έρώτημα άναφέρεται στην πρακτική του Ένωμένου Βασιλείου στην ύπόθεση 41/74 (Van Duyn, Rec. σ. 1377): ή νομοθεσία του δέν επέτρεπε την έπιβολή κυρώσεων στους όπαδούς τής έπικρινομένης αιρέσεως, άντιμετωπίζετο όμως ήδη μία τροποποίηση του νόμου, πού θά επέτρεπε την επίκληση τών θεμελιωδών συμφερόντων του κράτους. Η κατάσταση είναι τελείως διαφορετική, όταν ή συμπεριφορά δέν έχει άμφισβητηθεί ποτέ από κανένα.

Έρωτήματα Α 7 και 8. Θα ήταν σκόπιμο νά αναφερθεί εδώ ή άποψη τής διπλής αναλογικότητας. Πράγματι δέν άρκει νά έξετασθεί αυτή καιθ' έαυτή ή διατάραξη τής δημοσίας τάξεως, αλλά πρέπει έξ ίσου νά ληφθεί υπ' όψη ή προσωπική κατάσταση του ύπηκόου τής Κοινότητας: οι συνέπειες τής άρνήσεως ή τής άνακλήσεως τής άδειας διαμονής ή εγκαταστάσεως είναι δραματικές γιά ένα δλόκληρο πληθυσμό πού έχει μεταναστεύσει στο Βέλγιο από άρκετές γενεές, κυρίως Ιταλικής Ιθαγενείας, και καταλήγουν στο νά συνιστούν σκληρή ή άπάνθρωπη μεταχείριση κατά την έννοια του άρθρου 3 τής εύρωπαϊκής συμβάσεως περί άνθρωπίνων δικαιωμάτων, του άρθρου 5 τής παγκοσμίου διακηρύξεως τών άνθρωπίνων δικαιωμάτων και του άρθρου 7 του διεθνούς συμφώνου του ΟΗΕ, περί άστικών και πολιτικών δικαιωμάτων.

Ερώτημα Α 9. Έδω εξετάζεται τόσο το ζήτημα της ούσιαστικής δημοσίας τάξεως όσο και το ζήτημα του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής, της ελευθερίας γνώμης και έκφρασης. Ένα κράτος δεν δύναται να θεωρηθεί ως απειλούμενο από συμπεριφορά ατόμου, ή όποια δεν δύναται να προκαλέσει, υλικώς και αντικειμενικώς, διαταράξεις πού είναι δυνατό να διαπιστωθούν δημοσίως. Άλλά στην περίπτωση αυτή, λαμβάνεται υπ' όψη ή απειλή διαταράξεως και όχι οι ίδιες οι πεποιθήσεις του ατόμου. Η συνθήκη και τό παράγωγο δίκαιο άπονέμουν στον διακινούμενο εργαζόμενο ένα δικαίωμα με εύρύτερο περιεχόμενο από τό δικαίωμα εργασίας· τό δικαίωμα να ζήσει στην χώρα υποδοχής, όπως οι άλλοι εργαζόμενοι της έν λόγω χώρας και να τυγχάνει των ίδιων δικαιωμάτων με αυτούς.

Ερωτήματα Α 10 και 11. Οι αίτουσες στην κυρία δίκη επιθυμούν να διευκρινίσουν ότι άμφισβητούν τό γεγονός ότι έκπορνεύονται, ότι δεν τίς βαρύνει έξ άλλου καμμία κατηγορία, ότι θά ήθελαν να άσκοον άλλο έπάγγελμα από εκείνο της σεργιτόρας σέ μάρ και ότι από τήν δικογραφία άποδεικνύεται ότι άνεζήτησαν άλλη εργασία. Άφ' έτέρου, τό γεγονός ότι εκτίθενται σέ προθήκη άποτελεί τόσο μικρό κίνδυνο για τήν δημοσία τάξη, ώστε παρά πολλές κοινότητες στό Βέλγιο δεν τό άπαγορεύουν, εκεί δέ πού άπαγορεύεται, οι παραβάσεις τιμωρούνται μόνον με άστυνομικές ποινές. Έν πάση περιπτώσει, ή πορνεία δεν άπαγορεύεται στό Βέλγιο, άπαγορεύεται δέ μόνον ή πρόκληση πρός άκολασία συχνά υπό τήν μορφή προσελύσεων πελατών δημοσίως. Οι βελγικές άρχές δεν άποκρύπτουν ότι άπελαύνουν συστηματικώς όλες τίς γαλλίδες σεργιτόρες σέ μάρ, ίσως έπειδή ένδέχεται να συνιστούν «τό λογικό έρεισμα» του γαλλικού «υπόκοσμου». Η άρνηση, όμως, ή ή ανάκληση της άδειας διαμονής ή έγκαταστάσεως για λόγους καταπολεμήσεως της έγκληματικότητας επιβάλλει να

εξετάζεται έπακριδώς κάθε ιδιαίτερη περίπτωση και να μή λαμβάνεται άρνητική άπόφαση παρά μόνον άν διαπιστώνεται ότι τό άτομο, για τό όποιο πρόκειται, έχει πράγματι σχέσεις με τόν έν λόγω υπόκοσμο.

Ερώτημα Α 12. Ο Φεμελιώδης χαρακτήρας της άρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων έντός της Κοινότητος επιβάλλει στά Κράτη μέλη τήν υποχρέωση, όταν ή άτομική συμπεριφορά ενός ύπηκόου της Κοινότητος δύναται να θεωρηθεί ως απειλούσα τήν έθνική δημοσία τάξη, να χρησιμοποιούν κατά προτίμηση πρός διασφάλισή τους κάθε άλλο μέσο έκτός από τήν άρνηση ή τήν ανάκληση άδειας έγκαταστάσεως, ή όποια δεν δύναται να εφαρμοσθεί παρά μόνον ως έσχατο μέσο και έφ' όσον ύφίσταται πράγματι κατάσταση ανάγκης (πρβλ. άποφάσεις στην υπόθεση 36/75, Rutili, Rec. σ. 1219 και στην προαναφερθείσα υπόθεση Bouchereau).

Ερώτημα Α 13. Στο Βέλγιο, γίνεται χρήση, ως πρός τους κοινοτικούς ύπηκόους, έγγραφων με τόν τίτλο «έντολή έγκαταλείψεως της χώρας» πού υπογράφονται ένίοτε από ύπάλληλο του κέντρου άλλοδαπών ένίοτε δέ άπλως από άστυνομικούς ή δημοτικούς ύπαλλήλους. Όμως, ό βελγικός νόμος της 28ης Μαρτίου 1952 περί άστυνομύσεως των άλλοδαπών όρίζει ότι μόνον ό Υπουργός δύναται να άποπέμψει από τήν επικράτεια του Βασιλείου έναν άλλοδαπό, ό όποιος εισήλθε εκεί νομίμως, ή δέ έξουσία αυτή δεν δύναται να άσκηθει κατόπιν έξουσιοδοτήσεως. Οι βελγικές άρχές δικαιολογούνται κατά κανόνα ισχυριζόμενες ότι είναι προτιμότερη ή έκδοση έντολής έγκαταλείψεως της χώρας παρά

ύπουργικής απόφασης άποομπής, λόγω του ότι ή τελευταία έχει ως αποτέλεσμα την όριστική απαγόρευση εισόδου στην επικράτεια του άλλοδαπου, για τον όποιο έξεδόθη. Η δικαιολογία αυτή δεν είναι δάσιμη, διότι στην πρακτική διαπιστώνεται ότι, όταν εκδίδεται εις θάρος άλλοδαπου έντολή έγκαταλείψεως της χώρας, οι βελγικές άρχές θεωρούν ότι δεν έπιτρέπεται να επανέλθει στο Βέλγιο υπό τίς ίδιες συνθήκες. Αυτό συμβάινει ιδίως όταν ό κοινοτικός ύπήςκος δεν άσκει, έντός της δραχυτάτης προθεσμίας των 8 ήμερών, προσφυγή κατά της απόφασης περί άρνήσεως της άδειας έγκαταστάσεως ένώπιον της συμβουλευτικής έπιτροπής άλλοδαπων.

Όπως έπεςήμανε και τό Δικαστήριο ιδίως στην προαναφερθείσα υπόθεση Bouchereau και στην υπόθεση 131/79 (Santillo, Rec. 1980, σ. 1585), ή άπειλή για την δημοσία τάξη πρέπει να είναι ένεστώσα άπειλή. Έξ αυτού συνάγεται τό δικαίωμα κάθε κοινοτικού ύπηκόου να λάβει άδεια διαμονής ή έγκαταστάσεως σε κάθε Κράτος μέλος, έφ' όσον δεν ύπάρχει φόβος ότι ή συμπεριφορά του συνιστά ένεστώσα άπειλή για την δημοσία τάξη και αυτό, έστω και άν τό έν λόγω άτομο είχε κάποτε φυλακισθεί, καταδικασθεί, άπελαθεί... Είναι επίσης παράνομη ή μεταχείριση του κοινοτικού ύπηκόου, στον όποιο δεν χορηγείται μία πρώτη άδεια διαμονής, διότι εισήλθε άντικανονικώς στο Βέλγιο, έστω και άν φέρει έγκυρα ένθικά έγγραφα ταυτότητας.

Έρώτημα Α 14. Είναι αυτόνοητο ότι για να λάβουν γνώση τά ένδιαφερόμενα πρόσωπα των λόγων πού δικαιολογούν την από-

φαση, πρέπει να χρησιμοποιείται γλώσσα άντλητη από τον ένδιαφερόμενο. Τό Δικαστήριο δύναται να ύπενθυμίσει έδώ την διατύπωση της απόφασης επί της προαναφερθείσης ύποθέσεως Rutili.

Έρώτημα Β 1. Τό Δικαστήριο πρέπει να διευκρινίσει ότι οι δικονομικές έγγυήσεις θά πρέπει να είναι οι ίδιες με αυτές πού παρέχονται στους ήμεδαπούς όταν πρόκειται περί προσβολής της έλευθερίας μετακινήσεως. Θά ήδύνατο να τονισθεί ότι άν ό κοινοτικός ύπήςκος δεν διαθέτει τά μέσα άσκήσεως και έπιβολής των δικαιωμάτων του στο κράτος ύποδοχής, στερείται κάθε ουσίας τό ίδιο τό περιεχόμενο του δικαιώματός του.

Έρώτημα Β 2. Οι αίτουσες στην κυρία δίκη φρονούν ότι πρέπει να ύπερακοντισθεί τό περιεχόμενο των άρθρων 8 και 9 της όδηγίας 64/221, τό όποιο τους φαίνεται άνεπαρκές προς έξασφάλιση της πραγματοποιήσεως των στόχων της συνθήκης έν προκειμένω. Έφ' όσον ή κοινοτική έννομη τάξη στηρίζεται στο δικαίωμα διαμονής και έγκαταστάσεως, θά πρέπει να άναγνωρισθεί λογικώς ότι τόσο σημαντικά δικαιώματα πρέπει να προστατεύονται στά Κράτη μέλη από την δικαστική έξουσία, ή πρωταρχική λειτουργία της όποίας συνίσταται στην έγγύηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου. Στο Βέλγιο, πλύν της δυνατότητας διοικητικής συλλήψεως σε περίπτωση ανάγκης για πολύ μικρή διάρκεια, κανείς έκτός από τον δικαστή δεν δύναται να λάβει απόφαση πού να θίγει την έλευθερία μετακινήσεως των πολιτών. Θά ένείχε, συνεπώς, διάκριση ή παραδοχή της άπόψεως ότι τό δικαίωμα διαμονής και έγκαταστάσεως των κοινο-

τικῶν ὑπηρεσιῶν δύνανται νά ἐμπίπτει στήν ἀρμοδιότητα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Ἐπί πλέον, θά ἡδύνατο νά γίνει λόγος γιά πραγματική ἀνεξαρτησία καί πραγματικό κύρος, ἂν οἱ ἀρχές πού καλοῦνται νά λάβουν ἀπόφαση ἢ νά ἐπιληφθοῦν προσφυγῆς κατ' αὐτῆς δέν ἀνήκαν σέ διαφορετικές ἐξουσίες;

Ἐρώτημα Β3. Στό Βέλγιο, τά τρία μέλη πού συμμετέχουν στήν συμβουλευτική ἐπιτροπή ἢ ὁποία θεωρεῖται ὡς ἡ προβλεπόμενη στά ἄρθρα 8 καί 9 τῆς ὁδηγίας 64/221 ἀρχή, ὀρίζονται ἀπό τόν Ὑπουργό Δικαιοσύνης, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀρμόδιος πρὸς λήψη τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀνακλήσεως ἢ ἀρνήσεως ἀδείας ἐγκαταστάσεως. Καθῆκοντα γραμματέως τῆς συμβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ἀσκεῖ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ἐνίοτε ὁ ἴδιος πού ἠσχολήθη μέ τόν φάκελλο τοῦ προσφεύγοντος. Μόνο σέ ὀρισμένες περιπτώσεις δύνανται ὁ ἄλλοδαπός, ὁ ὁποῖος ἤσκησε τήν προσφυγή, νά ὀρίσει τὸ τρίτο μέλος τῆς συμβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλά ἀπό πίνακα πού καταρτίζει τὸ Ὑπουργεῖο Δικαιοσύνης. Συχνά, πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι μέλος τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς, ἐνῶ, κατὰ τὸ βελγικὸ δικαιοδοτικὸ σύστημα, αὐτὴ ἐξαρτᾶται ἱεραρχικῶς ἀπὸ τόν Ὑπουργό Δικαιοσύνης. Ὁ ἄλλοδαπός δέν λαμβάνει ποτὲ τὴν ἴδια τὴν ἀπόφαση τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλά μόνον μία περίληψη πού συντάσσει ὁ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ὁ ὁποῖος ἀσκεῖ καθῆκοντα γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπίσης, δέν λαμβάνει γνώση τῶν ὀνομάτων καί τῆς ιδιότητος τῶν προσώπων πού συγκροτοῦν τὴν ἐπιτροπὴ αὐτή, τά ὁποῖα δέν ἀναφέρονται οὔτε καί σὸ κείμενο τῆς περιλήψεως πού τοῦ κοινοποιεῖται ἀπὸ τὴν γραμματεία τῆς ἐπιτροπῆς. Ὑπάρχει μία μόνον συμβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ γιά ὀλόκληρο τὸ Βασίλειο, ἢ ὁποῖα ἐδρεῖται σὸ Ὑπουργεῖο Δικαιοσύνης, στούς χώρους πού ἔχουν διατεθεῖ στήν ἀστυνομία ἄλλοδαπῶν. Οἱ ἀσχολούμενοι μέ τὰ ἐν λόγω θέματα δικηγόροι διαμαρτύρονται ὅτι, σχεδὸν συστηματικῶς, οἱ γνώμες τῆς ἐπι-

τροπῆς εἶναι εὐνοϊκές πρὸς τίς ἀπόψεις τῆς ἀστυνομίας ἄλλοδαπῶν.

Ἐρώτημα Β4. Στό Βέλγιο, τὸ Ὑπουργεῖο Δικαιοσύνης, ἀρχὴ πού λαμβάνει τὴν ἀπόφαση, ἐμφανίζεται ὡς ὁ μόνος κριτὴς τοῦ παραδεκτοῦ προσφυγῆς: ὁ ἄλλοδαπός δέν ἔχει δικαίωμα νά προσφεύγει ἀπ' εὐθείας στήν συμβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ. Στὴν πρακτικὴ συμβαίνει, ὅταν δέν χορηγεῖται ἡ ἄδεια ἐγκαταστάσεως, νά ἀφαιρῶνται ἀπὸ τὸν ἄλλοδαπὸ ὅλα τὰ ἔγγραφα ταυτότητος πού ἔχουν ἐκδοθεῖ κατὰ τὴν ὑποβολὴ τῆς αἰτήσεως καί ἰδίως ἡ προσωρινὴ ἄδεια διαμονῆς, τοῦ ἀπομείνει δὲ ἀπλῶς ἡ ἐντολὴ ἐγκαταλείψεως τῆς χώρας, ἢ ὁποῖα ἐκπνέει σὲ τακτὴ ἡμερομηνία. Ἐφ' ὅσον ἡ ὑπόθεσή του δέν ὑποβάλλεται στήν συμβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ, ἡ ἐντολὴ αὐτὴ ἀνανεώνεται ἀπὸ μῆνα σὲ μῆνα. Στὴν περίπτωσι τῆς σεριτόρας μπάρ, τὸ Ὑπουργεῖο Δικαιοσύνης ἀπαιτεῖ μάλιστα νά μὴ ἀσκοῦν τὸ ἐπάγγελμα τους πρὸ τῆς ἀνανεώσεως τῆς ἐντολῆς ἐγκαταλείψεως τῆς χώρας καί κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαδικασίας, ἢ ὁποῖα ἔχει, ἐν τούτοις, ἀνασταλτικὸ ἀποτέλεσμα. Χωρὶς ταυτότητα, εἶναι ἀδύνατο γιά ἕνα ἄλλοδαπὸ νά ἀνεύρει νέα ἐργασία, ἐκτὸς στούς ἰδιαιτέρους κύκλους, ὅπως τῶν μπάρ. Τὸ γεγονός ὅτι τὸ Ὑπουργεῖο Δικαιοσύνης καθυστερεῖ τὴν διαδικασία ἐνώπιον τῆς συμβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ἔχει ὡς προφανὴ σκοπὸ τὴν ἀποθάρρυνση τοῦ ἄλλοδαποῦ.

Ἐρώτημα Β5. Ἐπιβάλλεται νά δοθεῖ καταφατικὴ ἀπάντησι.

Ἐρώτημα Β6. Πρέπει νά δοθεῖ καταφατικὴ ἀπάντησι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐπικαλούμενος λόγος εἶναι ἔγκυρος καί σοβαρός, πράγμα πού θά ἡδύνατο νά κρίνει «ἡ ἄλλη ἀρχή», ὑπὸ τὴν προϋπόθεσι ὅτι δέν πρόκειται γιά

άρχη που υπόκειται στην αρχή που λαμβάνει την απόφαση.

διακηρύξεως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και άρθρο 14 του συμφώνου του ΟΗΕ περί άστικών και πολιτικών δικαιωμάτων).

Ερώτημα Β 7. Στο άρθρο 9 της οδηγίας 64/221 γίνεται λόγος για «τους διαδικαστικούς όρους που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία». Σε όλες τις διαδικασίες στο Βέλγιο, κάθε διάδικος έχει το δικαίωμα να καταθέσει γραπτές παρατηρήσεις και άλλα έγγραφα, καθώς και να εξαναγκάσει τα δικαιοδοτικά όργανα να απαντήσουν επακριβώς στους νομικούς και πραγματικούς ισχυρισμούς που προβάλλει. Θα έπρεπε να συμβαίνει το ίδιο στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας, δεδομένου ότι, είναι πρόδηλο το δικαιοδοτικό έργο της αρχής που καλείται να δώσει την γνώμη της.

Ερώτημα Β 10. Οι αιτήσεις στην κυρία δίκη αναφέρονται σε ότι έλεγχθη σχετικά με το έρωτημα Α 9. Η ήθικότης της ενδιαφερομένης δεν συνιστά τόν απαιτούμενο από τα άρθρα 48 και 56 λόγω δημοσίας τάξεως, έφ' όσον δεν ύφιστανται δυνατότητες για διαταράξεις, δλκως και άντικειμενικώς διαπιστώσιμες δημοσιώς.

Ερώτημα Β 8. Η περίπτωση της προσφυγούσης στην υπόθεση 116/81 καταδεικνύει έπαρκως την σημασία του τεθέντος ερωτήματος. Προκαλεί κατάπληξη το γεγονός ότι η ενδιαφερομένη κατηγορείται ότι έπασχε από άφροδίσιο νόσημα και αυτό χωρίς καμμία απόδειξη, ενώ έχει αναγνωρισθεί σήμερα ότι ο ισχυρισμός αυτός ήταν απόλυτως ανακριβής. Προφανώς, το Βελγικό Δημόσιο δεν έδεώρησε ότι ώφειλε να αποδείξει το γεγονός και ήρκέσθη στο να το επικαλεσθεί. Συμβαίνει συχνά εν προκειμένω οι έρευνες της άστυνομίας να είναι σύντομες, η δέ διαδικασία και η απόφαση να μη διαφέρουν αναλόγως με τόν από την έρευνα της άστυνομίας προέκυψαν πολλά ή όλίγα στοιχεία σχετικά με την άτομική συμπεριφορά της ενδιαφερομένης, της όποιας άρκει για να δικαιολογήσει την απέλαση το γεγονός και μόνο ότι είναι γαλλίδα σερβιτόρα.

Ερωτήματα Β 11, 12, 13 και 14. Οι αιτήσεις στην κυρία δίκη ζητούν από το Δικαστήριο να διευκρινίσει κατά τόν πλέον λεπτομερή τρόπο τούς δικονομικούς κανόνες που πρέπει να τηρηθούν. Έξαναγκάζονται να τόν ζητήσουν, διότι από τούς κατατεθέντες φακέλλους αποδεικνύεται έπαρκως ότι η φυσιολογική τάση των δελγικών διοικητικών αρχών είναι να επιδιώκουν τόν περιορισμό των δικονομικών έγγυήσεων, που ό άλλοδαπός δύναται να διεκδικήσει. Παρά τίς παρεμβάσεις των προέδρων των δικηγορικών συλλόγων Βρυξελλών και Λιέγης και των προτάσεων των γενικών εισαγγελέων Capotorti και Warner στην υπόθεση 98/79 (Pecastaing, Rec. 1980, σ. 691) και στην προαναφερθείσα υπόθεση Cantillo, εξακολουθεί να μη γίνεται δεκτή η κοινοποίηση των φακέλλων στο πλαίσιο της ένώπιον της συμβουλευτικής έπιτροπής διαδικασίας. Τό γεγονός και μόνο ότι ό άλλοδαπός εξαναγκάζεται να μεταβεί στην πρωτεύουσα του κράτους ύποδοξης, για να προβάλει τά μέσα υπερασπίσεώς του, δύναται ήδη να προκαλέσει δυσχέρειες ίκανές να θέσουν σε κίνδυνο τόν δικαίωμα του προς άμυνα, χωρίς να γίνει λόγος για την οικονομική κατάσταση, στην όποια εύρίσκεται κανονικώς κατόπιν της άρνήσεως μιάς πρώτης άδειας διαμονής.

Ερώτημα Β 9. Άρκει να σημειωθεί ό γενικός κανόνας της τεκμαιρομένης άθωότητος (άρθρο 6 της εύρωπαϊκής συμβάσεως περί προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, άρθρο 11 της παγκόσμιας

Ερώτημα Β 15. Είναι προφανές ότι πρέπει να δοθεί καταφατική άπάντηση.

B — Παρατηρήσεις πού κατέθεσε τό Βελγικό Δημόσιο

Ερωτήματα Α 1, 2 και 3. Ένας υπερβολικά επακριβής όρισμός δημιουργεί τόν κίνδυνο παγίωσης τής έννοιας τής δημοσίας τάξεως, ενώ φαίνεται σημαντικότερο τό νά δύναται ή έν λόγω έννοια νά εξέλισσεται, προκειμένου νά προσαρμόζεται στην πρόοδο κάθε κοινωνίας. Α fortiori, φαίνεται αδύνατη ή όριοθέτηση κάθε ειδικότερης δημοσίας τάξεως, ή όποία συμπύπτει μέ τις ιδιομορφίες κάθε Κράτους μέλους. Δέν ύφίσταται αντίφαση μεταξύ τών πορισμάτων τής προαναφερθείσης άποφάσεως Van Duyn και τής άρχής τής μή διακρίσεως. Οί παρατηρήσεις τού Βελγικού Δημοσίου στά δύο πρώτα έρωτήματα συμπύπτουν μέ τά πορίσματα τής άποφάσεως αυτής, στην όποία καθορίζεται μία άρχή και τίθενται τά όρια έφαρμογής της. Πρέπει νά προστεδει ότι τό περιεχόμενο τής έννοιας τής δημοσίας τάξεως δέν συγκεκριμενοποιείται κατ' ανάγκη σε ένα νομοθετικό κείμενο έντός τών ένδικών έννόμων τάξεων (ύπόθεση 115/81).

Ερωτήματα Α 4, 5 και 6. Τά έρωτήματα αυτά θέτουν ένα ενδιαφέρον από άποψη φιλοσοφίας τού δικαίου ζήτημα, αλλά χωρίς έπιρροή στην υπό κρίση υπόθεση. Ο βελγικός νόμος τής 21ης Αύγούστου 1948, μέ τόν όποιο κατηγοήθη ή έπίσημη κανονιστική ρύθμιση τής πορνείας, όρίζει ότι δύνανται νά εκδίδονται συμπληρωματικοί κανονισμοί από τά δημοτικά συμβούλια, έφ' όσον έχουν ως αντικείμενο τήν διασφάλιση τών δημοσίων ήθών και τής κοινής ήσυχίας. Μέ άστυνομική διάταξη τού δημοτικού συμβουλίου τής Λιέγης, τής 24ης Οκτωβρίου 1977, τιμωρείται μέ άστυνομική ποινή ή έκθεση σε προήκκη, συμπεριφορά πού είναι δυνατό νά κολασθει ποινικώς και πού δικαιολογεί άπομάκρυνση από τήν επικράτεια (ύπόθεση 115/81). Τό Βελγικό Δημόσιο, στην υπόθεση 116/81 και υπό τό έρώτημα Α 5, αναφέρει μόνον ότι ή έννοια

τής δημοσίας τάξεως δύναται νά ποικίλλει από χώρα σε χώρα και από μία έποχή σε έλλη (πρβλ. προαναφερθείσα άπόφαση Van Duyn και ότι τό περιεχόμενο της δέν συγκεκριμενοποιείται κατ' ανάγκη σε νομοθετικό κείμενο.

Ερώτημα Α 7. Άν πρόκειται γιά τήν δημοσία τάξη, είναι προφανές ότι δέν πρέπει νά λαμβάνεται ύπ' όψη ή ποικίλουσα σε κάθε πρόσωπο δυσχέρεια άπομακρύνσεως από τήν βελγική επικράτεια. Άνεξαρτήτως από τήν αντίληψη ενός έκαστου περί τού περιεχομένου τής δημοσίας τάξεως, είναι έν πάση περιπτώσει προφανές ότι πρέπει νά εφαρμόζεται στην ίδια κατηγορία προσώπων έντός τής ίδιας κοινωνίας, κατά τρόπο όχι έκλεκτικό (ύπόθεση 115/81).

Ερώτημα Α 8. Τό έρώτημα αυτό έχει άπλως θεωρητικό ενδιαφέρον γιά τήν υπό κρίση υπόθεση. Δέν άφορά άπ' ευθείας τήν αίτοδσα στην κυρία δίκη, ή όποία είναι νεαρής ηλικίας, μέ καλή υγεία, ζει δέ «άπό τά θέληγτρα της», χωρίς νά τήν άπασχολούν οι συνέπειες τής άπομακρύνσεως από τήν επικράτεια πολυμελών οικογενειών, ηλικιωμένων και άνηλικών (ύπόθεση 115/81).

Βεβαίως, έφ' όσον άντιμετωπίζεται ή άπομάκρυνση από τήν χώρα, λαμβάνονται ύπ' όψη τά άτομικά και/ή οικογενειακά συμφέροντα. Είναι άναμφίβολο ότι ένα μέτρο άπομακρύνσεως λαμβάνεται μόνον σε εξααιρετικές περιστάσεις εις βάρος όρισμένων κατηγοριών άλλοδαπών, όπως π.χ. οι κατηγορίες πού αναφέρονται στό έρώτημα. Πάντως, δέν γίνεται εύκόλως κατανοητή ή άπαγόρευση κατά γενικό τρόπο σε Κράτος μέλος νά λαμβάνει μέτρα άπομακρύνσεως σε οιασδήποτε περιστάσεις, εις βάρος

άλλοδαπών πού ανήκουν στις κατηγορίες αυτές. Τό άρθρο 21 του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980 όρίζει ότι όρισμένες κατηγορίες άλλοδαπών δέν δύνανται νά απομακρυνθούν από τήν χώρα παρά μόνον άν έχουν προσβάλει σοβαρώς τήν δημοσία τάξη ή τήν έθνική ασφάλεια (υπόθεση 116/81).

Ερώτημα Α 9. Στην υπό κρίση υπόθεση, οι ύλικώς και αντικειμενικώς διαπιστώσιμες διαταράξεις ύφίστανται, έφ' όσον ή αίτουσα στήν κυρία δίκη εκτίθεται σέ προθήκη επί δημοσίας όδοι, κατά παράβαση της προαναφερθείσης άστυνομικής διατάξεως, στήν όποία προβλέπεται ποινική κύρωση (υπόθεση 115/81).

Ένα μέτρο απομακρύνσεως από τήν χώρα δέν δύναται νά ληφθεί παρά μόνον όταν ή ήθικότης του ένδιαφερομένου εκδηλώνεται μέ τήν συμπεριφορά του, πράγμα πού προϋποθέτει ότι συνετελέσθησαν όρισμένες ύλικώς και αντικειμενικώς διαπιστώσιμες πράξεις. Έν τούτοις, δέν πρέπει νά έχουν ήδη συντελεσθεί οι διαταράξεις αυτές, έφ' όσον ύφίσταται ό ένδεχόμενος κίνδυνος μιās τέτοιας διαταράξεως, ιδίως λόγω της άτομικής συμπεριφοράς των ένδιαφερομένων (υπόθεση 116/81).

Ερώτημα Α 10. Η αίτουσα στήν κυρία δίκη δέν απέμακρύνθη από τήν επικράτεια, διότι είχε σχέσεις μέ τόν «διεθνή υπόκοσμο», αλλά διότι ειργάζετο σέ ύποπτο από άποψη ήθών μάρ. Ός πρός τό πρόβλημα οδσίας πού τίθεται μέ τό έρώτημα αυτό, τό όποιο δέν έμπίπτει στήν εξέταση της ύποθέσεως, θά πρέπει νά σημειωθεί ότι ή άτομική συμπεριφορά πού συνίσταται στήν υπό όρισμένες συνθηκες εκπόρνευση ένισχύει τά κακοποιά στοιχεία, ιδίως μέ τά χρήματα πού προμηθεύει σέ εκείνους πού εκμεταλλεύονται τίς πόρνες (υπόθεση 115/81).

Δέν είναι άναγκαίο νά έχει μία πόρνη σχέσεις μέ τόν «υπόκοσμο», πριν καταστεί δυνατή ή λήψη εις θάρος της του μέτρου απομακρύνσεως από τήν χώρα για λόγους δημοσίας τάξεως. Είναι αυτονόητο ότι ή πορνεία συνιστά από μόνη της κίνδυνο για τήν δημοσία τάξη, άν άσκειται προκλητικώς, άν π.χ. ή πόρνη εκτίθεται σέ προθήκη μάρ κατά τρόπο άσεμνο ή άν προσελκύει πελάτες στόν δρόμο γύρω από τό μάρ (υπόθεση 116/81).

Ερώτημα Α 11. Δέν δύναται νά προσαφθει σέ Κράτος μέλος ότι άπελαύνει τούς άλλοδαπούς πού ύποπίπτουν στό άδικήματα της προσελκύσεως πελατών και της εκθέσεως σέ προθήκη κατά παράβαση της ισχυούσης στό έν λόγω κράτος έννοιας της δημοσίας τάξεως και των χρηστών ήθών. Η διαφορά μεταχειρίσεως μεταξύ ήμεδαπών και άλλοδαπών είναι άναπόφευκτη έν προκειμένω, δεδομένου ότι ένα κράτος δέν δύναται βεβαίως νά άπελάσει τούς πολίτες του. Δέν δύναται νά ύποστηριχθεί ότι ή συνθήκη άπαγορεύει τήν άπέλαση των έγκληματούντων άλλοδαπών, υπό τό πρόσχημα ότι οι ήμεδαποί διαπράττουν τά ίδια άδικήματα χωρίς νά άπελαύνονται από τήν χώρα τους (υπόθεση 115/81).

Τό έρώτημα αυτό δύναται νά συνδεθεί μέ τό έρώτημα Α 3 και ή διατύπωσή του θά ήταν αρκετά διαφορούμενη, άν δέν περιείχε, εύτυχώς, τήν έννοια της «άτομικής συμπεριφοράς», στήν όποία τό Δικαστήριο προσέδωσε ουσιαστική σημασία στις άποφάσεις του (υπόθεση 116/81).

Ερώτημα Α 12. Τό Βελγικό Δημόσιο παραπέμπει στις παρατηρήσεις του επί των έρωτημάτων Α 7, 8 και 9 (υπόθεση 115/81).

Ερώτημα Α 13. Κατά τó μέτρο πού δέν γίνονται δεκτά ή χορήγηση άδειάς διαμονής σέ ένα πρόσωπο γιά λόγους άτομικής συμπεριφοράς, είναι προφανές ότι ή άρνηση αúτ ή θά εξακολουθεί καθ' όλο τόν χρόνο πού διαρκεί ή άτομική συμπεριφορά, ή όποια δικαιολογεί τó μέτρο αúτό (ύπόθεση 115/81).

Ερώτημα Α 14. Δεδομένου ότι ή αίτοδσα στήν κυρία δίκη έχει τήν γαλλική ιθαγένεια, κάθε άπόφαση τής έκοινοποιήθη στήν γλώσσα τής 'Αφ' έτέρου ή άπόφαση πού τής έκοινοποιήθη δέν περιείχε γενική και στερεότυπη διατύπωση, αλλά άνεφέρετο στήν συμπεριφορά τής «in concreto» (ύπόθεση 115/81). Τó έρώτημα αúτό θά ήδύνατο νά διατυπωθεί κατά τρόπο πλέον συγκεκριμένο άν έρωτάτο σέ ποιά γλώσσα πρέπει νά διατυπώνεται ή κοινοποιούμενη στόν κοινοτικό ύπ ήκοο άπόφαση και ή αίτιολογία τής, στήν όμιλούμενη ή έπιλεγείσα άπό τόν ένδιαφερόμενο γλώσσα ή σέ μία άπό τίς έθνικές γλώσσες του κράτους πού λαμβάνει τήν άπόφαση, κατ' έπιλογή του ένδιαφερομένου; Επί πλέον, είναι προφανές ότι ή αίτιολογία τής ληφθείσης άποφάσεως πρέπει νά άντιστοιχεί στήν άτομική συμπεριφορά του ένδιαφερομένου (ύπόθεση 116/81).

Ερώτημα Β 1. Οί δικονομικές έγγυήσεις διευκρινίζονται στό άρθρο 9 τής όδηγίας 64/221 και δύνανται νά αναφερθούν σχηματικά ώς έξης:

- α) «άλλη άρχή»,
- β) ό ένδιαφερόμενος πρέπει νά δύνανται νά προβάλει τά μέσα υπερασπισεώς του,
- γ) ό ένδιαφερόμενος πρέπει νά δύνανται νά επικουρείται ή νά έκπροσωπείται κατά

τούς διαδικαστικούς όρους πού προβλέπονται άπό τήν έθνική νομοθεσία,

- δ) επιτρέπεται στόν ένδιαφερόμενο νά αναλάβει αúτοπροσώπως τήν υπερασπισή του, εκτός άν λόγοι άσφαλείας του κράτους άντιτίθενται στήν υπερασπισή αúτ ή.

Η διαδικασία πού προβλέπεται μέ τήν νέα κανονιστική ρύθμιση παρέχει πρακτικάς ταυτόσημες έγγυήσεις μέ εκείνες τών ένδικων προσφυγών (άνεξαρτησία μελών, σεβασμός του δικαιώματος υπερασπίσεως, άνακοίνωση του φακέλλου, άκρόαση μαρτύρων, συμμετοχή διερμηνέως). Δεδομένου ότι οί δικονομικές έγγυήσεις αúξήθησαν, ένω ήταν ήδη ικανοποιητικές, ή καθιερωθείσα είς εκτέλεση του άρθρου 9 τής όδηγίας διαδικασία παρέχει, συνεπώς, όλες τίς επιθυμητές έγγυήσεις.

Ερώτημα Β 2. Όσον άφορά τήν σύνθεση τής έπιτροπής, ό παραπέμπων δικαστής εκρινε ότι ή σύνθεση αúτ ή έγγυατο τήν δικαιοδοτική τής άνεξαρτησία, δεδομένου ότι τά μέλη πού συγκροτούν τήν άλλη άρχή δέν όρίζονται άπό τήν άρχή πού λαμβάνει τήν άπόφαση, ούτε άπό τόν βασιλέα.

Ερώτημα Β 3. Υπό τó κράτος του νόμου τής 28ης Μαρτίου 1952, καθήκοντα γραμματέως τής έπιτροπής δέν άσκει ύπάλληλος τής διοικητικής άρχής, στήν όποια έχει άνατεθει ή λήψη τής άποφάσεως, αλλά δημόσιος ύπάλληλος άλλης ύπηρεσίας. Τά άρθρα 33 και 34 του νόμου τής 15ης Δεκεμβρίου 1980 όρίζουν ότι ή προεδρία άσκειται από δύο έν ενεργεία, άφυπηρετήσαντες ή επιτίμους δικαστές. Όσον άφορά τόν όρισμό τών μελών τής «διαφορετικής άρχής» τó άρθρο 33 του νόμου αúτου όρίζει ότι τά μέλη τής έπιτροπής όρίζονται γιά χρονική διάρκεια 3 έτών και ότι ή θητεία τους δύνανται νά ανανεωθεί. Τό ύψος τών καταβαλλομένων στό μέλη τής

έπιτροπής άποζημιώσεων καθορίζεται άπό τόν βασιλέα και ρυθμίζεται βάσει του βασιλικού διατάγματος τής 24ης Δεκεμβρίου 1964 περί καθορισμού τών άποζημιώσεων για δαπάνες διαμονής τών μελών του προσωπικού τών Υπουργείων και άπό τό βασιλικό διάταγμα τής 18ης Ιανουαρίου 1965 περί γενικής κανονιστικής ρυθμίσεως τών όδοιορικών.

Ερώτημα Β 4. Η άρχή που λαμβάνει τήν άπόφαση προσφεύγει στην «διαφορετική άρχή» στην περίπτωση που ό νόμος τής 15ης Δεκεμβρίου 1980 προβλέπει υποχρεωτικώς τήν προηγούμενη γνώμη τής συμβουλευτικής έπιτροπής άλλοδαπών. Τήν γνώμη αυτή δύναται να ζητήσει μόνον ό Υπουργός Δικαιοσύνης. Ό άλλοδαπός πάντως δύναται να υποβάλει αίτηση άναθεωρήσεως στον Υπουργό κατά τίς περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 44. Συνεπώς, πρέπει να σημειωθεί ότι τό γεγονός ότι έχει άνατεθεί στην έπιτροπή να δίδει τήν γνώμη τής στον Υπουργό Δικαιοσύνης άποτελεί έγγυηση για τόν άλλοδαπό, ή περίπτωση του όποιου εξετάζεται έτσι άπό άνεξάρτητο όργανο. Η άρχή που λαμβάνει τήν άπόφαση δέν καλεί τόν άλλοδαπό. Οι κλήσεις άποστέλλονται με πρωτοβουλία του προέδρου διά του γραμματέως τής έπιτροπής άνεξαρτήτου ύπαλλήλου όπως διευκρινίσθη άνωτέρω.

Ερώτημα Β 5. Το άρθρο 62 του νόμου τής 15ης Δεκεμβρίου 1980 περιέχει τόν γενικό κανόνα με τόν όποιο επιβάλλεται ή αίτιολόγηση και ή κοινοποίηση κάθε διοικητικής άποφάσεως. Έπομένως, αυτό συνεπάγεται ότι τό Συμβούλιο τής Έπικρατείας έλέγχει τούς λόγους που άναφέρονται στις γνώμες τής έπιτροπής. Ό άλλοδαπός έλάμβανε άντίγραφο τής γνώμης που εξέδιδε ή έπιτροπή και πριν άπό τήν θέση σε ίσχύ του έν λόγω νόμου.

Ερώτημα Β 6. Όπως συμβαίνει ένώπιον κάθε δικαιοδοτικού όργάνου, ή έπιτροπή

εξετάζει τό αίτημα άναβολής και άποφασίζει άν θά τό δεχθεί ή όχι, αναλόγως με τόν επικαλούμενο λόγο. Κάθε δικαστήριο δύναται να κρίνει ότι ένα αίτημα άναβολής, που υποβάλλεται μετά άπό άλλα, είναι υπερβολικό και, συνεπώς, να άρνηθεί τήν χορήγηση άναβολής (ύπόθεση 115/81).

Ό πληρεξούσιος τής ένδιαφερομένης πχ. έζήτησε και έλαβε άρκετές άναβολές, οι επικαλούμενοι δε λόγοι ήταν είτε οι διακοπές είτε άλλες ύποθέσεις προς έκδίκαση ένώπιον άλλων δικαιοδοτικών όργάνων. Η συμβουλευτική έπιτροπή ήρνήθη τήν αίτηθείσα άναβολή κατά τήν συνεδρίαση τής 11ης Σεπτεμβρίου 1980, άφου είχε χορηγήσει άναβολές στις 13 Σεπτεμβρίου 1979, στις 29 Μαΐου 1980 και στις 21 Αύγουστου 1980 (ύπόθεση 116/81).

Ερώτημα Β 7. Η άπόφαση τής «άποφασίζουσας άρχής» πρέπει να άναφέρεται επακριβώς και έπαρκώς σε όλους τούς νομικούς και πραγματικούς ίσχυρισμούς που προέβαλε ό άλλοδαπός (ύποχρέωση αίτιολογήσεως του άρθρου 62 του νόμου). Άφ' έτέρου, οι δικηγόροι έχουν τήν δυνατότητα να καταθέσουν σημειώματα, πράγμα που άποτελεί έξ άλλου επιβεβαίωση μιάς συνηθείας που είχε καθιερωθεί άπό μακρόν χρόνο.

Ερώτημα Β 8. Όσον άφορά τόν φάκελλο τής ύποθέσεως, ή άρχή που λαμβάνει τήν άπόφαση ύποχρεούται να υποβάλει «τόν σχετικό με τήν ύπόθεση φάκελλο» στον πρόεδρο τής έπιτροπής όκτώ τουλάχιστον εργάσιμες ήμέρες πρό τής ήμέρας τής συνεδριάσεως. Ό εισηγητής τής έπιτροπής δικαιοσύνης τής Γερουσίας έτόνισε ότι τά άρθρα 34 και 36 του νόμου συνεπάγονται ότι ή ύπηρεσία άσφαλείας ύποχρεούται να κοινοποιεί πλήρη φάκελλο, συμπεριλαμβανομένων τών έγγραφων που θεωρεί ως έμπιστευτικά. Άν ή έν λόγω ύπηρεσία έπι-

θυμεί νά μή κοινοποιηθοῦν ὀρισμένα ἔγγραφα στό μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καί στούς διαδίκους, ζητεῖ ἀπό τόν πρόεδρο νά ἀποκλείσει τά ἐν λόγω ἔγγραφα ἀπό τόν φάκελλο, τά ὁποῖα, ἐπομένως, δέν δύνανται νά διαδραματίσουν κανένα ρόλο στήν ἀπόφαση τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐτονίσθη ὅτι οἱ παρόντες δέν δύνανται νά λάβουν γνώση τῶν ἐγγράφων πού ἀπεκλείσθησαν κατ' αὐτόν τόν τρόπο. Λόγω τοῦ ὅτι τό Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας ἐλέγχει τοὺς λόγους πού ἀναφέρονται στήν γνώμη, ὁ Ὑπουργός δέν δύνανται νά ἐπικαλεσθεῖ μή προσκομισθέντα ἔγγραφα, προκειμένου νά δικαιολογήσει τήν ἀπόφασή του, ἡ δὲ διοίκηση δέν ἀναλαμβάνει τόν κίνδυνο νά μή δύνανται νά ὑποστηρίξει τήν πρότασή της.

Ἐρωτήματα Β9 καί 10. Σύμφωνα μέ τήν διατύπωση τῆς προαναφερθείσας ἀποφάσεως Bouchereau, τό μέτρο ἀπομακρύνσεως συνεπάγεται «εἰδική ἐκτίμηση ὑπό τό πρίσμα τῶν συμφερόντων πού εἶναι ἀναποσπάστως συνδεδεμένα μέ τήν διαφύλαξη τοῦ δημοσίου συμφέροντος, τό ὁποῖο δέν συμπύπτει κατ' ἀνάγκη μέ τίς ἐκτιμήσεις στίς ὁποῖες ἐστηρίχθη ἡ ποινική καταδίκη». Ὀλίγο ἐνδιαφέρει τό γεγονός ὅτι γιά τά περιστατικά πού στοιχειοθετοῦν ποινικές παραβάσεις ἔχει ἐπιβληθεῖ ποινική καταδίκη. Πρέπει ἡ ἀτομική συμπεριφορά τοῦ ἐνδιαφερομένου νά ἔχει προσβάλει τήν δημοσία τάξη.

Ἐρωτήματα Β 11. Τό Βελγικό Δημόσιο ἀναφέρεται στήν ἀπάντηση ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος Β 8.

Ἐρωτήματα Β 12. Ὄταν ὁ δικηγόρος δύνανται νά λαμβάνει γνώση τοῦ φακέλλου, δύνανται ἐπίσης νά λαμβάνει ἀντίγραφο μέ δικά του ἐξόδα.

Ἐρωτήματα Β 13 καί 15. Τό ἄρθρο 36 τοῦ νέου νόμου ὀρίζει ὅτι τά μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ ἀλλοδαπός καί ὁ δικηγόρος δύνανται νά λαμβάνουν γνώση τοῦ σχετικοῦ μέ τήν ὑπόθεση φακέλλου τρεῖς ἐργάσιμες ἡμέρες πρό τῆς ἡμερομηνίας τῆς συνεδρίασεως. Γιά τήν ἀποστολή τῆς κλήσεως στόν ἐνδιαφερόμενο προβλέπεται προθεσμία ἐνός μηνός. Στήν κλήση ἐπισυνάπτεται λεπτομερές σημείωμα, στό ὁποῖο ἀναφέρονται οἱ λόγοι καί τά στοιχεῖα τοῦ φακέλλου. Ἐπί πλέον, ἡ υπεράσπιση διαθέτει περιοριστική προθεσμία τριῶν ἡμερῶν γιά νά ἐπαληθεύσει ἡ ἴδια, ἂν εἶναι ἀναγκαῖο, τά στοιχεῖα τοῦ σημειώματος θάσει τοῦ φακέλλου. Ἄν ἡ υπεράσπιση κρίνει ὅτι πρέπει νά ἀμφισβητήσει τό κατά πόσο συμφωνοῦν τά στοιχεῖα τοῦ σημειώματος μέ τό περιεχόμενο τοῦ φακέλλου, δύνανται ἐν πάσῃ περιπτώσει νά ζητήσει ἀναβολή, τήν ὁποία δικαιολογεῖ. Δεδομένου ὅτι ὁ δικηγόρος δύνανται νά προετοιμάσει τήν υπεράσπιση τοῦ πελάτου ἕνα μήνα πρό τῆς ἐμφανίσεώς του ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ προθεσμία τῶν τριῶν ἡμερῶν εἶναι ἐπαρκής, προκειμένου νά λάβει γνώση τοῦ φακέλλου.

Ἐρωτήματα Β 14. Τό Βελγικό Δημόσιο ἐπισημαίνει ὅτι ἔγγραφο πού ἔχουν ἀποκλεισθεῖ ἀπό τόν φάκελλο δέν δύνανται νά διαδραματίσουν κανένα ρόλο στήν ἀπόφαση τῆς ἐπιτροπῆς. Θά πρέπει νά περιβάλλεται μέ ἐμπιστοσύνη μία ἐπιτροπή, ἡ σύνθεση τῆς ὁποίας παρέχει ὅλες τίς ἐγγυήσεις ἀντικειμενικότητος γιά νά κρίνει ὀρθῶς ἕνα ἔγγραφο πού ὁ ἀλλοδαπός προσέβαλε ὡς πλαστό. Ἡ ἀπόφαση ὅτι γενικῶς ἕνα προσβαλλόμενο ὡς πλαστό ἀπό τόν ἐνδιαφερόμενο ἔγγραφο πρέπει κατ' ἀνάγκη νά μή ληφθεῖ ὑπ' ὄψη κατά τήν συζήτηση, ἰσοδυναμεῖ μέ τήν ἀναγνώριση τοῦ δικαιώματος ἀμφισβητήσεως τῆς σοβαρότητος ὄλων τῶν ἐγγράφων τοῦ φακέλλου πού ὑποβάλλεται στήν ἐπιτροπή, μέ ἀποτέλεσμα νά ἀποκλείονται τῆς συζητήσεως καί νά αἴρεται, ἔτσι, τό οὐσιαστικό περιεχό-

μενο του φακέλλου. Έγγραφο που καταθέτει ο άλλοδαπός δύναται επίσης να άμφισθητηθεί ως πλαστό από τον εκπρόσωπο της διοικήσεως, χωρίς αυτό να σημαίνει προφανώς ότι πρέπει αυτόμάτως να μή ληφθεί υπ' όψη κατά την συζήτηση.

Γ — Παρατηρήσεις που κατέθεσε ή γαλλική κυβέρνηση

Έρωτήματα Α1 και 2. Η γαλλική κυβέρνηση θεωρεί ότι τό περιεχόμενο της έννοιας της δημοσίας τάξεως πρέπει, για προφανείς λόγους, να δύναται να καθορίζεται από τις έθνικές άρχές κάθε Κράτους μέλους, υπό τον μόνο περιορισμό των κανόνων που καθώρισε τό Δικαστήριο επ' ευκαιρία κάθε σχετικής ύποθέσεως που του υπεβλήθη. Φαίνεται ότι τό Δικαστήριο συνήγαγε από την ρητώς άναγνωριζόμενη στό άρθρο 56 της συνθήκης άρμοδιότητα μία γενική άρμοδιότητα των Κρατών μελών προς προσδιορισμό των επιταγών της δημοσίας τάξεως. Προκειμένου πάντως να διαφυλάξει τις άρχές της ισότητος και της μή διακρίσεως — θεμελιών της συνθήκης — τό Δικαστήριο έθεσε ένα σημαντικό όριο στην άρχή αυτή, παρέχοντας στά όργανα της Κοινότητος μία έλεγκτική έξουσία, παρόμοια με έναν εκ των ύστερων έλεγχο και ή όποία άσκειται κατά περίπτωση, λαμβανομένων υπ' όψη των περιστατικών της συγκεκριμένης ύποθέσεως. Στο τιθέμενο από τό άρθρο 48 της συνθήκης γενικό πλαίσιο, τά Κράτη μέλη άπολαμβάνουν, έπομένως, της έξουσίας καθορισμού των επιταγών της δημοσίας τάξεως, υπό την επιφύλαξη του έλέγχου που άσκειται από τά κοινοτικά όργανα.

Έρωτήματα Α3, 10 και 11. Η κατανομή των άρμοδιοτήτων που έπεχείρησε τό Δικαστήριο έχει ως σκοπό να συμβιβάσει την κοινοτική άρχή της μή διακρίσεως, που έχει θεσπισθεί από τό άρθρο 7 της συνθήκης, με τις έθνικές άπαντήσεις της δημοσίας τάξεως. Τό άρθρο 48, εισάγοντας την ρήτρα της έθνικής μεταχειρίσεως, έπαναλαμβάνει την άρχή αυτή της μή διακρίσεως, αλλά επιτρέπει επίσης στά Κράτη μέλη να διατηρήσουν στην νομοθεσία και στην πρακτική τις εξαίρέσεις που εφαρμόζονται στους κοινοτικούς ύπηκόους. Στην προαναφερθείσα άπόφαση Van Duyn, τό Δικαστήριο έκρινε ότι τό Κράτος μέλος ήδύνατο να έναντιωθεί στην άσκηση όρισμένων δραστηριοτήτων από ύπηκοο άλλου Κράτους μέλους, ενώ κανένας άνάλογος περιορισμός δέν έπεβάλλετο στους δικούς του ύπηκόους. Άντιθέτως, στην ύπόθεση 67/74 (Bonsignore, Rec. 1975, σ. 297), τό Δικαστήριο έκρινε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 της οδηγίας 64/221, ότι μόνον ή «άτομική συμπεριφορά» ήδύνατο να δικαιολογήσει την απέλαση κοινοτικού ύπηκού, ένα τέτοιο δέ μέτρο δέν δύναται να στηρίζεται σέ λόγους «γενικής προλήψεως». Φαίνεται ότι ύπάρχει έτσι κατεύθυνση προς την καθιέρωση μιās διακρίσεως, με την όποία συμφωνεί ή γαλλική κυβέρνηση, μεταξύ διαφορετικής μεταχειρίσεως που στηρίζεται στην άτομική συμπεριφορά — παρέκκλιση που γίνεται δεκτή για λόγους δημοσίας τάξεως — και διακρίσεως που στηρίζεται σέ λόγους γενικής προλήψεως, ή όποια δέν δύναται να γίνει δεκτή, χωρίς παραβίαση της άρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας.

Έρωτήματα Α4 και 5: Στην ύπόθεση Bochereau, φαίνεται ότι τό Δικαστήριο έθεώρησε ότι ή άπειλή για την δημοσία τάξη δέν προκύπτει από την ύπαρξη ποινικής καταδίκης, αλλά από περιστάσεις, εκ

των όποιων άπορρέει ή ύπαρξη άτομικής συμπεριφοράς. Συνεπώς, ή άπειλή συνιστάται από τήν υπό όρισμένες περιστάσεις άτομική συμπεριφορά, ή δέ ποινική καταδίκη δέν είναι παρά μία ένδεχομένη συνέπεια, κύρωση τής άτομικής συμπεριφοράς. Άντιθέτως, τό Δικαστήριο άπεφάνθη στην υπόθεση Van Duyn ότι ή έλλειψη νομίμου άπαγορεύσεως δέν ήδύνατο νά έμποδίσει τήν επίκληση τής έννοιας τής δημοσίας τάξεως. Έτσι, μία συμπεριφορά, μή κολάσιμη κατά τόν ποινικό νόμο του Κράτους μέλους στό όποιο επιδεικνύεται, δύναται πάντως νά στηρίξει έγκύρως τό μέτρο άπομακρύνσεως. Η γαλλική νομολογία θεωρεί ότι ή ύπαρξη παραβάσεων είναι άπλως ένα στοιχείο μεταξύ των άλλων για νά εξετασθεί ή συμπεριφορά του επικρινόμενου άτόμου. Η λύση αυτή, πού γίνεται δεκτή για τούς μή κοινοτικούς ύπηκόους, έχει δεδαίως έφαρμογή στους ύπηκόους των Κρατών μελών. Συνεπώς, ή γαλλική κυβέρνηση φρονεί ότι πρέπει νά δοθεί καταφατική άπάντηση, καθ' όσον, κατά κανόνα, μία τέτοια συμπεριφορά δέν δύναται νά έπιφέρει τήν άπομάκρυνση του άλλοδαπου από τήν γαλλική έπικράτεια.

Έρώτημα Α 6. Η άπειλή για τήν δημοσία τάξη πού είναι ικανή νά έπιφέρει και νά δικαιολογήσει τό μέτρο άπομακρύνσεως, στηρίζεται στην συμπεριφορά του άτόμου. Μέ τήν κατά νόμο κολάσιμη παράβαση άπλως διαπιστώνεται και κολάζεται ή συμπεριφορά, ή φύση τής όποιας όμως δέν δύναται νά έπηρεασθεί. Τό μέτρο άπομακρύνσεως πού στηρίζεται στην άπειλή τής δημοσίας τάξεως άπαιτεί, έπομένως, χαρακτηρισμό τής φύσεως τής συμπεριφοράς. Τό μέτρο άπομακρύνσεως από τήν έπικράτεια δέν δύναται νά έξομοιωθεί με

κύρωση, αλλά πρόκειται περί διοικητικής άποφάσεως. Ως έκ τούτου, δέν είναι άναγκαίο οι πράξεις πού τό δικαιολογούν νά στοιχειοθετούν προβλεπομένη κατά νόμο παράβαση.

Έρώτηματα Α 7, 8, 9 και 12. Έφ' όσον έναπόκειται σέ κάθε Κράτος μέλος νά χαρακτηρίσει τήν συμπεριφορά των κοινοτικών ύπηκόων, άτομικώς και για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, είναι θεμιτό νά λαμβάνουν ύπ' όψη όλες τίς ένδεχόμενες έλαφρυντικές περιστάσεις, των όποιων δύναται νά τύχει ό άλλοδαπός, ή άπομάκρυνση του όποίου άντιμετωπίζεται. Στην πρακτική, ή γαλλική κυβέρνηση εξετάζει κάθε περίπτωση άτομικώς, οι δέ ένθικές άρχές λαμβάνουν συνήθως ύπ' όψη άνθρωπιστικούς παράγοντες, ιδίως δέ τούς ένδεχόμενους οικογενειακούς δεσμούς, τούς όποιους δύναται νά επικαλεσθεί ό άπειλούμενος μέ άπέλαση άλλοδαπός. Πάντως, σέ καμία περίπτωση αυτό ή τό άλλο είδος καταστάσεως δέν δύναται νά γίνει δεκτό ότι άπαγορεύει από μόνο του στά Κράτη μέλη νά άποφασίζουν τήν άπομάκρυνση άλλοδαπου, ή άτομική συμπεριφορά του όποίου άπειλεί τήν δημοσία τάξη. Όσον άφορά τόν δημόσιο χαρακτήρα τής διαταράξεως, έχει παγίως καθιερωθεί ότι τά Κράτη μέλη έχουν τό δικαίωμα νά λαμβάνουν ύπ' όψη όλα τά δεδομένα πού έχουν στην διάθεσή τους. Συνεπώς, ή διατάραξη τής δημοσίας τάξεως δύναται κατά κανόνα νά διαπιστώνεται «δημοσίως». Έν τούτοις, σέ όρισμένες περιπτώσεις, ή έγκληματική συμπεριφορά πού επιδεικνύεται στην ιδιωτική ζωή δύναται, ένδεχομένως, νά συνιστά έγκυρο λόγο για τήν λήψη του μέτρου άπομακρύνσεως. Σχετικά μέ τόν χαρακτηρισμό τής άτομικής συμπεριφοράς («παρουσία πού έχει καταστεί άφώρητη») και τής κυρώ-

σεως («άναγκαία λύση»), τό Δικαστήριο, στην υπόθεση *Bonsignore*, ήρήθη νά ακολουθήσει τήν γνώμη του γενικού εισαγγελέως, ό όποιος έπιθυμούσε νά δοθεί κοινοτικός χαρακτηρισμός, έπιβεβαίωσε δέ έτσι τήν θέλησή του νά άφαιρεί στά Κράτη μέλη ή άρμοδιότης νά προβαίνουν στόν καθορισμό τής έννοιας των χαρακτηρισμών του είδους αυτού.

Άποτελεί παγία πρακτική τής γαλλικής κυβερνήσεως ή διάκριση μεταξύ άρνήσεως διαμονής και άπελάσεως. Η άρνηση διαμονής ούδέποτε είναι όριστική, ό δέ άλλοδαπός δύναται πάντοτε νά επανέλθει, άν συγκεντρώνει τίς προϋποθέσεις. Άντιθέτως ως πρός τήν απέλαση, έφ' όσον ή απόφαση δέν έχει άκυρωθεί, ή απέλαση παραμένει ίσχυρή. Πάντως, τό μέτρο άπομακρύνσεως δύναται ανά πάσα στιγμή νά ανακληθεί, άν έπαυσε ή άπειλή γιά τήν δημοσία τάξη. Έφ' όσον ή άρνηση τακτοποιήσεως τής καταστάσεως του άλλοδαπου δέν συνοδεύεται μέ τό μέτρο άπελάσεως, δέν δύναται νά έμποδίσει τήν επάνοδο του ένδιαφερομένου, ή δέ κατάστασή του πρέπει νά αποτελέσει αντικείμενο νέας εξετάσεως, άν επανήρχειτο μεταγενεστέρως στην Γαλλία.

Όσον άφορά τήν θέση sé εφαρμογή τής κατανομής άρμοδιοτήτων, ή άρχή των δικονομικών έγγυήσεων τίθεται από τήν όδηγία, αλλά οι διατάξεις εφαρμογής που διέπουν τίς λεπτομέρειες των έν λόγω έγγυήσεων υπάγονται στην άρμοδιότητα κάθε Κράτους μέλους. Τό Δικαστήριο είχε ήδη τήν ευκαιρία νά άποφανθεί επί του ζητήματος αυτού σχετικά μέ τά άρθρα 53 και 62 τής συνθήκης (άπαγόρευση έπιβολής νέων περιορισμών), κρίνοντας ότι δέν ύφίσταται αντίφαση μεταξύ των διατάξεων αυτών και του άρθρου 189 τής συνθήκης «Η έπιλογή των τύπων και των μέσων δύναται νά διενεργηθεί μόνον μέ τήρηση των διατάξεων και των άπαγορευσεων του κοινοτικού δικαίου» (υπόθεση 48/75, *Royer*, Rec. 1976, σ. 497).

Ερώτημα Α 14. Τό άρθρο 6 τής όδηγίας θέτει τήν άρχή τής ύποχρέωσης άνακοινώσεως τής αιτιολογίας τής άποφάσεως, ό δέ γαλλικός νόμος περί αιτιολογήσεως των διοικητικών πράξεων (νόμος 79/587 τής 11ης Ιουλίου 1979) συνεπλήρωσε τήν διάταξη αυτή και διεσφάλισε τήν τήρηση των θεμελιωδών έγγυήσεων. Ός πρός τήν χρησιμοποίηθεισα γιά τήν έκθεση γλώσσα, τό ζήτημα αυτό δέν είναι άναγκαίο γιά τήν επίλυση των προκειμένων περιπτώσεων άφου πρόκειται περί γαλλοφώνων διοικητικών άρχων, άπευθυνομένων πρός γάλλους ύπηκόους.

Ερώτημα Β 1. Η όργάνωση τής προβλεπόμενης στό άρθρο 9 τής όδηγίας έγγυήσεως υπάγεται στην άρμοδιότητα των Κρατών μελών, στά όποια και έναπόκειται ή εξασφάλιση τής τηρήσεώς της.

Ερωτήματα Β 2 και 3. Άπό τήν απόφαση επί τής ύποθέσεως *Santillo* προκύπτει ότι εμπίπτει στην άρμοδιότητα κάθε Κράτους μέλους ό προσδιορισμός τής φύσεως «τής άλλης άρχης», ή όποια δύναται νά έπιληφθεί τής προσφυγής των προσώπων, εις βάρος των όποιων άντιμετωπίζεται ή λήψη του μέτρου άπομακρύνσεως, καθώς και ό καθορισμός του άν ή έν λόγω «άλλη άρχή» πρέπει νά άνήκει ή όχι στην δικαστική έξουσία.

Ερώτημα Β 4. Άπό τό άρθρο 9 έδάφιο 2 τής όδηγίας προκύπτει ότι τά Κράτη μέλη ύποχρεούνται νά παρέχουν στους ένδιαφερομένους τήν δυνατότητα άπ' ευθείας προσφυγής στην «άλλη άρχή».

Ερωτήματα Β 6 έως 15. Η sé έννικό έπιπεδο θέση sé εφαρμογή των κοινοτικών άρχων που διατυπώνονται στην όδηγία όσον άφορά τίς δικονομικές έγγυήσεις, και ιδίως ή άρχή τής κατ' άντιμωλίαν διαδικασίας και των δικαιωμάτων τής υπερασπίσεως, υπάγεται στις έννικές νομοθεσίες, ή

δέ εφαρμογή τους στα έθνικά δικαστήρια. Ένδεικτικώς, η γαλλική κυβέρνηση παρέχει όρισμένες πληροφορίες σχετικώς με τις λεπτομέρειες όργανώσεως, στην Γαλλία, της διαδικασίας πού προβλέπεται στο άρθρο 9 της οδηγίας αναφορικώς προς τις έρωτήσεις πού υπέβαλε ο παραπέμπων δικαστής. "Αν ο άλλοδαπός ή ο πληρεξούσιός του δέν ήδυνήθησαν δικαιολογημένως νά εμφανισθούν ενώπιον της έπιτροπής, ή όποια πρέπει νά κρίνει την υπόθεση, καλούνται σέ άλλη συνεδρίαση της έπιτροπής. Ο άλλοδαπός, ή απομάκρυνση του όποιου αντιμετωπίζεται, έχει τό δικαίωμα, άφου λάβει γνώση του φακέλλου του και άν τό επιθυμεί, νά καταθέσει υπόμνημα. Ο κληθείς ενώπιον της έπιτροπής άλλοδαπός δύναται νά αναλύσει και ένδεχομένως νά άμφισβητήσει τά περιστατικά πού του προσάπτονται. "Αν αυτά άποδεικνύονται άνεπαρκώς θεμελιωμένα, ή έπιτροπή δύναται νά εκδώσει δυσμενή γνώμη. Μία άπλή αναφορά δέν δύναται νά δικαιολογήσει έπαρκώς την λήψη άυστηρού μέτρου. Ο ένδιαφερόμενος δύναται, κατά τό μέτρο πού δέν ύφίσταται έπείγουσα ανάγκη, νά ζητήσει την ανακοίνωση του φακέλλου του. Έχει έλάχιστη προθεσμία 15 ήμερών, έκτός περιπτώσεως έπείγουσης ανάγκης, για νά συμβουλευθεί τόν φακέλλο του. "Αν προσετέθη κάποιο στοιχείο στο φακέλλο του, πράγμα πού φαίνεται δύσκολο νά συμβεί, ο ένδιαφερόμενος λαμβάνει υποχρεωτικώς γνώση του έν λόγω στοιχείου, έφ' όσον γίνει σχετική επίκληση ενώπιον της έπιτροπής. Έλάχιστη προθεσμία 15 ήμερών προβλέπεται μεταξύ της ήμερομηνίας της κλήσεως και της ήμερομηνίας εμφάνισσεως ενώπιον της έπιτροπής.

Η γαλλική κυβέρνηση τονίζει ότι μόνον άν ο τρόπος όργανώσεως της «άλλης άρχης» πού προβλέπεται στο άρθρο 9 της οδηγίας δέν έπιτρέπει στόν άλλοδαπό νά προβάλλει τά μέσα υπερασπίσεώς του και γενικότερα θίγει την άπαραίτητη άνεξαρτησία της

άρχης αυτής, δύναται, ένδεχομένως, οι έθνικοί κανόνες πού διέπουν τό έργο της έν λόγω άρχης νά κριθούν ως αντίθετοι προς τό κοινοτικό δίκαιο από τά έθνικά δικαιοδοτικά όργανα. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση πού ή υπόθεση του άλλοδαπου δέν υποβάλλεται σέ εξέταση διαφορετική από εκείνη στην όποια προέβη ή άρχη πού έχει έξουσιοδοτηθεί νά λαμβάνει, ένδεχομένως, την άπόφαση περί άρνήσεως χορηγήσεως άδείας διαμονής ή περί απομακρύνσεως. Συνεπώς, μόνο ή παρουσία, στους κόλπους της άρχης, μέλους της διοικητικής άρχης, στην όποια έχει άνατεθεί ή ένδεχόμενη λήψη της άποφάσεως περί απομακρύνσεως, ή δημοσίου ύπαλλήλου πού ανήκει σέ άλλη διοικητική ύπηρεσία, δέν δύναται αυτή καθαυτή νά θέσει έν άμφιδύλω την άμεροληψία της άρχης αυτής.

Δ — Παρατηρήσεις πού υπέβαλε ή ιταλική κυβέρνηση

Έρώτημα Α 1. Δέν φαίνεται ότι τό Δικαστήριο δύναται νά καθορίσει την έννοια της δημοσίας τάξεως (ή όποια «ένδέχεται νά ποικίλλει από χώρα σέ χώρα και από μία έποχή σέ άλλη») χωρίς νά προσφύγει εκ νέου στο γεγονός ότι ή δραστηριότης συνιστά «κοινωνικό κίνδυνο», μή συνδεόμενο κατ' ανάγκη μέ παράβαση ποινικού χαρακτήρα (υπόθεση Van Duyn). Η έννοια αυτή διαφέρει άκριβώς αναλόγως μέ την χώρα και ποικίλλει αναλόγως μέ τόν χρόνο.

Έρώτημα Α 2. Αντιθέτως, οι περιορισμοί δύναται νά είναι κοινοί στα Κράτη μέλη, πρόκειται όμως για «περιορισμούς», δηλαδή για όρια, τά όποια δέν έπιτρέπουν την υπέρβαση ενός σημείου, αλλά τά όποια

δέν παρέχουν τόν όρισμό τής έννοίας. Οί περιορισμοί αυτοί έγκεινται στην τήρηση τών ειδικών κανόνων του κοινοτικού δικαίου έν προκειμένω, καθώς και στην τήρηση τών γενικών άρχών του δικαίου, οί όποιες διασφαλίζουν τά θεμελιώδη δικαιώματα πού ρυθμίζουν μία δημοκρατική κοινωνία, άρχές πού χαρακτηρίζουν επίσης τό κοινοτικό δίκαιο και επιβάλλουν, μεταξύ άλλων, νά έχουν οί περιορισμοί αυτοί λογικό και αναλογικό χαρακτήρα. Έξυπακούεται δεβαίως ότι οί περιορισμοί πρέπει νά έρμηνευονται κατά τρόπο αυστηρό.

Έρώτημα Α 3. Είναι βέβαιο ότι οί περιορισμοί πού δικαιολογούνται για λόγους δημοσίας τάξεως δύνανται νά δημιουργήσουν για τόν άλλοδαπο μία κατάσταση διαφορετική από εκείνη τών ήμεδαπών. Πάντως, τό νά γίνει δεκτό για τόν πολίτη άλλου Κράτους μέλους ότι δέν δύνανται νά απαγορευθεί ή είσοδος στην επικράτεια, όπως για τούς ήμεδαπούς, ίσοδυναμεί μέ κατάργηση τής ρητής επιφυλάξεως του άρθρου 48 παράγραφος 3 τής συνθήκης. Η άρχή πού αναφέρεται στό άρθρο 7 τής συνθήκης πρέπει νά ληφθεί και νά έρμηνευθεί σέ συνδυασμό μέ τόν κανόνα και τήν εξαίρεση του κανόνα πού προβλέπονται στό άρθρο 48 έπ.

Έρώτημα Α 4. Είναι σκόπιμο νά διευκρινισθεί ότι ή δημοσία τάξη αναφέρεται στην πρόληψη (ειδική πρόληψη και όχι γενική όπως διευκρίνισε τό Δικαστήριο στην απόφαση *Bonsignore*). Η διατάραξη (σέ σχέση μέ τήν όποία μόνον ή παρουσία πραγματικής και άρκετά σοβαρής άπειλής επιτρέπει τήν δικαιολόγηση του περιοριστικού μέτρου) δέν πρέπει κατ' ανάγκη νά κολά-

ζεται ποινικώς. Πράγματι, ή ποινική κύρωση δέν άφορά αναγκαιώς τήν πλέον σοβαρή συμπεριφορά, αλλά καθορίζεται δυνάμει μιας έπιλογής τής νομοθετικής πολιτικής, ιδίως στις περιπτώσεις κατά τις όποιες, λόγω τής ιδιαίτερης φύσεως τής συμπεριφοράς, ή έν λόγω κύρωση θεωρείται ως τό πλέον άποτελεσματικό μέσο άποτροπής και, όλιγότερο, καταστολής.

Έρώτημα Α 5. Δέν δύνανται νά προσδιορισθεί τό θεμελιώδες συμφέρον τής κοινωνίας μέ τήν άναζήτηση πάντοτε του ειδικού κανόνα πού προβλέπει τήν διασφάλιση και τό μή σεβασμό του έν λόγω συμφέροντος, αλλά μέ τήν άνάλυση του συνόλου τών διατάξεων πού ύφιστανται σέ όρισμένη χώρα και του τρόπου πού έρμηνεύθηκαν σέ μία όρισμένη έποχή σέ σχέση μέ τήν διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος.

Έρώτημα Α 6. Τό άρθρο 7 τής συμβάσεως περί προστασίας τών άνθρωπίνων δικαιωμάτων όρίζει ότι κανείς δέν δύναται νά καταδικασθεί για πράξη πού δέν στοιχειοθετεί παράβαση κατά τόν χρόνο πού συντελείται, τά δέ εις βάρος του άλλοδαπου περιοριστικά μέτρα δέν συνιστούν «καταδίκη» αλλά μέτρα «προληπτικά» τόσο όταν σκοπεύουν στην άπαγόρευση τής εισόδου στην επικράτεια (και δέν δύνανται νά συμβαίνει διαφορετικά) όσο και όταν σκοπεύουν στον τερματισμό τής διαμονής. Τό μέτρο άπελάσεως ένδέχεται σέ όρισμένες περιπτώσεις νά είναι σοβαρότερο από μία ποινική καταδίκη, αυτό όμως δέν είναι σημαντικό παρά μόνον υπό τήν έννοια ότι ή διάταξη πού επιτρέπει τήν λήψη του μέτρου πρέπει νά έρμηνευεται κατά τρόπο περιοριστικό και συνετό, τηρώντας τις άρχές πού έγγυώνονται τόν λογικό και αναλογικό χαρακτήρα του ληφθέντος μέτρου.

Ερώτημα Α 8. Οι επικαλούμενες περιστάσεις πρέπει να εξετάζονται σοβαρώς κατά την λήψη του μέτρου, επίσης δέ και ιδίως ως προς τό κατά πόσο έχει επιρροή επί του επικινδύνου χαρακτήρος του ατόμου.

Ερώτημα Α 9. Δεδομένου ότι η σφαίρα της ιδιωτικής ήθικης ανήκει αποκλειστικώς στό άτομο και καμμία παρέμβαση από οποιαδήποτε κρατική άρχή δέν γίνεται δεκτή, ή ήθικότης του καθενός δέν έχει σημασία όσον άφορά τήν δημοσία τάξη παρά μόνον άν εκδηλώνεται μέ έξωτερική συμπεριφορά πού έμφανίζει τά χαρακτηριστικά της άθεμίτου πράξεως (ή, σέ σχέση μέ τήν πρόληψη, μέ τόν κίνδυνο πού αντιπροσωπεύει ή συμπεριφορά αυτή) ή τουλάχιστον του κοινωνικού κινδύνου.

Ερώτημα Α 10. Δέν δύναται νά αποκλεισθεί, κατ' άρχήν, ότι, σέ σχέση μέ τό άτομο, τό όποιο τυγχάνει γενικώς της έγγνήσεως πού παρέχει τό κοινοτικό δίκαιο, πού επιδίδεται στην πορνεία, δύναται νά κριθεί ή συμπεριφορά του ως συνιστώσα κοινωνικό κίνδυνο, υπό τήν προϋπόθεση ότι ή κρίση αυτή στηρίζεται στην άτομική συμπεριφορά του ενδιαφερομένου.

Ερώτημα Α 11. Η πορνεία δύναται, από άφηρημένης άπόψεως και αναλόγως της εκτίμησης κάθε κράτους σέ διάφορες εποχές, νά θεωρηθεί, τουλάχιστον ως προς όρισμένες από τίς έκδηλώσεις της, ως επικίνδυνο γιά τήν κοινωνία φαινόμενο, πού ένδέχεται νά συνιστά πραγματική και άρκετά σοβαρή άπειλή και θίγει θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας, άν και από κοινωνικοπολιτική άποψη είναι δυνατό νά θεωρηθεί γενικώς ως μή σκόπιμη ή λήψη κατασταλικών της δραστηριότητος αυτής μέτρων. Από συγκεκριμένης άπόψεως έξ άλλου και δεδομένου ότι ή πορνεία απο-

τελεί γενικευμένο και άνεκτό σέ όλα τά Κράτη μέλη φαινόμενο, είναι δυσχερές νά θεωρηθεί ή ένδεχομένως διακριτική και επιφυλακτική μεμονωμένη άσκηση της δραστηριότητος αυτής ως σοβαρή άπειλή της δημοσίας τάξεως. Στο πλαίσιο των έν λόγω σκέψεων, θά πρέπει νά υπογραμμισθεί ότι ή έφαρμογή ενός άύστηροτάτου κριτηρίου δύναται εύκολώτα νά όδηγήσει σέ καταχρήσεις, έν όψει της έξαιρετικής δυσχερείας εκτίμησης του βαθμού της σεξουαλικής ήθικότης.

Ερώτημα Α 12. Οι εκφράσεις πού έχρησιμοποίησε ό γενικός εισαγγελεύς Mayras στις προτάσεις του στην ύπόθεση Bonsignore, «παρουσία πού καθίσταται άφώρητη» και «άναγκαία λύση», δίνουν δεβαίως τόν βαθμό της σοβαρότητας της άπειλής γιά τήν δημοσία τάξη, αλλά συνδέονται πάντοτε μέ τήν εκτίμηση της δημοσίας τάξεως εκ μέρους των έθνικών άρχων.

Ερώτημα Α 13. Ό περιορισμός πού τό άρθρο 48 παράγραφος 3 επιτρέπει νά επιβληθεί πρέπει νά δικαιολογείται από λόγους προλήψεως (ειδικής) και όχι καταστολής· έφ' όσον ή άπειλή γιά τήν δημοσία τάξη εκλείπει, δέν ύφίσταται πλέον κανείς λόγος νά διατηρηθεί ή νά παραταθεί ένα αντίθετο πρós τήν ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων περιοριστικό μέτρο, και ή κατάσταση του ενδιαφερομένου δύναται δεβαίως νά επανεξετασθεί.

Ερώτημα Α 14. Τά περιοριστικά μέτρα πρέπει δεβαίως νά αίτιολογούνται, ή δέ αίτιολόγηση πρέπει νά είναι πραγματική και όχι φαινομενική. Αντιθέτως, δέν είναι άναγκαίο νά συντάσσεται στην μητρική γλώσσα του ενδιαφερομένου, κατά τό μέτρο πού αυτό δέν φαίνεται πράγματι άπαραίτητο, γιά νά δύναται ό ενδιαφερό-

μενος να λάβει ο ίδιος «γνώση» των ληφθέντων μέτρων.

άπαιτεί «γνώμη» αρχής άλλης από εκείνη που έλαβε το άμφισθητόμενο μέτρο.

Ερώτημα Β1. Απάντηση ανάλογη με εκείνη της προαναφερθείσης υποθέσεως Pecastaing πρέπει να δοθεί και σε ό,τι άφορα το άρθρο 9 της οδηγίας, με το οποίο υποδεικνύεται ήδη ότι οι έγγυήσεις πρέπει να έγκεινται είτε στην δυνατότητα ένδικου προσφυγής, ή οποία δέν πρέπει να περιορίζεται στον έλεγχο της νομιμότητας και ή οποία πρέπει να έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, είτε στην γνώμη της άρμοδιας αρχής του κράτους υποδοχής, ενώπιον της οποίας ο ενδιαφερόμενος πρέπει πράγματι να δύναται να προβάλλει τά μέσα υπερασπίσεώς του (άρχη που δύναται επίσης να είναι διοικητική, έφ' όσον είναι διαφορετική και ανεξάρτητη σε σχέση με εκείνη που έλαβε τό μέτρο, όπως διευκρίνισε τό Δικαστήριο στην υπόθεση Santillo). Δέν φαίνεται ότι δύναται να διευκρινισθούν περισσότερο οι «δικονομικές έγγυήσεις» που τά Κράτη μέλη όφείλουν να παρέχουν στον άσκοοντα την προσφυγή, διότι είναι έπαρκές να είναι ένδικη ή προσφυγή αυτή, να μη περιορίζεται μόνο στον έλεγχο της νομιμότητας και να έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Οι κανόνες διαδικασίας που εφαρμόζονται στην προσφυγή δέν δύναται παρά να είναι οι έθνικοί κανόνες διαδικασίας, διαφορετικοί από ένα κράτος σε άλλο.

Ερώτημα Β2. Τό Δικαστήριο έχει ήδη άπαντήσει μερικώς στην άπόφαση Santillo. Μόνον ο «διορισμός» των μελών δέν συνενάγεται ιεραρχική εξάρτηση και δέν θίγει την ανεξαρτησία του όρισθέντος μέλους. Αντιθέτως, τό άρθρο 9 της οδηγίας αναφέρει την «προσφυγή σε δικαιοδοτικό όργανο» μόνον δέ στην περίπτωση που δέν ύφίσταται τέτοια προσφυγή ή οδηγία

Ερώτημα Β3. Είναι φυσικό, όπως στην Ίταλία, ή έπιτροπή να συνεδριάζει στην διοικητική ύπηρεσία (του Υπουργείου Έσωτερικών) που, γενικώς, ασχολείται με τά σχετικά προβλήματα και όρισμένα μέλη της να ανήκουν, για λόγους ειδικής ικανότητας, στην ίδια διοικητική ύπηρεσία. Σε ένα κράτος δικαίου, ή τυπική πράξη διορισμού από τον ύπουργό έσωτερικών δέν θέτει δεδαιώς υπό άμφισθήτηση την ανεξαρτησία του όργάνου.

Ερωτήματα Β4 και 5. Είναι σαφές ότι οι κανόνες διαδικασίας πρέπει να είναι οι έθνικοί κανόνες, οι όποιοι πρέπει, να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα της έκφερομένης γνώμης. Είναι επίσης σαφές ότι ή γνώμη, άκριδώς επειδή είναι γνώμη, πρέπει να αιτιολογείται, άν και δέν φαίνεται αναγκαίο να περιέχει τίς «υπογραφές των μελών της αρχής, καθώς και τό όνομα και την ιδιότητά τους».

Ερωτήματα Β6, 7 και 8. Στο έθνικό δίκαιο ανήκει ή ρύθμιση της άκολουθουμένης διαδικασίας, ή οποία πρέπει άπλώς να παρέχει τίς άνωτέρω αναφερθείσες έγγυήσεις. Από τίς αρχές αυτές διαπνέεται ή ίταλική κανονιστική ρύθμιση, με την οποία έτέθη σε εφαρμογή ή οδηγία. Πράγματι, τό προεδρικό διάταγμα 1656 του 1965 όρίζει ιδίως ότι οι λόγοι δημοσίας τάξεως γνωστοποιούνται στον ενδιαφερόμενο, εκτός άν λόγοι άσφαλείας του κράτους αντιτίθενται στην γνωστοποίηση αυτή. Η άπόφαση περί εκδόσεως της άδείας διαμονής και περί άρνήσεως εκδόσεως πρέπει

νά λαμβάνονται εντός ξέι μηνών από τής υποβολής τής αίτησεως. Επιτρέπεται στον ενδιαφερόμενο νά παραμείνει προσωρινώς στο έθνικό έδαφος, μέχρις ότου ληφθεί ή απόφαση περί χορηγήσεως ή μή τής άδειας διαμονής. Η τασσομένη σέ υπήκοο Κράτους μέλους προθεσμία γιά νά εγκαταλείψει τό έθνικό έδαφος δέν δύναται νά είναι κατώτερη από 15 ήμέρες σέ περίπτωση άρνήσεως άδειας διαμονής και από ένα μήνα σέ περίπτωση άρνήσεως ανανεώσεως ή απελάσεως από τό έθνικό έδαφος, εκτός αν ύφίστανται λόγοι έπειγουσής ανάγκης. Εκτός επίσης έπειγουσής ανάγκης, ή απόφαση μέ τήν όποία οι άρχές άρνούνται τήν ανανέωση τής άδειας διαμονής ή απελαύνουν από τό έθνικό έδαφος πρόσωπο, στο όποιο έχει ήδη επιτραπεί νά διαμένει εκεί, λαμβάνεται μετά από γνώμη τής άρμοδίας εν προκειμένω άρχής, ενώπιον τής όποίας ό ενδιαφερόμενος δύναται νά έλικουρείται ή νά άντιπροσωπεύεται από πρόσωπα τής έμπιστοσύνης του. Κατόπιν αίτησεως του ενδιαφερομένου, εξετάζεται από τήν έπιτροπή ή απόφαση περί άρνήσεως εκδόσεως άδειας διαμονής ή απελάσεως από τό έθνικό έδαφος, ή όποία εκδίδεται πριν από τήν χορήγηση τής άδειας διαμονής. Στην περίπτωση αυτή, δύναται νά επιτραπεί, στον ενδιαφερόμενο νά προβάλλει προσωπικώς τά μέσα υπερασπίσεώς του.

Έρώτημα Β 9. Η άπάντηση πρέπει νά είναι άρνητική.

Έρώτημα Β 10. Η λήψη περιοριστικών μέτρων δέν δύναται νά στηριχθεί στην ήθικότητα του προσώπου, έφ' όσον δέν ύφίσταται συμπεριφορά ή κίνδυνος (κατά τρόπο προληπτικό) συγκεκριμένης άτομικής συμπεριφοράς, πού νά δύναται νά συνιστά άπειλή γιά τήν δημοσία τάξη.

Έρώτημα Β 11. Τά έγγραφα πού λαμβάνονται ύπ' όψη από τήν έπιτροπή πού λαμβάνει τό μέτρο πρέπει νά διαβιβάζονται έξ ολοκλήρου στην άρχή πού εκδίδει τήν γνώμη και νά δύναται νά ανακοινωθούν στον ενδιαφερόμενο.

Έρώτηματα Β 12 και 13. Έναπόκειται στο έθνικό δίκαιο νά ρυθμίσει τήν αναφερομένη στο άρθρο 9 τής όδηγίας διαδικασία, ούτως ώστε οι εν λόγω κανόνες νά επιτρέπουν στον ενδιαφερόμενο νά άμυνθεί κατά τον προσήκοντα τρόπο και εντός των όρίων τής λογικής, επιβαρυνόμενος μέ δαπάνες πού άνταποκρίνονται στην άρχή τής αναλογικότητας.

Έρώτημα Β 14. Κατά μείζονα λόγο πρέπει να είναι δυνατή, γιά λόγους άσφαλείας του κράτους, ή άπόκρυψη από τον ενδιαφερόμενο του όνόματος πληροφοριοδότη τής άστυνομίας, ενώ ή σημασία ενός έγγράφου άμφισβητούμενου ως πλαστού πρέπει νά ρυθμίζεται από τούς κανόνες κάθε κράτους, μέχρις ότου ό άρμόδιος δικαστής άποφανθεί επί τής αυθεντικότητός του.

Ε — Παρατηρήσεις πού κατέθεσε ή όλλανδική κυβέρνηση

Η όλλανδική κυβέρνηση φρονεί ότι τά αναφερόμενα υπό τό στοιχείο Α έρωτήματα έγείρουν τέσσαρα ζητήματα στενώς συνδεδεμένα μεταξύ τους, τά όποία, όσον άφορά τίς άρχές, ενδιαφέρουν τήν έλεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο έσωτερικό τής Κοινότητας.

Η σημασία τής έξαιρέσεως δημοσίας τάξεως πού περιέχεται στα άρθρα 48 παράγραφος 3 και 56 παράγραφος 1.

Δέν δύναται νά δοθεί γενικός όρισμός τής έννοιας τής δημοσίας τάξεως, δεδομένου ότι καλύπτει διάφορα συμφέροντα πού τό

κράτος ή τὰ ἀρμόδια κρατικά ὄργανα θεωροῦν ὡς θεμελιώδη δημόσια συμφέροντα, τὰ ὁποῖα ὀφείλουν νά προστατεύουν. Τό Δικαστήριο ἐπέβαλε στό ἀναγνωριζόμενο στά Κράτη μέλη περιθώριο ἐκτιμήσεως περιορισμούς ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἕνας, σημαντικός περιορισμός συστηματικού χαρακτήρος ἀναφερόμενος στό περιεχόμενο τοῦ ὀρισμοῦ, προκύπτει ἀπ' εὐθείας ἀπό τό ἀρθρο 2 παράγραφος 2 τῆς ὁδηγίας 64/221· δέν εἶναι δυνατή ἡ ἐπίκληση τῆς ἐξαιρέσεως τῆς δημοσίας τάξεως γιά οικονομικούς σκοπούς. Ἐνας ἄλλος περιορισμός πού ἀπορρέει ἀπό τό κοινοτικό δίκαιο εἶναι ἡ ἀρχή τῆς ἀναλογικότητος, ὁ ὁποῖος ἐφημέροσθη στίς ὑποθέσεις Rutili, 8/77 (Sagulo, Rec. σ. 1435) καί Bouchereau. Ἐνας τελευταῖος περιορισμός προκύπτει ἀπό τήν ἀρχή τῆς μή διακρίσεως, ἡ μόνη δέ ἐξαιρεση ἀφορᾶ τούς ὑπηκόους τῶν ἄλλων Κρατῶν μελῶν, οἱ ὁποῖοι δύνανται νά ἀπελαθοῦν ἢ νά μή γίνεи δεκτὴ ἡ εἰσοδός τους στήν ἐπικράτεια. Ἡ ἐν λόγῳ ἐξαιρεση λογικὴ αὐτὴ καθαυτὴ, διέπεται πάντως ἀπό ὀρισμένους συγκεκριμένους κανόνες πού ἐρμηνεύονται αὐστηρῶς.

Τό σχετικό μέ τήν ἔννοια τῆς «δημοσίας τάξεως» κοινό συμφέρον κατά τό ἐθνικό δίκαιο

Τὰ συμφέροντα πού οἱ ἐθνικές ἀρχές θεωροῦν ὡς χρήζοντα προστασίας πρέπει νά περιέχονται σέ νομοθετικούς κανόνες, τῶν ὁποίων οἱ πολῖτες νά δύνανται νά λαμβάνουν γνώση, οὕτως ὥστε νά δύνανται τὰ δικαστήρια νά ἐκτιμήσουν ἂν γίνεται ἐπίκληση τῆς ἐξαιρέσεως τῆς δημοσίας τάξεως πρὸς ἐξυπηρέτηση συμφερόντων ἄλλων ἀπό ἐκεῖνα ἀπό τὰ ὁποῖα ἐξαρτᾶται. Δέν θά ἔπρεπε νά συναχθεῖ ἀπό αὐτό τό συμπέρασμα ὅτι οἱ διατάξεις τοῦ ἐσωτε-

ρικοῦ δικαίου, πού προστατεύουν τὰ συμφέροντα τῆς κοινωνίας, πρέπει πάντοτε νά ἐπιβάλλουν ποινικὴ κύρωση, δεδομένου ὅτι τὰ θεμελιώδη δημόσια συμφέροντα δύνανται ἐπίσης νά συνδυάζονται μέ κύρωση διοικητικοῦ ἢ καί ἰδιωτικοῦ δικαίου. Τό πρῶτο κριτήριο γιά νά ἐκτιμηθεῖ κατά πόσο ἡ συμπεριφορὰ συνιστᾶ «πραγματικὴ καί ἀρκετὰ σοβαρὴ ἀπειλή πού θίγει θεμελιώδες συμφέρον τῆς κοινωνίας», παρέχεται ἀπό τόν κατά νόμο ὀρισμό τῶν συμφερόντων, τὰ ὁποῖα ἐμπίπτουν στήν ἔννοια τῆς δημοσίας τάξεως. Θά πρέπει ἐπίσης νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ἡ de facto συμπεριφορὰ πού προσβάλλει τήν δημοσία τάξη. Μία κολᾶσμη πράξη, ἡ ὁποῖα δέν εἶναι σοβαρὴ αὐτὴ καθαυτὴ, ἐνδέχεται, λόγω τῶν ἰδιαιτέρων περιστάσεων ὑπὸ τίς ὁποῖες συντελέσθη, ἐπὶ παραδείγματι σέ περίπτωση ὑποτροπῆς νά θίγει οὐσιώδη συμφέροντα τῆς κοινωνίας κατά τρόπο πού δέν δύναται λογικῶς νά γίνεи ἀνεκτός. Εἶναι ἄλλωστε ἐσφαλμένη ἡ ἀντίληψη ὅτι μόνον ἡ δυναμένη νά καταλήξει σέ δημόσιες παροχές συμπεριφορὰ συνιστᾶ προβολὴ τῆς δημοσίας τάξεως. Στὴν ἰδιωτικὴ ζωὴ ἐπίσης, ἐνδέχεται νά θιγοῦν σοβαρῶς συμφέροντα πού τό κράτος θεωρεῖ ὡς δημόσια. Συνεπῶς, δέν εἶναι πρόσφορο τό κριτήριο κατά τό ὁποῖο ἡ ἐπικρινομένη συμπεριφορὰ πρέπει νά ἐκδηλώνεται «δημοσίως».

Οἱ συνέπειες τῆς ἐξαιρέσεως τῆς δημοσίας τάξεως

Ἡ ἀπέλαση ἢ ἡ ἀρνηση χορηγήσεως ἀδείας διαμονῆς δέν πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς κύρωση, ἀλλὰ ὡς διοικητικό μέτρο πού ἀποδλέπει στήν προάσπιση τῶν δημοσίων συμφερόντων. Ἐφ' ὅσον οἱ κανόνες τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου ἐξουσιοδοτοῦν τίς ἐθνικές ἀρχές νά λάβουν ἕνα τέτοιο μέτρο,

σ' αυτές έναπόκειται να αποφασίσουν αν θά λάβουν πράγματι τό μέτρο αυτό ή όχι. Ός πρός τό κατά πόσο όφείλουν να λάβουν στην περίπτωση αυτή ύπ' όψη τίς ιδιαίτερες συνθήκες πού συντρέχουν στό πρόσωπο του ενδιαφερομένου, πρόκειται έδώ κατ' άρχήν για ζήτημα ρυθμιζόμενο από τό έθνικό δίκαιο. Αυτό είναι τό πόρισμα της απόφάσεως Royer. Πάντως, ή άρμοδιότης αυτή παύει να ύφίσταται όταν εξαφανισθούν οι λόγοι πού τήν δικαιολογούν' όταν ό κοινοτικός ύπήκοος για τόν όποιο πρόκειται δέν αντιπροσωπεύει πλέον άμεσο και σοβαρό κίνδυνο για τά θεμελιώδη συμφέροντα της κοινωνίας, θά πρέπει να είναι έκ νέου σέ θέση να άσκει τό δικαίωμα έλεύθερης κυκλοφορίας. Δέν προκύπτει καθόλου ότι δύναται να καθορισθεί κατά τρόπο γενικό σέ ποιές περιπτώσεις οι έθνικές άρχές ύποχρεούνται να δεχθούν ότι, σέ μία συγκεκριμένη περίπτωση, δέν ύφίστανται πλέον άποχρώντες λόγοι προς περιορισμό του δικαιώματος αυτού. Περαιτέρω τό γεγονός ότι ό πολίτης πρέπει να δύναται να λαμβάνει γνώση, κατά τόν προσήκοντα τρόπο, των λόγων πού δικαιολογούν τήν λήψη του είς βάρος του περιοριστικού μέτρου, συνιστά άρχή της χρηστής διοικήσεως πού γίνεται κατά κανόνα δεκτή στίς Κάτω Χώρες. Άπό τά άνωτέρω συνεπάγεται ότι ένδεχομένως και, ύπό όρισμένες συνθήκες, οι λόγοι αυτοί πρέπει να του κοινοποιούνται στην μητρική του γλώσσα, έκτός αν κατέχει τήν γλώσσα του τόπου διαμονής του.

Οί άρχές της αναλογικότητος και της μή διακρίσεως

Άπό τήν άπόφαση Bonsignore συνάγεται ότι οι περιορισμοί του δικαιώματος της έλεύθερης κυκλοφορίας πρέπει να επιβάλλονται, άφου ληφθούν ύπ' όψη οι συνθήκες της συγκεκριμένης περιπτώσεως. Δέν επιτρέπεται να τερματισθεί ή άσκηση του δικαιώ-

ματος διαμονής ή να μή γίνει δεκτό τό δικαίωμα αυτό για λόγους πού δύναται δεβαίως να αναφέρονται στην προστασία της δημοσίας τάξεως, αλλά δέν δύναται να συνδεθούν άμέσως με τήν συμπεριφορά του προσώπου, έναντι του όποιου λαμβάνεται τό έν λόγω μέτρο. Η άρχή της μή διακρίσεως δέν άφορα μόνο τίς τυπικές άνισότητες. Η ούσιαστική άνιση μεταχείριση επίσης συνεπάγεται κατ' έπιλογή προστασίαν της δημοσίας τάξεως πού στηρίζεται στην ιθαγένεια και συνιστά, συνεπώς, άπαγορευομένη διάκριση.

ΣΤ — Παρατηρήσεις πού κατέθεσε τό Ηνωμένο Βασίλειο

Η έννοια της δημοσίας τάξεως. Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου φρονεί και έκείνη ότι δέν είναι αναγκαίο ούτε καν δυνατό να δοθεί ό όρισμός της δημοσίας τάξεως αυτής καθαυτής. Ό όρος δύναται μόνο να έρμηνεύεται έν όψει των περιστάσεων της συγκεκριμένης ύποθέσεως. Δέν δύναται επίσης να άποκλεισθούν του περιεχομένου της έννοίας της όρισμένα στοιχεία για τόν μόνο λόγο ότι δέν δύναται να στοιχειοθετούν ποινικές παραβάσεις (πρόλ. ύποθέσεις Van Duyn και Rutili). Η διαδικασία του άρθρου 177 και οι άποφάσεις πού εξέδωσε μέχρι τώρα τό Δικαστήριο, συνδυαζόμενες με τίς άλλες έγγυήσεις πού προδίδει τό κοινοτικό δίκαιο επιτρέπουν μία άπολύτως ίκανοποιητική προσέγγιση της έννοίας. Τά στοιχεία αυτά επιτρέπουν να έπιτευχθεί με περίσκεψη μία ίσορροπία μεταξύ των άναγκών και των στόχων κάθε Κράτους μέλους, τό όποιο επιδιώκει τήν προστασία των θεμιτών συμφερόντων του (και των συμφερόντων των άτομων) έντός των συνόρων του, άφ' ενός, και των άναγκών της Κοινότητος και των δηκκών των Κρατών μελών έντός της Κοινότητος, άφ' έτέρου.

Δικονομικές έγγυήσεις. Ός προς τό γενικότερο έρώτημα τής φύσεως τών έγγυήσεων πού τά Κράτη μέλη όφείλουν νά προβλέπουν, ή άπάντηση εύρίσκειται στίς διατάξεις τής όδηγίας 64/221 και τίς άποφάσεις πού εξέδωσε τό Δικαστήριο βάσει αύτής. Τά λεπτομερή έρωτήματα του παραπέμνους δικαστού φαίνεται ότι τείνουν προς τήν παραδοχή τής άπόψεως, κατά τήν όποία ή γνώμη πού αναφέρεται στό άρθρο 9 τής όδηγίας πρέπει νά δίδεται κατά τρόπο άμερόληπτο. Τά δικαιοδοτικά όργανα τών Κρατών μελών είναι άρμόδια γιά νά κρίνουν τό κύρος τής έκτιμήσεως μιάς συγκεκριμένης περιπτώσεως χωρίς νά είναι ανάγκη νά δοθούν ειδικές άπαντήσεις στά έν λόγω έρωτήματα. Έπί πλέον, έπειδή ή διαδικασία προς όρθή άπονομή δικαίου δέν δύναται νά έκτιμηθεί παρά μόνον στό πλαίσιο τών περιστατικών κάθε ειδικής περιπτώσεως λαμβανομένων ύπ' όψη όλων τών στοιχείων της και έπειδή ή φύση τής άρμοδιας άρχής και τής άκολουθητέας ενώπιόν της διαδικασίας ποικίλλουν αναλόγως τών Κρατών μελών, δέν είναι σκόπιμο νά καθορίσει τό Δικαστήριο ρητούς και γενικούς κανόνες διαδικασίας πού νά θάινουν πέραν τών όρίων πού προβλέπονται στήν όδηγία.

Z — Παρατηρήσεις πού κατέθεσε ή Έπιτροπή

Η έννοια τής δημοσίας τάξεως και τά όριά της (έρωτήματα Α 1 και 2). Ό κοινοτικός νομοθέτης δέν προσεπάθησε νά δώσει ένα όρισμό τής δημοσίας τάξεως, αλλά νά όριοθετήσει τήν συμπεριφορά τών έθνικών άρχών καθορίζοντας όρισμένα κριτήρια, κυρίως άρνητικά. Στά Κράτη μέλη άφέθη ή έξουσία, όχι νά καθορίζουν κατά τρόπο άφηρημένο αλλά νά δίδουν συγκεκριμένο περιεχόμενο στήν έννοια τής δημοσίας

τάξεως εφαρμόζοντάς τήν. Από τά άνωτέρω προκύπτει μία σημαντική συνέπεια ως προς τήν άρμοδιότητα του Δικαστηρίου στό πλαίσιο τής προδικαστικής διαδικασίας' δέν δύναται νά κρίνει τήν συγκεκριμένη περίπτωση εφαρμογής, αναφορικώς μέ τήν όποία οι άρχές Κράτους μέλους έλαβαν μέτρο δημοσίας τάξεως. Πράγματι, στά έθνικά δικαιοδοτικά όργανα εναλόκεινται νά έξετάσουν κατά πόσο συμφωνούν οι άτομικές άποφάσεις μέ τίς διατάξεις του κοινοτικού δικαίου (πρβλ. άπόφαση Rutili).

Η Έπιτροπή κρίνει προτιμότερο νά αναφέρει τίς νομικές βάσεις, επί τών όποιων θεμελιώνονται οι περιορισμοί κοινοτικού δικαίου, στους όποιους ύπόκεινται τά μέτρα δημοσίας τάξεως πού λαμβάνονται από τίς έθνικές άρχές παρά νά επιχειρήσει μία έξαντλητική άπαρίθμηση τών έν λόγω περιορισμών, οι όποιοι δύνανται νά διακριθούν σέ τέσσερις κατηγορίες. Κατ' άρχάς, ύφίστανται οι περιορισμοί πού άπορρέουν από τήν ίδια τήν φύση τών μέτρων δημοσίας τάξεως στό κοινοτικό πλαίσιο, οι όποιοι πρέπει νά έρμηνεύονται αυστηρώς (πρβλ. ύπόθεση Van Duyn). Άκολούθως, ύφίστανται περιορισμοί πού άφορούν τήν τήρηση τών θεμελιωδών άρχών τής κοινοτικής έννόμου τάξεως, κυρίως δέ τής άρχής τής μή διακρίσεως. Η Έπιτροπή φρονεί ότι πρέπει νά καθορισθεί τό σημείο ίσορροπίας μεταξύ τής εφαρμογής τής άρχής τής μή διακρίσεως, προϋπόθεση τής όποίας παραμένει δεδαίως ότι πρόκειται γιά άντικειμενικώς δεκτικές συγκρίσεως καταστάσεις, και τής ευχέρειας πού αναγνωρίζεται στά Κράτη μέλη νά λαμβάνουν μέτρα δημοσίας τάξεως, τά όποια περιορίζουν τήν έλεύθερη κυκλοφορία τών προσώπων και εφαρμόζονται, συνεπώς, κατά τρόπο ειδικό, στός κοινοτικούς ύπηκόους. Πάντως, τά μέτρα πού λαμβάνονται στήν περίπτωση εφαρμογής τών άρθρων 48 παράγραφος 3 και 56 τής συνθήκης ύπόκεινται στήν δεύτερη θεμελιώδη άρχή τής κοινοτικής έννόμου τάξεως, τήν άρχή τής αναλογικότητας.

Πράγματι, πρέπει όχι μόνο να ελεγχθεί αν τό μέτρο είναι όντως άναγκαίο προς προστασία τής δημοσίας τάξεως, πράγμα πού Ισοδυναμεί με άυστηρή έρμηνεία τής διατάξεως, αλλά πρέπει επί πλέον να ελεγχθεί αν ή άπειλή είναι άρκετά σοβαρή για να δικαιολογήσει τό μέτρο πού άντιμετωπίζεται. Με άλλα λόγια, ή εξέταση δέν αναφέρεται μόνο στόν δικαιολογημένο χαρακτήρα τού μέτρου αυτού καθαντού (άπόφαση Rutili), αλλά άφορά επίσης τήν σύγκρουση τών δύο συμφερόντων για τά όποια πρόκειται, τής προστασίας τής έθνικής δημοσίας τάξεως, άφ' ενός, και τής ελεύθερης κυκλοφορίας τών προσώπων, άφ' έτέρου, λαμβανόμενου ύπ' όψη τού θεμελιώδους χαρακτήρος τής άρχής τής ελεύθερης κυκλοφορίας πού τό Δικαστήριο έτόνισε εκ νέου ιδίως στις προαναφερθείσες υποθέσεις Royer και Sagulo και στην υπόθεση 118/75 (Watson, Rec. 1976, σ. 1185). Κατά γενικότερο τρόπο, τό Δικαστήριο έδέχθη στην υπόθεση Bouchereau ότι ή προσφυγή εκ μέρους έθνικής άρχής στην έννοια τής δημοσίας τάξεως προϋποθέτει, έν πάση περιπτώσει, τήν ύπαρξη, εκτός τής διαταράξεως τής κοινωνικής τάξεως πού συνιστά κάθε παράβαση τού νόμου, πραγματικής και άρκετά σοβαρής άπειλής πού θίγει θεμελιώδες συμφέρον τής κοινωνίας. Τέλος, τελευταίος περιορισμός κοινοτικού δικαίου, όσον άφορά τήν λήψη έθνικών μέτρων δημοσίας τάξεως· ό ένδιαφερόμενος πρέπει να διαθέτει τίς κατάλληλες οικονομικές έγγυήσεις για να προβάλει τά μέσα υπερασπίσεώς του. Αυτό άκριβώς έγινε δεκτό στην άπόφαση Royer και άπετέλεσε άντικείμενο τών αποφάσεων Rutili, Bouchereau, Pecastaing και Santillo.

Έκταση έφαρμογής τής άρχής τής μή διακρίσεως (έρώτημα Α 3). Η άρχή αυτή δέν λαμβάνεται ύπ' όψη όταν οι καταστάσεις ή τά άντιμετωπιζόμενα μέτρα δέν δύνανται να συγκριθούν. Επί πλέον, δέν εφαρμόζεται παρά μόνον ύπό τήν επιφύλαξη τών ειδικών διατάξεων τής συνθήκης, καθώς και τών κανονισμών και όδηγιών πού εκδί-

δονται προς έφαρμογή τής (άπόφαση Sagulo).

Έκταση έφαρμογής τής άρχής τής αναλογικότητας (έρώτηματα Α 7 και 8). Η εξέταση στην όποία υποβάλλεται τό μέτρο δημοσίας τάξεως ως προς τήν τήρηση τής άρχής αυτής, αναφέρεται, κατά πρώτων, στην παραβίαση τής άρχής τής ελεύθερης κυκλοφορίας από τό άντιμετωπιζόμενο μέτρο. Στην άπόφαση Watson και Belmann έγινε δεκτό ότι, μεταξύ τών κυρώσεων πού συνδέονται με τήν μή τήρηση τών προαναφερθεισών διατυπώσεων για τήν δήλωση και τήν καταχώρηση στά μητρώα, ή άπέλαση δέν συμβιδιάζεται δεδαιώς, όσον άφορά τά προστατευόμενα από τό κοινοτικό δίκαιο πρόσωπα, με τίς διατάξεις τής συνθήκης, δεδομένου ότι ένα τέτοιο μέτρο συνιστά άρνηση τού ίδιου τού δικαιώματος πού παρέχει και έγγυάται ή συνθήκη. Αυτό δέν άποκλείει δεδαιώς τό ένδεχόμενο ή άπομάκρυνση, ή όποία συνιστά ιδιαίτερος σοβαρή κύρωση, να έχει επί πλέον, στην συγκεκριμένη περίπτωση και έν όψει τών συνθηκών, σημαντικές για τόν ένδιαφερόμενο προσωπικές συνέπειες.

Έρμηνεία τής έννοίας τής «άρκετά σοβαρής άπειλής» (έρώτημα Α 12). Στις προτάσεις του στην υπόθεση Bonsignore, ό γενικός εισαγγελεύς Mayras διέτύπωσε κατ' άλλο τρόπο τήν αί αίτηση πού καθώρισε τό Δικαστήριο και κατά τήν όποια, άφ' ενός, ή παρέκκλιση πρέπει να έρμηνεύεται άυστηρώς και συνεπώς, αίταιτείται «πραγματική και άρκετά σοβαρή άπειλή πού θίγει θεμελιώδες συμφέρον τής κοινωνίας» (άπόφαση Boucheron) και, άφ' έτέρου, τό άντιμετωπιζόμενο μέτρο πρέπει να είναι άναγκαίο προς διασφάλιση τών καθιερωμένων άναγκών σε μία δημοκρατική κοινωνία (άπόφαση Rutili).

Πρέπει ή άτομική συμπεριφορά, πού δικαιολογεί τό μέτρο, νά αποτελεί αντικείμενο ποινικής κυρώσεως; (ερώτηματα Α 4, 5 και 6). Οί αποφάσεις Van Duyn, Watson και Belmann, Sagulo και Bouchereau δεικνύουν σαφώς ότι δέν ύφίσταται κανείς αναγκαίος σύνδεσμος μεταξύ τής ποινικής κολασίμου απειλής τής δημοσίας τάξεως, ή όποία προέρχεται από κοινοτικό ύπηκοο και τής απαιτήσεως νά είναι ή απειλή αυτή αρκετά σοβαρή. Προκειμένου γιά συμπεριφορά πού δέν κολάζεται ποινικώς και έν ύψει του περιθωρίου εκτίμησεως πού έχει άφευκτο στό Κράτη μέλη πρός καθορισμό του περιεχομένου τής έννοιας τής δημοσίας τάξεως, ό αναγκαίος έλεγχος τών οργάνων τής Κοινότητας δέν είναι δυνατός παρά μόνον άν τό ενδιαφερόμενο Κράτος μέλος έχει καταστήσει έκδηλο, υπό τήν μία ή υπό τήν άλλη μορφή και κατά τρόπο σαφή και μή επιδεχόμενο άμφισβήτηση, τό πώς εκτιμά τόν επιβλαδή χαρακτήρα τής συμπεριφοράς ή τής δραστηριότητας γιά τήν όποία πρόκειται και τήν πρόθεσή του νά λάβει μέτρα εναντι τών άλλοδαπών ύπηκόων. Η Έπιτροπή θεωρεί ότι πρόκειται έδω, τουλάχιστον κατ' αναλογία μέ τό άρθρο 7 τής εύρωπαϊκής συμβάσεως περί τών ανθρώπινων δικαιωμάτων γιά μία γενική έπιταγή σύμφωνα μέ τήν όποία δέν δύνανται νά ληφθοϋν κατά τής συμπεριφοράς κατασταλτικά μέτρα, άν δέν είναι έκ τών προτέρων γνωστά.

Έρμηνεία του «μέτρον γενικής προλήψεως» (ερώτημα Α 10). Τά λαμβανόμενα υπό τίς αναφερθείσες περιστάσεις μέτρα δέν έμπίπτουν στην γενική πρόληψη, όπως αυτή νοείται στην απόφαση Bonsignore. Τό γεγονός ότι ένα μέτρο δικαιολογείται από τό ότι τό άτομο άνήκει σέ κατηγορία ή σέ ομάδα, ή δράση τής όποίας θεωρείται ως προσβάλλουσα τήν δημοσία τάξη δέν προσδίδει στό μέτρο αυτό τόν χαρακτήρα γενικής προλήψεως έφ' όσον εφαρμόζεται

σέ κάθε άτομική περίπτωση, κατά τήν όποία θεωρείται άποκλειστικώς ότι τό συμμετέχον στην έν λόγω ομάδα άτομο συνιστά, μέ τήν παρουσία ή τήν έστω παρελθούσα δράση του (πρβλ. απόφαση Bouchereau), πραγματική και αρκετά σοβαρή απειλή πού θίγει θεμελιώδες συμφέρον τής κοινωνίας. Θα ύφίστατο γενική πρόληψη άν, επί πλέον ή άποκλειστικώς, στόχος του περιοριστικού μέτρου ήταν ή δημιουργία άποτρεπτικού αποτελέσματος στην κατηγορία τών ενδιαφερομένων προσώπων. Έφ' όσον τό μέτρο δικαιολογείται άποκλειστικώς «είτε διότι διαταράχθη σοβαρώς ή δημοσία τάξη λόγω τών συντελεσθεϊσών πράξεων είτε διότι ύπάρχει φόβος έπαναλήψεως τών αντικοινωνικών πράξεων έκ μέρους του ενδιαφερομένου» (προτάσεις του γενικού εισαγγελέως Mayras στην υπόθεση Bonsignore), δέν πρόκειται περί γενικής προλήψεως.

Έρμηνεία τής έννοιας τής άτομικής συμπεριφοράς (ερώτημα Α 11). Αν τό μέτρο στηρίζεται στό γεγονός ότι αυτές πού άσκοϋν τό «επάγγελμα» τής πόρνης συμβάλλουν σέ όρισμένες χώρες στην έγκληματικότητα, δέν ικανοποιείται ή απαίτηση διαπιστώσεως τής άτομικής συμπεριφοράς πού συνίσταται στόν έλεγχο του κατά πόσο τέτοιες σχέσεις ύφίστανται ή ύπήρχαν στην συγκεκριμένη περίπτωση του ενδιαφερομένου.

Δύναται νά ληφθεί υπ' όψη ή ιδιωτική συμπεριφορά; (ερώτημα Α 9). Δέν δύναται νά διατυπωθεί μία πρόσφορη άρχή ως πρός τήν εκτίμηση ενός μέτρου δημοσίας τάξεως

στό κοινοτικό δίκαιο, ή οποία νά αναφέρεται στον «ιδιωτικό» ή «δημόσιο» χαρακτήρα όρισμένης συμπεριφοράς. Έφ' όσον μία συμπεριφορά, άποτελούσα τμήμα τής ιδιωτικής ζωής θεωρείται από τήν έθνική άρχή ως έχουσα έπιπτώσεις έκτός αυτής, τό ένδιαφερόμενο Κράτος μέλος δύναται, κατ' έφαρμογή τών άρχών πού καθώρισε τό Δικαστήριο, νά θεωρήσει ότι άπαιτείται ή επέμβασή του πρός προστασία τής δημοσίας τάξεως. Αυτό συμβάινει ιδίως στον τομέα τών ήθων· υπάρχουν συμπεριφορές, σεξουαλικές ή άλλες, καθαρώς ιδιωτικές, οι όποιες άποτελούν άντικείμενο έκτιμήσεων πού διαφέρουν πολύ από ένα Κράτος μέλος σέ άλλο και μάλιστα, έντός ενός Κράτους μέλους, από μία χρονική περίοδο σέ άλλη.

Δύναται τό μέτρο άπομακρόνσεως νά είναι όριστικό; (έρώτημα Α 13). Η όριστική άπόφαση άπομακρόνσεως από τήν έπικράτεια συνιστά άναμφισβητήτως μέτρο έξαιρετικώς σοβαρό, δεδομένου ότι εκμηδενίζεται γιά πάντα ένα δικαίωμα πού κοινοτικός ύπηκοος έλκει άπ' εϋθείας από τήν συνθήκη (άπόφαση Watson και Belmann). Κάθε μέτρο δημοσίας τάξεως πού λαμβάνεται εις βάρος κοινοτικού ύπηκόου πρέπει νά δικαιολογείται από τήν πραγματική και άρκετά σοβαρή άπειλή πού θίγει θεμελιώδες συμφέρον τής κοινωνίας (άπόφαση Bouchereau). Μία τέτοια έκτίμηση έξαρτάται κατ' ανάγκη από ένα σύνολο ειδικών περιστάσεων, οι όποιες, έξ όρισμοϋ, ποικίλουν από μία έποχή σέ άλλη (άπόφαση Van Duyn). Η παρελθούσα συμπεριφορά του ένδιαφερομένου δύναται νά δικαιολογήσει παρέμβαση τής άρχής, καθ' όσον ύφίσταται ένεστώσα άπειλή (άπόφαση Bouchereau). Συνεπώς, ή όριστική άπόφαση περί άπομακρόνσεως, άνεξαρτήτως τής συμπεριφοράς επί τής όποίας στηρίζεται, παραβιάζει τήν άρχή τής αναλογικότητας και δέν τηρεί τήν άρχή τής περιοριστικής έρμηνείας τής παρεκκλίσεως του άρθρου 48 παράγραφος

3 τής συνθήκης. Αντιθέτως, δέν αποκλείεται ή δυνατότης νά επαναλαμβάνεται τό μέτρο άπαγορεύσεως εισόδου στην έπικράτεια μετά από κάθε νέα αίτηση, έφ' όσον ή έθνική άρχή δύναται νά προβάλλει αίτιολογημένως ότι κάθε μέτρο άρνήσεως τηρεί τά βάσει του κοινοτικού δικαίου όρια πού άνεφέρθησαν άνωτέρω.

Υποχρέωσης αίτιολογήσεως (έρώτημα Α 14). Η άπαίτηση αίτιολογήσεως, πού τονίζεται στις άποφάσεις Rutili και Royer, ιδίως, εκ μέρους του ένδιαφερομένου κράτους, κοινοποίηση τής αίτιολογίας τής άποφάσεως κατά τρόπο «σαφή και πλήρη», προκειμένου νά δυνηθεί ό ένδιαφερόμενος νά προβάλλει έπωφελώς τά μέσα υπερασπίσεώς του. Από τά άνωτέρω έπεται ότι δέν άνταποκρίνεται στην έν λόγω άπάντηση μία διατύπωση γενικής αίτιολογίας, ή όποία δέν συνδέεται εϋθές και έπακριδώς με τήν συμπεριφορά του κοινοτικού ύπηκόου γιά τον όποιο πρόκειται. Ως πρός τήν χρησιμοποιουμένη γλώσσα, ή πραγματική άπόλαυση τής έγγυήσεως πού παρέχεται με τήν υποχρέωση αίτιολογήσεως δέν δύναται νά διασφαλισθεί μετά δεβαιότητας παρά μόνον άν ή αίτιολογία κοινοποιείται στην έθνική γλώσσα τών ένδιαφερομένων ή, στην περίπτωση ύπηκόων Κρατών μελών με περισσότερο έπίσημες γλώσσες, σέ εκείνη από τις έθνικές τους γλώσσες, τήν όποία όμιλούν.

Ελάχιστες οικονομικές έγγυήσεις (έρώτημα Β 1). Η άνεπάρκεια τής προστασίας εμφανίζεται σέ τρεις περιπτώσεις: στην έλλειψη ένδίκου προσφυγής κατά τών άποφάσεων πού αναφέρονται στό άρθρο 8 τής οδηγίας

όταν ύφίστανται τέτοιες ένδικες προσφυγές, αλλά δέν επιτρέπουν παρά τόν έλεγχο τής νομιμότητος τής απόφασεως, αποκλείοντας τόν επί τής ούσίας έλεγχο· όταν τέτοιες προσφυγές, έστω και άφωρῶσες τήν ούσία, δέν έχουν άνασταλτικό αποτέλεσμα (πρβλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέως Carotorti στην ύπόθεση Pecastaing και απόφαση Sanullo).

Έρωτήματα Β 2 και 3. Η άπαίτηση διαβουλεύσεως μέ μία διαφορετική άρχή δέν θά επετύγγανε νά εξασφαλίσει τήν τήρηση των ελαχίστων κανόνων διαδικασίας, παρά μόνον άν απέβλεπε στην εξασφάλιση τής ανεξαρτησίας των μελών τής άρχής αυτής σέ σχέση μέ τήν άρχή πού λαμβάνει τήν απόφαση. Η Έπιτροπή τάσσεται υπέρ τής απόψεως του γενικού εισαγγελέως Carotorti κατά τήν όποία, γιά νά είναι πραγματική ή ανεξαρτησία αυτή, πρέπει «τό πρόσωπο ή τά πρόσωπα πού αποτελούν τό συμβουλευτικό όργανο νά μή έχουν κανενός είδους σύνδεσμο μέ τήν άρχή πού καλείται νά λάβει τήν απόφαση» (ύπόθεση Pecastaing). Έπισημαίνεται, όπως έδέχθη τό Δικαστήριο στην απόφαση Sanullo, ότι «ή όδηγία αφήνει στά Κράτη μέλη ένα περιθώριο έκτιμήσεως γιά τόν όρισμό τής άρμοδίας άρχής. Δύναιται νά θεωρηθεί ως άρμοδία κάθε δημοσία άρχή ανεξάρτητη τής άρχής πού καλείται νά λάβει ένα από τά προβλεπόμενα στην όδηγία μέτρα, όργανωμένη κατά τέτοιο τρόπο, ώστε ό ενδιαφερόμενος νά έχει τό δικαίωμα νά εκπροσωπείται και νά προβάλλει ενώπιόν της τά μέσα υπερασπίσεώς του». Η Έπιτροπή σημειώνει ότι, καθ' όσον γνωρίζει, ή συμβουλευτική έπιτροπή άλλοδαπών δέν περιλαμβάνει ποτέ, μεταξύ των μελών πού συμμετέχουν στην λήψη τής απόφασεως, ύπαλλήλους του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Τό γεγονός ότι καθήκοντα γραμματέως τής έπιτροπής άσκει ύπάλληλος του έν λόγω Υπουργείου δέν είναι ικανό νά θέσει σέ κίνδυνο τήν άμεροληψία τής έπιτροπής, δεδομένου ότι τά καθήκοντα γραμματέως

είναι έκτελεστικά και όχι καθήκοντα λήψεως αποφάσεων. Είναι άληθές ότι τό άρθρο 10 του νόμου τής 28ης Μαρτίου 1952 δέν αποκλείει τήν δυνατότητα συμμετοχής στην συμβουλευτική έπιτροπή ενός μέλους τής εισαγγελικής άρχής. Η κατάσταση αυτή δύναιται νά θέσει υπό άμφισβήτηση τήν άμεροληψία τής έπιτροπής, δεδομένου ότι ένδέχεται νά κληθεί ή εισαγγελική άρχή νά παρέμβει σέ προγενέστερο τής διαβουλεύσεως μέ τήν έπιτροπή στάδιο δώδεξων. Τό γεγονός ότι ή άρχή πού λαμβάνει τίς αποφάσεις είναι αυτή πού άμείβει τά μέλη τής έπιτροπής δέν φαίνεται, αντίθέτως, νά θέτει έν άμφιδύλω τήν άμεροληψία τής τελευταίας, έφ' όσον συμβαίνει τό ίδιο σχετικά μέ τούς δικαστές πού συμμετέχουν σέ πολιτικά ή ποινικά δικαστήρια. Τέλος, όσον άφορά τήν ενώπιον τής έπιτροπής διαδικασία, ό ύπάλληλος τής υπηρεσίας δημοσίας άσφαλείας ή ό εκπρόσωπος του συμμετέχει στίς συζητήσεις και όχι στίς διασκέψεις.

Έρωτήματα σχετικά μέ τήν ενώπιον τής συμβουλευτικής έπιτροπής διαδικασία (έρωτήματα Β 4, 5, 6, 7, 12, 13, 14 και 15). Τό άρθρο 9 παράγραφος 1 του δελτικού νόμου όρίζει ότι σέ περίπτωση ύποχρεωτικής παρεμβάσεως τής συμβουλευτικής έπιτροπής, ό ενδιαφερόμενος πρέπει νά δύναιται νά προβάλλει τά μέσα υπερασπίσεώς του και νά επικουρείται ή νά εκπροσωπείται κατά τούς όρους διαδικασίας πού προβλέπονται από τήν έθνική νομοθεσία. Η ίδια διευκρίνιση δέν περιέχεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 9, πού άφορά τήν διαδούλευση, κατόπιν αίτήσεως του ενδιαφερομένου, μέ τήν ανεξάρτητη άρχή. Η Έπιτροπή θεωρεί ότι έφ' όσον, κατ' αυτό τόν τρόπο, γίνεται ρητώς άναφορά στους έθνικούς κανόνες διαδικασίας, όταν διακυδένονται συγκριτικώς σημαντικότερα συμφέροντα (άρνηση άνανεώσεως άδειας διαμονής ή απόφαση περί άπομακρύνσεως του κατόχου άδειας παραμονής), ό ίδιος κανόνας θά πρέπει νά ισχύει στην

περίπτωσης που η παρέμβαση της συμβουλευτικής επιτροπής αφορά σχετικώς λιγότερο σημαντικά συμφέροντα (άρνηση χορηγήσεως πρώτης άδειας διαμονής). Δεδομένου ότι η όδηγία δέν δεσμεύει τό Κράτος μέλος στό όποιο άπευθύνεται παρά μόνο ως προς τό επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, πρέπει, κατά συνέπεια, τό κράτος νά πραγματοποιήσει τόν σκοπό του άρθρου 9 παράγραφος 2, δηλαδή τήν διαβούλευση, κατόπιν αίτήσεως του ενδιαφερομένου, μέ τήν ανεξάρτητη άρχή, αλλά παραμένει ελεύθερο ως προς τόν καθορισμό των κανόνων διαδικασίας που ρυθμίζουν τήν διαβούλευση αυτή. Η άρχή αυτή επιβεβαιώθη, σε γενικότερο πλαίσιο, μέ τις αποφάσεις επί των υποθέσεων 33/76 (Rewe, Rec. σ. 1989) και 45/76 (Comet, Rec. σ. 2043), στις όποιες εκρίθη ότι «έφ' όσον δέν υφίσταται σχετική κοινοτική ρύθμιση, έναπόκειται στην έσωτερική έννομη τάξη κάθε Κράτους μέλους νά όρίζει τά άρμόδια δικαιοδοτικά όργανα και νά ρυθμίζει τις διαδικαστικές λεπτομέρειες των μέσων παροχής έννόμου προστασίας που προορίζονται νά εξασφαλίσουν τήν προστασία των δικαιωμάτων που έλκουν οι πολίτες από τό άμεσο αποτέλεσμα του κοινοτικού δικαίου». Πάντως, οι δύο αυτές αποφάσεις παρέχουν δύο σημαντικές διευκρινίσεις έν προκειμένω: οι ένδικές λεπτομέρειες εφαρμογής δέν δύναται νά είναι ολιγότερο έννοϊκές από αυτές που άφορούν παρόμοιες προσφυγές έσωτερικής φύσεως (πρβλ. τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέως Carotorti στην υπόθεση Pecastaing) και ή εφαρμογή των ένδικων κανόνων διαδικασίας δέν δύναται νά καταστήσει πραγματικώς άδύνατη τήν άσκηση των δικαιωμάτων που τά ένδικά δικαιοδοτικά όργανα υποχρεούνται νά διασφαλίζουν. Έπομένως, ή Έπιτροπή θεωρεί ότι πρέπει νά δοθει άπάντηση στα έρωτήματα μόνον κατά τό μέτρο που ή εφαρμογή περιοριστικών κανόνων καθιστά πρακτικώς άδύνατη τήν προβλεπομένη στό άρθρο 9 παράγραφος 2 της όδηγίας διαβούλευση και τήν προβολή των μέσων υπερασπίσεως. Αυτό ισχύει ιδίως όσον άφορά τό έρώτημα 136, δεδομένου ότι ένδέχεται σε όρισμένες περιπτώσεις νά χρησιμοποιηθεί ή έν λόγω διάταξη για νά περιορισθεί

δικαίωμα που ό ενδιαφερόμενος έλκει άπ' εϋθείας από κοινοτική διάταξη. Επίσης, όσον άφορά τό έρώτημα Β 7, είναι λογικό νά δεχθεί κανείς ότι έφ' όσον τό άρθρο 9 παράγραφος 2 επιτρέπει στόν ενδιαφερόμενο νά προβάλει τά μέσα υπερασπίσεώς του, αναγκαία συνέπεια αυτού είναι ότι τά μέσα αυτά πρέπει νά εξετάζονται και νά κρίνονται από τήν ανεξάρτητη άρχή, ή γνώμη της όποιας ζητείται. Τέλος, τό αυτό ισχύει ως προς τά έρωτήματα Β 11, 12 και 13 που άφορούν τήν ανακοίνωση του φακέλλου. Η Έπιτροπή παραπέμπει στις προτάσεις του γενικού εισαγγελέως Carotorti στην υπόθεση Pecastaing. Η πρόσβαση του ενδιαφερομένου άπ' εϋθείας ή μέσω του δικηγόρου του σε όλόκληρο τόν φακέλλο της υποθέσεως, όπως κοινοποιείται στην συμβουλευτική επιτροπή, συνιστά βασικό στοιχείο της υπερασπίσεως. Τό μόνο γεγονός που δύναται νά περιορίσει τήν πρόσβαση στόν φακέλλο είναι ή ένδεχόμενη ύπαρξη «λόγων άσφαλείας του κράτους», περίπτωση κατά τήν όποία ή διοικητική άρχή όφείλει νά δικαιολογήσει τήν ύπαρξη τέτοιων λόγων στην ανεξάρτητη άρχή. Η διαδικασία μελέτης του φακέλλου πρέπει λογικώς νά επιτρέπει στόν κοινοτικό ύπηκοο τήν προβολή των μέσων υπερασπίσεώς του, αυτό δε άφορά τόσο τήν προθεσμία για τήν μελέτη όσο και τά έξοδα ένδεχομένης μετακινήσεως. Η άπάντηση στό έρώτημα Β 15 έντάσσεται στην ίδια προοπτική.

Στήν υπόθεση 116/81, ή Έπιτροπή προσθέτει ότι ή προσφυγή, μέ πρωτοβουλία του κέντρου άλλοδαπών, προς τήν συμβουλευτική επιτροπή, ένω ό ενδιαφερόμενος δέν έχει λάβει άδεια διαμονής υπερακο-

ντίζει τόν στόχο του άρθρου 9 παράγραφος 2 τής οδηγίας.

Πάντως, ή Έπιτροπή θεωρεί ότι ή διάταξη αυτή αποβλέπει στό νά εξασφαλίσει στόν κοινοτικό ύπνκοο τίς ελάχιστες έγγυήσεις καί ότι τό κοινοτικό δίκαιο δέν αντίτίθεται στό νά του παρέχει, πράγματι, τό Κράτος μέλος εφύρτερες έγγυήσεις ζητώντας αύτε-παγγέλτως τήν γνώμη τής συμβουλευτικής έπιτροπής, άκόμη καί γιά τά μέτρα πού πρόκειται νά ληφθούν είς θάρος προσώπων πού δέν είναι άκόμη κάτοχοι άδειας διαμονής. Μία τέτοια πρακτική γενικευόμενη, ένδέχεται νά παρακινήσει τούς κοινοτικούς ύπνκοούς νά μή τηρούν τήν προθεσμία πού τάσσεται μέ τό άρθρο 4 του βασιλικού διατάγματος τής 27ης Δεκεμβρίου 1969, καί συνιστά, συνεπώς, προσβολή των δικαιωμάτων τους, κατά τό μέτρο πού θά τούς αντίτάσσειτο, μεταγενεστέρως, ή άπώλεια του δικαιώματος.

μονή σέ ένα Κράτος μέλος είναι δικαίωμα του μισθωτου ή άνεξάρτητου εργαζομένου κοινοτικού ύπνκοού, τό θάρος άποδείξεως φέρεи ή άρχή. Η Έπιτροπή φρονεί ότι ό καθορισμός τής άποδεικτικής δυνάμεως προηγούμενων κοινοτικών καταδικών πρέπει νά ρυθμίζεται άπό τό έθνικό δίκαιο. Άπό τήν άπόφαση Bouchereau προκύπτει ότι ή ύπαρξη ένεστώσης γιά τήν δημοσία τάξη άπειλής δύναται νά θεμελιωθεί γιά κάθε ποινικώς κολάσιμη στό κράτος καταγωγής συμπεριφορά, έστω καί αν δέν ύφίσταται ποινική καταδίκη. Τέλος, «ή έκθεση περί ήθικότητας» πού καταρτίζει ή άστυνομία του τόπου διαμονής του ένδιαφερομένου καί έκθέτει, θάσει γενικών πληροφοριών, σειρά στοιχείων πού άφορούν τήν συμπεριφορά του κτλ. δέν άρκει άπό μόνη τής νά θεμελιώσει βασίμως τήν ύπαρξη πραγματικής καί άρκετά σοβαρης άπειλής πού θίγει θεμελιώδες συμφέρον τής κοινωνίας.

III — Προφορική διαδικασία

Διαδικαστικά ζητήματα σχετικά μέ τό θάρος τής άποδείξεως (έρωτήματα Β 8, 9 καί 10). Η οδηγία προβλέπει στό άρθρο 9 παράγραφος 2, υπέρ του κοινοτικού ύπνκοού, τήν εφχέρεια νά ζητηθεί ή γνώμη μιας άνεξάρτητης άρχής προκειμένου νά είναι δυνατός ό έλεγχος όχι μόνον τής νομιμότητας αλλά καί τής σκοπιμότητας του άντιμετωπιζομένου μέτρου πρό τής όριστικής λήψεως τής άποφάσεως (άπόφαση Pecastaing). Άπό αυτό προκύπτει λογικώς ότι ή άρχή πού λαμβάνει τήν άπόφαση όφείλει νά ύποβάλει στην άνεξάρτητη άρχή φάκελλο, στόν όποιο νά θεμελιώνεται, κατά τρόπο πλήρη καί άναμφισβήτητο, ή φύση των προσαπτομένων πράξεων, ή άνάγκη λήψεως των προτεινομένων μέτρων καί ό άνάλογος σέ σχέση μέ τήν προβαλλομένη άπειλή χαρακτήρας τους (άπόφαση Santillo). Άπό τήν άπόφαση Royer προκύπτει ότι έφ' όσον ή είσοδος καί ή δια-

Οι αίτουσες στην κυρία δίκη, εκπροσωπούμενες άπό τόν δικηγόρο Λιέγης L. Mission, ή βελγική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη άπό τούς δικηγόρους Λιέγης J. P. Soumagne καί E. E. Jeunehomme, ή γαλλική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη άπό τόν Bernard Botte, ή ιταλική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη άπό τόν Avvocato dello stato O. Fiumara καί ή Έπιτροπή των Εφρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη άπό τόν δικηγόρο Βρυξελλών Francis Herbert, άνέπτυξαν προφορικών τίς παρατηρήσεις τους στην συνεδρίαση τής 13ης Ιανουαρίου 1982.

Ό γενικός εισαγγελεύς άνέπτυξε τίς προτάσεις του στην συνεδρίαση τής 16ης Φεβρουαρίου 1982.

Σκεπτικό

- 1 Μέ διατάξεις της 8ης Μαΐου 1981, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 12 Μαΐου ίδιου έτους, ο πρόεδρος του Tribunal de première instance της Λιέγης, δικάζων κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ, διάφορα προδικαστικά ερωτήματα ως προς την έρμηνεία των άρθρων 7, 48 παράγραφος 3, 56 παράγραφος 1 και 66 της συνθήκης και της οδηγίας 64/221 του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1964 περί του συντονισμού των ειδικών μέτρων για την διακίνηση και την διαμονή αλλοδαπών, τα όποια δικαιολογούνται από λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας ή δημοσίας υγείας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 16) και ιδίως, των άρθρων της, 3, 6, 8 και 9.

- 2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ του Βελγικού Δημοσίου και των αίτουσών στην κυρία δίκη, γαλλικής ιθαγενείας, επ' ευκαιρία της άρνήσεως της διοικητικής άρχης να παράσχει άδεια διαμονής στην βελγική επικράτεια, άρνήσεως στηριζομένης στην συμπεριφορά των ενδιαφερομένων, ή όποια έθεωρήθη ως αντίθετη προς την δημοσία τάξη, διότι ήταν σερβιτόρες σέ ύποπτο από απόψεως ήθων μπάρ.

- 3 Ό βελγικός νόμος της 21ης Αυγούστου 1948, μέ τον όποιο κατηργήθη ή επίσημη κανονιστική ρύθμιση της πορνείας, απαγορεύει την προσέλκυση πελατών, την παρακίνηση σέ άκολασία, την έκμετάλλευση πορνών, την διατήρηση οίκου άκολασίας ή άνοχης και την μαστροπεία, όρίζει δέ ότι συμπληρωματικοί κανονισμοί δύνανται να εκδίδονται από τά δημοτικά συμβούλια, έφ' όσον αποβλέπουν στην διασφάλιση της ήθικης και της κοινής ήσυχίας. Ό αστυνομικός κανονισμός του Δήμου Λιέγης της 25ης Μαρτίου 1957 και οι μεταγενέστερες αποφάσεις όρίζουν ότι απαγορεύεται στα πρόσωπα πού επιδίδονται στην πορνεία να εκτίθενται στην θέα των διερχομένων, ότι στον τόπο έργασίας τους οι θύρες και τά παραθυρα θά παραμένουν κλειστά και καλυμμένα κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μή είναι θεατό τό έσωτερικό και ότι τά ίδια πρόσωπα δέν δύνανται να στέκονται στον δρόμο κοντά στον τόπο έργασίας τους.

- 4 Τα ερωτήματα πού υπέβαλε τό έθνικό δικαιοδοτικό όργανο, ή διατύπωση των όποιών και στις δύο υποθέσεις είναι ουσιαστικά ή ίδια, κατανέμονται από τό παραπέμπον δικαστήριο σέ δύο κατηγορίες πού φέρουν αντίστοιχως τον τίτλο «Ός προς την έννοια της δημοσίας τάξεως» και «Ός προς τίς δικονομικές έγγυή-

σεις». Έν ὄψει τοῦ ὅτι τὰ ἐρωτήματα εἶναι σχεδόν ὁμοια καὶ στίς δύο ὑποθέσεις, ἐνδείκνυται ἡ ἔνωσή τους πρὸς ἐκδοση κοινῆς ἀποφάσεως.

I — Ἐπί τῆς ἐννοίας τῆς δημοσίας τάξεως

Ἐπί τῶν ἐρωτημάτων 1 ἕως 9, 11 καὶ 12

- 5 Τὰ ἐρωτήματα 1 ἕως 9, 11 καὶ 12 ἀφοροῦν, κατ' οὐσίαν, τὸ ζήτημα ἂν ἓνα Κράτος μέλος δύναται, δυνάμει τῶν ἐπιφυλάξεων πού ἀναφέρονται στὰ ἄρθρα 48 καὶ 56 τῆς συνθήκης, νά ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸ ἔδαφος τοῦ ὑπήκοο ἄλλου Κράτους μέλους ἢ νά τοῦ ἀπαγορεύσει τὴν εἴσοδο στὴν ἐπικράτεια λόγω δραστηριοτήτων, οἱ ὁποῖες, ὡς πρὸς τοὺς ἴδιους τοὺς ὑπηκόους του, δέν δίδουν λαβὴ σέ κατασταλτικὰ μέτρα.
- 6 Τὰ ἀνωτέρω ἐρωτήματα αἰτιολογοῦνται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἡ πορνεία αὐτὴ καθαυτὴ δέν ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὴν βελγικὴ νομοθεσία, ἐνῶ ἐμπίπτουν στὸν νόμο ὀρισμένες παρεπόμενες δραστηριότητες, ἰδιαίτερος ἐπιβλαβεῖς ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως, ὅπως ἡ ἐκμετάλλευση πορνῶν ἀπὸ τρίτους καὶ οἱ διάφορες μορφές παρακινήσεως σέ ἀκολασία.
- 7 Οἱ περιεχόμενες στὰ ἄρθρα 48 καὶ 56 τῆς συνθήκης ἐπιφυλάξεις ἐπιτρέπουν στὰ Κράτη μέλη τὴν λήψη ὡς πρὸς τοὺς ὑπηκόους ἄλλων Κρατῶν μελῶν καὶ γιὰ τοὺς λόγους πού ἀναφέρονται στίς ἐν λόγω διατάξεις, ἰδίως δέ γιὰ λόγους οἱ ὁποῖοι δικαιολογοῦνται ἀπὸ τὴν δημοσία τάξη, μέτρων πού δέν δύναται νά ἐφαρμόσουν στοὺς ὑπηκόους τους, ὑπὸ τὴν ἐννοια ὅτι δέν ἔχουν τὴν ἐξουσία νά ἀπομακρύνουν τοὺς τελευταίους ἀπὸ τὸ ἐθνικὸ ἔδαφος ἢ νά τοὺς ἀπαγορεύσουν τὴν εἴσοδο. Ἄν πρέπει, ἐπομένως, νά γίνῃ ἀποδεκτὴ αὐτὴ ἡ διαφορὰ μεταχειρίσεως, ἡ ὁποία ἀναφέρεται στὴν φύση τῶν μέτρων πού δύναται νά ληφθοῦν πρέπει, πάντως, νά τονισθεῖ ὅτι, σέ ἓνα Κράτος μέλος, ἡ ἀρμοδιὰ πρὸς λήψη τῶν μέτρων αὐτῶν ἀρχὴ δέν δύναται νά στηρίξει τὴν ἄσκηση τῶν ἐξουσιῶν τῆς στὴν ἐκτιμῆση ὀρισμένης συμπεριφορᾶς, πού θὰ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργία αὐθαίρετης διακρίσεως εἰς θάρος ὑπηκόων ἄλλων Κρατῶν μελῶν.
- 8 Ἐνδείκνυται νά τονισθεῖ ἐν προκειμένῳ ὅτι ἡ προσφυγὴ ἐκ μέρους τῆς ἐθνικῆς ἀρχῆς στὴν ἐννοια τῆς δημοσίας τάξεως προϋποθέτει, ὅπως ἐδέχθη τὸ Δικαστήριό μέ τὴν ἀπόφαση τῆς 27ης Ὀκτωβρίου 1977 (Bouchereau, 30/77, Rec. σ. 1999), τὴν ὑπαρξὴ «πραγματικῆς καὶ ἀρκετῆ σοβαρῆς ἀπειλῆς πού θίγει θεμε-

λιώδες συμφέρον της κοινωνίας». "Αν και τό κοινοτικό δίκαιο δέν επιβάλλει στά Κράτη μέλη μία όμοιόμορφη κλίμακα άξιών όσον άφορά τήν έκτίμηση της συμπεριφοράς πού δύναται νά θεωρηθεί ως αντίθετη πρós τήν δημοσία τάξη, πρέπει, έν τούτοις, νά άναγνωρισθεί ότι δέν δύναται νά θεωρηθεί όρισμένη συμπεριφορά ως έμφανίζουσα έπαρκή βαθμό σοβαρότητας γιά νά δικαιολογήσει περιορισμούς ως πρós τήν άποδοχή ή τήν διαμονή στό έδαφος ενός Κράτους μέλους, ύπηκόου άλλου Κράτους μέλους, στην περίπτωση κατά τήν όποία τό πρώτο Κράτος μέλος δέν λαμβάνει, sé σχέση μέ τήν ίδια συμπεριφορά και όταν αυτή επιδεικνύεται από τούς ιδικούς του ύπηκόους, κατασταλτικά ή άλλα πραγματικά και άποτελεσματικά μέτρα πού αποβλέπουν στην καταπολέμηση της συμπεριφοράς αυτής.

- 9 Στά έρωτήματα 1 έως 9, 11 και 12 προσήκει, έπομένως, ή άπάντηση ότι ένα Κράτος μέλος δέν δύναται, δυνάμει της σχετικής μέ τήν δημοσία τάξη έπιφυλάξεως πού περιέχουν τά άρθρα 48 και 56 της συνθήκης, νά άπομακρύνει από τό έδαφος του ύπηκόο άλλου Κράτους μέλους ή νά του άπογορεύσει τήν είσοδο στην έπικράτεια λόγω συμπεριφοράς, ή όποία, ως πρós τούς ίδιους ύπηκόους του πρώτου Κράτους μέλους, δέν δίδει λαθή sé κατασταλτικά μέτρα ή sé άλλα πραγματικά και άποτελεσματικά μέτρα πού αποβλέπουν στην καταπολέμηση της συμπεριφοράς αυτής.

Έπί του 10ου έρωτήματος

- 10 Μέ τό 10ο έρώτημα, τό έθνικό δικαστήριο ζητεί νά πληροφορηθεί άν οι ένέργειες Κράτους μέλους, τό όποιο ένδιαφερόμενο νά άπομακρύνει από τό έδαφος του τίς πόρνες πού προέρχονται από όρισμένη χώρα, έπειδή ένδέχεται νά συμβάλλουν στην έγκληματικότητα, τό πράττει συστηματικώς, δηλώνοντας ότι τό έπάγγελμα της πόρνης άποτελεί κίνδυνο γιά τήν δημοσία τάξη και χωρίς νά λάβει τόν κόπο νά έξετάσει άν δύνανται ή όχι οι ένδιαφερόμενες νά είναι ύποπτες σχέσεων μέ τόν «ύπόκοσμο», συνιστούν μέτρα γενικής προλήψεως ύπό τήν έννοια του άρθρου 3 της όδηγίας 64/221.
- 11 Πρέπει νά σημειωθεί ότι τό άρθρο 3 παράγραφος 1 της όδηγίας όρίζει ότι τά μέτρα τάξεως ή δημοσίας άσφαλείας πρέπει νά βασίζονται άποκλειστικώς στην προσωπική συμπεριφορά του άτομου πού άφορούν. Έν προκειμένω, άρκεί ή παραπομπή στην άπόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 1975 (Bonsignore, 67/74 Rec. σ. 297), στην όποία τό Δικαστήριο έκρινε «ότι, ως πρós τούς ύπηκόους των Κρατών μελών της Κοινότητας και όσον άφορά τά μέτρα πού αποβλέπουν στην

τήρηση της δημοσίας τάξεως καί τήν διαφύλαξη της δημοσίας υγείας, δέν δύ-
ναι νά ληφθούν υπ' ὄψη αἰτιολογίες πού δέν συνδέονται μέ τήν ἀτομική
περίπτωση, ὅπως προκύπτει ἰδίως ἀπό τήν ἐπιταγή της παραγράφου 1, σύμφωνα
μέ τήν ὁποία πρέπει νά εἶναι καθοριστική «ἀποκλειστικῶς» ἢ «προσωπική συ-
μπεριφορά» αὐτῶν πού ἀφοροῦν τά ἐν λόγω μέτρα.

Ἐπί τοῦ 13ου ἐρωτήματος

- 12 Ὅσον ἀφορᾷ τήν δυνατότητα τοῦ προσώπου, εἰς δᾶρος τοῦ ὁποίου ἐλήφθη ἀπό-
φαση περί ἀπομακρύνσεως ἀπό τό ἔδαφος Κράτους μέλους, νά εἰσέλθει ἐκ νέου
στό ἔδαφος τοῦ ἐν λόγω κράτους καί νά ζητήσῃ νέα ἄδεια διαμονῆς, πρέπει νά
ὑπογραμμισθῇ ὅτι κάθε ὑπήκοος Κράτους μέλους πού ἐπιθυμῇ νά ἀναζητήσῃ
ἐργασία σέ ἄλλο Κράτος μέλος δύναται νά ζητήσῃ ἐκ νέου ἄδεια διαμονῆς. Ἡ
αἴτηση αὕτη, ὅταν ὑποβάλλεται μετά ἀπό εὐλογη προθεσμία, πρέπει νά ἐξετά-
ζεται ἀπό τήν οἰκεία διοικητική ἀρχή τοῦ κράτους ὑποδοχῆς, ἢ ὁποία πρέπει νά
λαμβάνει ἰδίως υπ' ὄψη τούς λόγους πού προβάλλει ὁ ἐνδιαφερόμενος, προκει-
μένου νά ἀποδείξῃ τήν οὐσιαστική μεταβολή τῶν περιστάσεων πού εἶχαν
δικαιολογήσῃ τήν πρώτη ἀπόφαση περί ἀπομακρύνσεως. Πάντως, ὅταν ὑφί-
σταται εἰς δᾶρος τοῦ ἀπόφαση περί ἀπομακρύνσεως, ληφθεῖσα ἐγκύρως κατὰ
τήν ἔννοια τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου, ἢ ὁποία ἐξακολουθεῖ νά παράγει ἔννομα
ἀποτελέσματα, οὕτως ὥστε νά τόν ἀποκλείει ἀπό τό ἔδαφος τοῦ οἰκείου κρά-
τους, τό κοινοτικό δίκαιο δέν προβλέπει ὑπέρ αὐτοῦ δικαίωμα εἰσόδου στήν ἐπι-
κράτεια αὕτη κατὰ τήν διάρκεια ἐξετάσεως της νέας αἰτήσεώς του.

Ἐπί τοῦ 14ου ἐρωτήματος

- 13 Τό ἄρθρο 6 της ὁδηγίας 64/221 ὀρίζει ὅτι οἱ λόγοι δημοσίας τάξεως, δημοσίας
ἀσφαλείας ἢ δημοσίας υγείας, ἐπί τῶν ὁποίων βασίζεται ἡ ἀπόφαση πού τόν
ἀφορᾷ, γνωστοποιοῦνται στόν ἐνδιαφερόμενο, ἐκτός ἂν λόγοι ἀσφαλείας τοῦ
κράτους ἀντιτίθενται στήν γνωστοποίηση. Ἐπί τούτων σκοποῦς στούς ὁποίους
ἀποβλέπει ἡ ὁδηγία προκύπτει ὅτι ἡ ἀνακοίνωση τῶν λόγων πρέπει νά εἶναι
ἄρκετά λεπτομερῆ καί ἀκριβῆ γιά νά ἐπιτρέπῃ στόν ἐνδιαφερόμενο τήν προ-
ἄσπιση τῶν συμφερόντων του. Ὅσον ἀφορᾷ τήν γλώσσα πού πρέπει νά χρησι-
μοποιεῖται, ἀπό τήν δικογραφία προκύπτει ὅτι οἱ αἰτούσες στήν κυρία δίκη εἶναι
γαλλικῆς ἰθαγενείας καί ὅτι οἱ ληφθεῖσες εἰς δᾶρος τους ἀποφάσεις συ-
νετάχθησαν στήν γαλλική γλώσσα οὕτως ὥστε, δέν εἶναι σαφῆς ἡ χρησιμότης
τοῦ ἐρωτήματος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀρκεῖ νά γίνεται ἡ κοινοποίηση ὑπό
συνθήκες πού νά ἐπιτρέπουν στόν ἐνδιαφερόμενο νά ἀντιληφθῇ τό περιεχόμενο
καί τίς συνέπειές της.

II — 'Επί τών σχετικῶν μέ τίς δικονομικές ἐγγυήσεις ἐρωτημάτων

- 14 Τά ἐρωτήματα αὐτά ἀφοροῦν κυρίως τήν σύνθεση τῆς «ἀρμοδίας ἀρχῆς», στήν ὁποία ἀναφέρεται τό ἄρθρο 9 τῆς ὀδηγίας 64/221, τήν ιδιότητα καί τήν διάρκεια τῆς θητείας τῶν μελῶν τῆς, τήν ἐνδεχομένη σχέση μετὰ τῶν μελῶν αὐτῶν καί τῆς ἀρχῆς, ἡ ὁποία καταβάλλει τήν ἀμοιβή τους, τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ἐπιλαμβάνεται ἡ ἀρχή καί τήν διαδικασία ἐνώπιον τῆς ἀρχῆς αὐτῆς.
- 15 Μέ τό ἄρθρο 9 παράγραφος 1 τῆς ὀδηγίας ἐπιδιώκεται ἡ ἐξασφάλιση τῶν ἐλαχίστων δικονομικῶν ἐγγυήσεων στά πρόσωπα πού πλήττονται ἀπό τό μέτρο ἀπομακρύνσεως. Στήν περίπτωση κατά τήν ὁποία ἡ προσφυγή ἐνώπιον δικαστηρίου κατά τῶν διοικητικῶν πράξεων δέν ἀφορᾶ παρά μόνον τήν νομιμότητα τῆς ἀποφάσεως, ἡ ἀρμοδία ἀρχή πρέπει νά ἐπιτρέπει τήν ἐξέταση τῶν περιστατικῶν καί τῶν συνθηκῶν, συμπεριλαμβανομένων τῶν στοιχείων σκοπιμότητος πού δικαιολογοῦν τό ἀντιμετωπιζόμενο μέτρο, πρό τῆς ὀριστικῆς λήψεως τῆς ἀποφάσεως. Ὁ ἐνδιαφερόμενος πρέπει νά δύναται νά προβάλλει τά μέσα ὑπερασπίσεώς του ἐνώπιον τῆς ἀρχῆς αὐτῆς καί νά ἐπικουρεῖται ἢ νά ἐκπροσωπεῖται κατά τούς διαδικαστικούς ὅρους πού προβλέπονται ἀπό τήν ἐθνική νομοθεσία. Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἰδίου ἁρθρου ὀρίζει ὅτι τά πρόσωπα ἐναντί τῶν ὁποίων λαμβάνονται οἱ ἀποφάσεις περί ἀρνήσεως ἐκδόσεως τῆς πρώτης ἀδείας διαμονῆς, καθώς καί οἱ ἀποφάσεις περί ἀπομακρύνσεως πρό τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐν λόγῳ ἀδείας, δύναται νά ζητήσουν τήν ἐξέταση τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν ἀπό τήν ἀρμοδία ἀρχή.
- 16 Ἡ ὀδηγία δέν διευκρινίζει τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ὀρίζεται ἡ ἀναφερομένη στό ἄρθρο 9 ἀρμοδία ἀρχή. Δέν ἀπαιτεῖ νά εἶναι ἡ ἀρχή αὐτή δικαστήριο ἢ νά συντίθεται ἀπό δικαστές. Οὔτε καί ἀπαιτεῖ νά ὀρίζονται τά μέλη τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς γιά ὀρισμένη περίοδο. Εἶναι οὐσιώδες νά ἀποδεικνύεται σαφῶς ὅτι ἡ ἀρχή ἀσκεῖ τά καθήκοντά της μέ πλήρη ἀνεξαρτησία καί ὅτι δέν ὑπόκειται, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως κατά τήν ἄσκηση τῶν καθηκόντων της, στόν ἔλεγχο τῆς ἀρχῆς, ἡ ὁποία καλεῖται νά λάβει τά προβλεπόμενα στήν ὀδηγία μέτρα. Ὑπό τήν προϋπόθεση ὅτι ἡ ἀπαίτηση αὐτή ικανοποιεῖται, οὔτε οἱ διατάξεις τῆς ὀδηγίας οὔτε ὁ ἐπιδιωκόμενος ἀπό αὐτήν σκοπός ἀντιτίθενται στό νά ἀμείβονται τά μέλη τῆς ἀρχῆς εἰς θάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ πού καταρτίζεται γιά τήν διοικητική ὑπηρεσία, στήν ὁποία ὑπάγεται ἡ ἀρχή πού καλεῖται νά λάβει ἐνδεχόμενες ἀποφάσεις οὔτε στό νά ἐκτελεῖ καθήκοντα γραμματέως τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς ὑπάλληλος πού ἀνήκει στήν ἴδια διοικητική ὑπηρεσία.

- 17 "Όσον αφορά την προσφυγή ενώπιον της αρμοδίας αρχής στην προβλεπόμενη στο άρθρο 9 παράγραφος 2 της οδηγίας περίπτωση, ή εν λόγω οδηγία δεν περιέχει καμία διάταξη αναγκαστικού δικαίου ως προς τις λεπτομέρειες άσκησης της προσφυγής αυτής. "Αν και δεν αποκλείει την άπ' ευθείας προσφυγή του ενδιαφερομένου ενώπιον της εν λόγω αρχής, εν τούτοις δεν τό επιβάλλει και αφήνει στά Κράτη μέλη την σχετική ευχέρεια επιλογής, έφ' όσον διασφαλίζεται ή άσκηση της προσφυγής αυτής, όταν τό ζητεί ό ενδιαφερόμενος.
- 18 "Όσον αφορά τόν τύπο της γνώμης της αρμοδίας αρχής, από τόν επιδιωκόμενο μέ τό σύστημα πού καθορίζεται στην οδηγία σκοπό προκύπτει ότι ή γνώμη αυτή πρέπει νά κοινοποιηθεί δεόντως στόν ενδιαφερόμενο, αλλά ή οδηγία δεν απαιτεί νά αναφέρει ή γνώμη όνομαστικώς τά μέλη της αρχής ή την ιδιότητά τους.
- 19 "Όσον αφορά τά έρωτήματα πού άφορούν την πρόοδο της διαδικασίας ενώπιον της αρμοδίας αρχής, συμπεριλαμβανομένων όχι μόνον των κανόνων διαδικασίας, αλλά και των περί άποδείξεως κανόνων, άρκει νά σημειωθεί, όπως ανέφερε ή άνωτέρω, ότι ή οδηγία 64/221 όρίζει ρητώς στό άρθρο 9 παράγραφος 1 ότι ό ενδιαφερόμενος πρέπει νά δύναται νά προβάλλει τά μέσα υπερασπίσεως του ενώπιον της αρχής αυτής και νά έπικουρείται ή νά εκπροσωπείται κατά τούς διαδικαστικούς όρους πού προβλέπονται στην έθνική νομοθεσία. Οι όροι αυτοί δεν δύναται νά είναι δυσμενέστεροι για τόν ενδιαφερόμενο από τούς εφαρμοζόμενους ενώπιον άλλων έθνικών αρχών του ίδιου τύπου.

Έπί των δικαστικών έξόδων

- 20 Τά έξοδα στά όποια υπεβλήθησαν ή κυβέρνηση του Βελγίου, ή γαλλική κυβέρνηση, ή ιταλική κυβέρνηση, ή όλλανδική κυβέρνηση, ή βρετανική κυβέρνηση και ή Έπιτροπή των Εύρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι όποιες κατέθεσαν παρατηρήσεις στό Δικαστήριο, δεν άποδίδονται. Δεδομένου ότι ή παρούσα διαδικασία έχει ως προς τούς διαδίκους της κυρίας δίκης τόν χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, πού άνέκυψε ενώπιον του έθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό έναπόκειται νά άφανθει επί των δικαστικών έξόδων.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνοντας επί των ερωτημάτων πού του υπέβαλε ο πρόεδρος του Tribunal de première instance τής Λιέγης δικάζων κατά τήν διαδικασία τών ασφαλιστικῶν μέτρων, μέ διατάξεις τής 8ης Μαΐου 1981, ἀποφαίνεται:

- 1) Ἐνα Κράτος μέλος δέν δύναται, δυνάμει τής σχετικῆς μέ τήν δημοσία τάξη ἐπιφυλάξεως πού περιέχουν τά ἀρθρα 48 καί 56 τῆς συνθήκης, νά ἀπομακρύνει ἀπό τό ἔδαφος του ὑπῆκοο ἄλλου Κράτους μέλους ἢ νά του ἀπαγορεύσει τήν εἴσοδο στήν ἐπικράτεια λόγω συμπεριφορᾶς, ἢ ὁποία, ὡς πρός τούς ἴδιους τούς ὑπηκόους τοῦ πρώτου Κράτους μέλους, δέν δίδει λαβή σέ κατασταλτικά μέτρα ἢ σέ ἄλλα πραγματικά ἀποτελεσματικά μέτρα πού ἀποβλέπουν στήν καταπολέμηση τῆς συμπεριφορᾶς αὐτῆς.
- 2) Ὡς πρός τούς ὑπηκόους τῶν Κρατῶν μελῶν τῆς Κοινότητος καί ὅσον ἀφορᾶ τά μέτρα πού ἀποβλέπουν στήν τήρηση τῆς δημοσίας τάξεως καί τήν διαφύλαξη τῆς δημοσίας ὑγείας, δέν δύναται νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη αἰτιολογίες πού δέν συνδέονται μέ τήν ἀτομική περίπτωση.
- 3) Κάθε ὑπῆκοος Κράτους μέλους πού ἐπιθυμεῖ νά ἀναζητήσῃ ἐργασία σέ ἄλλο Κράτος μέλος δύναται, ἂν τοῦ ἐπεβλήθῃ προηγουμένως μέτρο ἀπομακρύνσεως ἀπό τό ἔδαφος τοῦ κράτους αὐτοῦ, νά ζητήσῃ ἐκ νέου ἄδεια διαμονῆς. Ἡ αἴτηση αὐτή, ὅταν ὑποβάλλεται μετά ἀπό εἰλόγη προθεσμία, πρέπει νά ἐξετάζεται ἀπό τήν οἰκεία διοικητική ἀρχή τοῦ κράτους ὑποδοχῆς, ἢ ὁποία πρέπει νά λαμβάνει ἰδίως ὑπ' ὄψη τούς λόγους πού προβάλλει ὁ ἐνδιαφερόμενος, προκειμένου νά ἀποδείξει τήν οὐσιαστική μεταβολή τῶν περιστάσεων πού εἶχαν δικαιολογήσει τήν πρώτη ἀπόφαση περὶ ἀπομακρύνσεως.
- 4) Ἡ ἀνακοίνωση τῶν σκέψεων μέ τίς ὁποῖες αἰτιολογεῖται ἡ ἀπόφαση περὶ ἀπομακρύνσεως ἢ περὶ ἀρνήσεως χορηγήσεως ἄδειας διαμονῆς πρέπει νά εἶναι ἀρκετά λεπτομερῆς καί ἀκριβῆς γιά νά ἐπιτρέπει στόν ἐνδιαφερόμενο τήν προάσπιση τῶν συμφερόντων του.

- 5) Τό κοινοτικό δίκαιο δέν απαιτεῖ νά εἶναι δικαστήριο ἢ νά συντίθεται ἀπό δικαστές ἢ ἀναφερομένη στό ἀρθρο 9 τῆς ὁδηγίας 64/221 ἀρχή οὔτε τὰ μέλη τῆς νά ὀρίζονται γιά ὀρισμένη περίοδο. Τό κοινοτικό δίκαιο δέν ἀντιτίθεται στό νά ἀμειβονται τὰ μέλη τῆς ἀρχῆς εἰς θάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ πού καταρτίζεται γιά τήν διοικητική ὑπηρεσία, στήν ὁποία ὑπάγεται ἡ ἀρχή πού καλεῖται νά λάβει ἐνδεχομένως ἀποφάσεις οὔτε στό νά ἐκτελεῖ καθήκοντα γραμματέως τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς ὑπάλληλος πού ἀνήκει στήν ἴδια διοικητική ὑπηρεσία.
- 6) Ἐάν καί ἡ ὁδηγία 64/221 δέν ἀποκλείει τήν ἀπ' εὐθείας προσφυγή τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, ἐν τούτοις δέν τό ἐπιβάλλει καί ἀφήνει στά Κράτη μέλη τήν σχετική εὐχέρεια ἐπιλογῆς, ἐφ' ὅσον διασφαλίζεται ἡ ἀσκηση τῆς προσφυγῆς αὐτῆς, ὅταν τό ζητεῖ ὁ ἐνδιαφερόμενος.
- 7) Ἡ γνώμη τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς πρέπει νά κοινοποιεῖται δεόντως στόν ἐνδιαφερόμενο.
- 8) Ὁ ἐνδιαφερόμενος πρέπει νά δύναται νά προβάλλει τὰ μέσα ὑπερασπίσεώς του ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς καί νά ἐπικουρεῖται ἢ νά ἐκπροσωπεῖται κατά τούς διαδικαστικούς ὅρους πού προβλέπονται στήν ἐθνική νομοθεσία. Οἱ ὅροι αὐτοί δέν δύναται νά εἶναι δυσμενέστεροι γιά τόν ἐνδιαφερόμενο ἀπό τούς ἐφαρμοζομένους ἐνώπιον ἄλλων ἐθνικῶν ἀρχῶν τοῦ ἰδίου τύπου.

Mertens de Wilmars	Bosco	Touffait	Pescatore	Mackenzie Stuart
O'Keeffe	Koopmans	Everling	Χλωρός	

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο στίς 18 Μαΐου 1982.

Ὁ γραμματεὺς
P. Heim

Ὁ πρόεδρος
J. Mertens de Wilmars